SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET

ODSJEK ZA FILOZOFIJU

PLAN I PROGRAM DOKTORSKOG STUDIJA *FILOZOFIJA I SUVREMENOST*

Datum posljednje izmjene i dopune studijskoga programa: svibanj 2026.

Rijeka, rujan 2026.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET
Sveučilišna avenija 4
KLASA: 643-01/26-01/19
URBROJ: 2170-1-41-01-04-26-2
Rijeka, 29. svibnja 2026.

Na temelju čl. 17. Statuta Filozofskog fakulteta u Rijeci, Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Rijeci na svojoj 8. redovitoj sjednici u akademskoj godini 2025./2026., održanoj u razdoblju od 28. do 29. svibnja 2026. godine donijelo je sljedeću

O D L U K U
o prihvaćanju izmjena i dopuna studijskog programa koje ne podliježu obvezi provedbe inicijalne akreditacije:
Doktorski studij Filozofija i suvremenost

I. Prihvaća se prijedlog izmjena i dopuna studijskog programa Doktorskog studija *Filozofija i suvremenost.*

II. Sastavni dio ove odluke je *Obrazac za izmjene i dopune studijskih programa (OB-1)* kao i *Tablica za povezivanje ishoda učenja kolegija s ishodima učenja studija ili modula studija (TP-1 i TP-2).*

dekanica

FILOZOFSKI FAKULTET RIJEKA

prof. dr. sc. Barbara Kalebić Maglica

Dostaviti:
- Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*, ovdje
- Prodekanica za studije i osiguravanje kvalitete, ovdje
- Prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju, ovdje
- Pismohrana Fakultetskog vijeća, ovdje
- Pismohrana, ovdje

OBRAZAC OB-1

OBRAZAC ZA IZMJENE I DOPUNE STUDIJSKIH PROGRAMA

Opće informacije	
Naziv studijskog programa	**Filozofija i suvremenost**
Vrsta studijskog programa	**Doktorski studij**
Nositelj studijskog programa	**Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet**
Izvoditelj studijskog programa	**Odsjek za filozofiju**
Akademski ili stručni naziv, odnosno akademski stupanj koji se stječe završetkom studija	**Doktor/ica znanosti filozofije**
Naziv i šifra standarda kvalifikacije koja se stječe završetkom studija (ako je program upisan u Registar HKO-a)	/
Mjesec i godina dobivanja zadnje dopusnice/potvrde MZO za izvođenje studija	**Prosinac 2007.**
Mjesec i godina zadnje izmjene i dopune studijskog programa (odluka Senata)	**Ožujak 2021.**

1. Vrsta izmjena i dopuna koje se predlažu
1.1. Uvođenje, ukidanje ili izmjena pojedinog ishoda učenja na razini studija, modula studija ili kolegija koje utječu na promjenu ishoda učenja na razini studija
/
1.2. Uvođenje novoga ili ukidanje postojećega modula studija ili kolegija, kojom se utječe na promjenu ishoda učenja na razini studija
/
1.3. Ostale izmjene i dopune
Uvođenje novih izbornih kolegija te usklađivanje raspodjele ECTS-a prema Pravilniku o doktorskim studijima Filozofskog fakulteta u Rijeci od 10. prosinca 2025. godine.

2. Obrazloženje zahtjeva za izmjenama i dopunama
2.1. Razlozi i obrazloženje izmjena i dopuna studijskog programa
Predložene izmjene studijskog programa usmjerene su na njegovo strukturiranje, usklađivanje s institucionalnim zahtjevima i unaprjeđenje kvalitete doktorskog obrazovanja. Ovim se izmjenama uvode jasno definirani ishodi studijskog programa, čime se omogućuje sustavno povezivanje ciljeva studija, nastavnih aktivnosti i očekivanih kompetencija doktoranada. Time se osigurava transparentnije praćenje napretka te usklađenost s načelima ishodišno usmjerenog učenja. Studijski program ujedno se usklađuje s Pravilnikom o doktorskim studijima Filozofskog fakulteta u Rijeci od 10. prosinca 2025. godine, osobito u pogledu jasnijeg definiranja oblika nastave, vrednovanja rada doktoranada i raspodjele ECTS bodova. Zbog toga se mijenjaju nazivi postojećih kolegija i aktivnosti. Dosadašnji Sastanci doktoranada i Rad s mentorom transformirani su u strukturirane kolegije i preimenovani u Doktorski seminar I–III i Mentorski seminar I–IV – s jasno definiranim ciljevima, sadržajem i ishodima učenja, te ujednačenom raspodjelom ECTS bodova kroz semestre. Time se takvi oblici rada jasnije integriraju u

program studija kao nositelji razvoja istraživačkih i komunikacijskih kompetencija. Ranija aktivnost Sastanci s potencijalnim mentorom je sada sastavni dio Mentorskih seminara. Uvođenjem novih izbornih kolegija dodatno se osigurava kontinuitet u razvoju istraživačkog rada doktoranada, jer se time proširuje spektar potencijalnih istraživačkih tema. Popis izbornih predmeta predstavlja zajednički "pool" predmeta iz kojih se biraju izborni predmeti na 1.i 2. godini studija. Predložene izmjene doprinose većoj transparentnosti, kvaliteti i međunarodnoj usporedivosti studijskog programa te jačaju njegovu usmjerenost na razvoj samostalnih istraživača. Osim toga, na predmetima koji nemaju specificirane nositelje kao nositelj kolegija imenuje se Odsjek za filozofiju, a također se mijenjaju zvanja nastavnika zbog napredovanja. Uvođenje novih izbornih kolegija: *Epistemički okoliši i kolektivno odlučivanje, Filozofija britanskog empirizma, Filozofija, medicina i ljudsko zdravlje, Ključni pojmovi suvremene filozofije znanosti, Mogući svjetovi, Moralna odgovornost, Osobni identitet, Realizam, Vrijeme*, *Političke emocije i građanske vrline*.
2.2. Opravdanost izmjena i dopuna studijskog programa u odnosu na misiju i strateške ciljeve visokog učilišta te gospodarske i društvene potrebe
Predložene izmjene studijskog programa u skladu su s misijom i strateškim ciljevima visokog učilišta, osobito u području razvoja kvalitetnog i međunarodno usporedivog doktorskog obrazovanja te jačanja istraživačke izvrsnosti (Strategija FFRi cilj 2.1.1, usklađen sa Strategijom UNIRI cilj 2.4). Uvođenjem jasno definiranih ishoda studijskog programa i strukturiranih oblika nastave (doktorski i mentorski seminari) unaprjeđuje se kvaliteta obrazovanja, osigurava sustavno praćenje napretka doktoranada i potiče razvoj samostalnih istraživača sposobnih za aktivno sudjelovanje u međunarodnoj akademskoj zajednici. Izmjene također odgovaraju na društvene potrebe za visokoobrazovanim stručnjacima s razvijenim analitičkim, kritičkim i komunikacijskim kompetencijama, osobito u području obrazovanja, znanosti i javnog djelovanja. Time studijski program doprinosi razvoju znanstvene i obrazovne zajednice te širem društvenom razvoju.
2.3. Procjena utjecaja pojedinih izmjena i dopuna na promjenu ishoda učenja kolegija, studija i modula studija
Navedene izmjene ne utječu na ishode
2.4. Ostali važni podaci – prema mišljenju predlagača

3.1. Popis obveznih i izbornih kolegija i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova - inačica s označenim izmjenama u odnosu na postojeći program

POPIS KOLEGIJA[1]
Godina studija: 1.
Semestar: I.

[1] Tablicu kopirati za svaku godinu studija.

KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Izborni predmet 1	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 2	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 3	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
~~Sastanci doktoranada s raspravama o okvirnim prijedlozima istraživanja~~ Doktorski seminar I	Odsjek za filozofiju	0	0	30	9	O

POPIS KOLEGIJA[1]						
Godina studija: 1.						
Semestar: II.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Izborni predmet 4	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 5	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 6	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
~~Sastanci s potencijalnim mentorom~~		~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~4~~	O
~~Sastanci doktoranada s raspravom o istraživačkim planovima~~ Doktorski seminar II	Odsjek za filozofiju	0	0	30	~~5~~ 9	O

POPIS KOLEGIJA[1]						
Godina studija: 2.						
Semestar: III.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Izborni predmet 7	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I

[2] Ako je kolegij obvezatan, upisuje se O, a ako je izborni I.

~~Sastanci doktoranada s izlaganjem sadržaja istraživanja~~ Doktorski seminar III	Odsjek za filozofiju	0	0	30	~~7~~ 9	O
~~Rad s mentorom i izrada doktorskog rada~~ Mentorski seminar I	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	10	O
~~Izvannastavne I izborne aktivnosti~~ Izborne aktivnosti	Voditelj doktorskog studija/Odsjek za filozofiju	0	0	0	~~6~~ 4	O

POPIS KOLEGIJA[1]						
Godina studija: 2.						
Semestar: IV.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Prijava ~~i obrana naslova~~ teme doktorskog rada Prijava teme doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	~~7~~ 4	O
~~Rad s mentorom i izrada doktorskog rada~~ Mentorski seminar II	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	10	O
~~Izvannastavne I izborne aktivnosti~~		0	0	0	~~6~~	O
~~Sastanci doktoranada s izlaganjem sadržaja istraživanja~~ Izrada doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	30	~~7~~ 16	O

POPIS KOLEGIJA[1]						
Godina studija: 3.						
Semestar: V.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
~~Rad s mentorom I~~ izrada doktorskog rada Izrada doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	~~20~~ 16	O
~~Sastanci doktoranada s izlaganjem znanstvenih radova~~	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	30	~~5~~ 10	O

Mentorski seminar III						
~~Izvannastavne i~~ izborne aktivnosti Izborne aktivnosti	Voditelj doktorskog studija/Odsjek za filozofiju	0	0	0	~~5~~ 4	O

POPIS KOLEGIJA[1]						
Godina studija: 3.						
Semestar: VI.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
~~Rad s mentorom I~~ izrada doktorskog rada Izrada doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	~~20~~ 16	O
~~Sastanci doktoranada s izlaganjem znanstvenih radova~~ Mentorski seminar IV	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	30	~~5~~ 10	O
~~Izvannastavne i~~ izborne aktivnosti Izborne aktivnosti	Voditelj doktorskog studija/Odsjek za filozofiju	0	0	0	~~5~~ 4	O

POPIS IZBORNIH KOLEGIJA						
Godina studija: 1.2.						
Semestar: I., II., III.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Teorije znanja	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija	15	0	15	7	I
Moralne teorije	Doc. dr. sc. Nebojša Zelič	15	0	15	7	I
Ontologija	Prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Logika	Prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Percepcija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija	15	0	15	7	I
Spoznaja i društvo	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija	15	0	15	7	I
Moralna zbilja	~~Prof. dr. sc. Elvio Baccarini~~ doc. dr. sc. Ivan Cerovac	15	0	15	7	I

Metode moralnog rasuđivanja	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Etički intuicionizam	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Etika i epistemologija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Znanje i skepticizam	~~Prof. dr. sc. Mylan Engel~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Teorija djelovanja	~~Prof. dr. sc. Gabriele De Anna~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Normativnost i intencionalnost	~~Prof.~~ dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	15	0	15	7	I
Boja i kvalitativna stanja	~~Prof. dr. sc. Nenad Miščević~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Komparativna psihologija	Prof. dr. sc. Mladenka Tkalčić	15	0	15	7	I
Evolucija i vrijednosti	~~Izv.~~ prof. dr. sc. Predrag Šustar	15	0	15	7	I
Teorije istine	Prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Filozofski i politički aspekti genetike ponašanja	~~Prof. dr. sc. Neven Sesardić~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Filozofija matematike	Prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Matematička logika	Prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Filozofija logike	~~Prof.~~ dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	15	0	15	7	I
Logičke konstante: što su i kako ih razumijemo?	~~Prof. dr. sc. Pierdaniele Giaretta~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Apriorna spoznaja	~~Prof. dr. sc. Nenad Miščević~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Suvremene rasprave o spoznaji	~~Izv. prof. dr. sc. Søren Overgaard~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I

Umjetnost i moral	~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Deliberativna demokracija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Građanski neposluh	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Samozavaravanje: Oblici namjerne iracionalnosti	izv. prof. dr. sc. Luca Malatesti	15	0	15	7	I
Samospoznaja iskustva	izv. prof. dr. sc. Luca Malatesti	15	0	15	7	I
~~Suvremene teme (iz filozofije i epistemologije religije)~~ Suvremene teme iz filozofije religije	~~izv.~~ prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	15	0	15	7	I
Socijalna filozofija	~~Prof. dr. sc. Petar Bojanić~~ Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Suvremene teme: logika i svijet	~~Prof.~~ dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	15	0	15	7	I
Filozofija egzistencije	~~izv.~~ prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	15	0	15	7	I
Aspekti distributivne pravednosti	Doc. dr. sc. Neven Petrović	15	0	15	7	I
Filozofija uma	~~izv.~~ prof. dr. sc. Luca Malatesti	15	0	15	7	I
Metafilozofija: filozofija o filozofiji	~~izv.~~ prof. dr. sc. Luca Malatesti i ~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Filozofija psihologije	~~izv.~~ prof. dr. sc. Luca Malatesti i ~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Metodologija pisanja i izlaganja filozofskog rada	Doc. dr. sc. Filip Čeč/ doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš	15	0	15	7	I
Etika i politika	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Projektno planiranje i znanstvena istraživanja	~~izv.~~ prof. dr. sc. Luca Malatesti i ~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I

Filozofija dobrobiti	doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš/ doc. dr. sc. Nebojša Zelič	15	0	15	7	I
Filozofija psihijatrije	~~izv.~~ prof. dr. sc. Luca Malatesti i ~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Odabrane teme filozofije odgoja	~~izv.~~ prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	15	0	15	7	I
Suvremene teme u estetici	~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Umjetnost, društvo i humanistika	~~doc.~~ izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Epistemički okoliši i kolektivno odlučivanje	doc. dr. sc. Ivan Cerovac	15	0	15	7	I
Filozofija britanskog empirizma	izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Filozofija, medicina i ljudsko zdravlje	prof. dr. sc. Predrag Šustar/ doc. dr. sc. Zdenka Brzović	15	0	15	7	I
Ključni pojmovi suvremene filozofije znanosti	prof. dr. sc. Predrag Šustar/ doc. dr. sc. Zdenka Brzović	15	0	15	7	I
Mogući svjetovi	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Moralna odgovornost	doc. dr. sc. Filip Čeč	15	0	15	7	I
Osobni identitet	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Realizam	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Vrijeme	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Političke emocije i građanske vrline	doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš/ doc. dr. sc. Nebojša Zelič	15	0	15	7	I

3.2. Popis obveznih i izbornih kolegija i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnih za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova - pročišćena inačica studijskog programa s uključenim izmjenama

POPIS KOLEGIJA[3]

[3] Tablicu kopirati za svaku godinu studija.

Godina studija: 1.						
Semestar: I.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[4]
Izborni predmet 1	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 2	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 3	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Doktorski seminar I	Odsjek za filozofiju	0	0	30	9	O

POPIS KOLEGIJA[3]						
Godina studija: 1.						
Semestar: II.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Izborni predmet 4	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 5	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Izborni predmet 6	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Doktorski seminar II	Odsjek za filozofiju	0	0	30	9	O

POPIS KOLEGIJA[3]						
Godina studija: 2.						
Semestar: III.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]

[4] Ako je kolegij obvezatan, upisuje se O, a ako je izborni I.

Izborni predmet 7	Nastavnici Odsjeka za filozofiju/Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Doktorski seminar III	Odsjek za filozofiju	0	0	30	9	O
Mentorski seminar I	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	10	O
Izborne aktivnosti	Voditelj doktorskog studija/Odsjek za filozofiju	0	0	0	4	O

POPIS KOLEGIJA[3]						
Godina studija: 2.						
Semestar: IV.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Prijava teme doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	4	O
Mentorski seminar II	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	10	O
Izrada doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	30	16	O

POPIS KOLEGIJA[3]						
Godina studija: 3.						
Semestar: V.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Izrada doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	16	O
Mentorski seminar III	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	30	10	O
Izborne aktivnosti	Voditelj doktorskog studija/Odsjek za filozofiju	0	0	0	4	O

POPIS KOLEGIJA[3]						
Godina studija: 3.						
Semestar: VI.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Izrada doktorskog rada	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	0	20	O

Mentorski seminar IV	Mentor/Odsjek za filozofiju	0	0	30	10	O
Izborne aktivnosti*	Voditelj doktorskog studija/Odsjek za filozofiju	0	0	0	4	O

Napomena:

***Izborne aktivnosti**

Izborne aktivnosti omogućuju uključivanje doktoranda u širu znanstvenu i akademsku zajednicu te se organiziraju u dogovoru s mentorom, u skladu s individualnim istraživačkim planom doktoranda. Aktivnosti mogu uključivati objavljivanje znanstvenih radova, izlaganja na znanstvenim skupovima i simpozijima, sudjelovanje u ljetnim školama, istraživačkim boravcima, reading grupama i drugim relevantnim akademskim aktivnostima. ECTS-bodovi za pojedine aktivnosti priznaju se sukladno odluci Vijeća doktorskog studija o priznavanju ECTS-bodova

POPIS IZBORNIH KOLEGIJA						
Godina studija: 1.2.						
Semestar: I., II., III.						
KOLEGIJ	NOSITELJ	P	V	S	ECTS	STATUS[2]
Apriorna spoznaja	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Aspekti distributivne pravednosti	doc. dr. sc. Petrović Neven	15	0	15	7	I
Boja i kvalitativna stanja	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Deliberativna demokracija	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Epistemički okoliši i kolektivno odlučivanje	doc. dr. sc. Ivan Cerovac	15	0	15	7	I
Etički intuicionizam	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Etika i epistemologija	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Etika i politika	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Evolucija i vrijednosti	prof. dr. sc. Predrag Šustar	15	0	15	7	I
Filozofija britanskog empirizma	izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Filozofija dobrobiti	doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš/ doc. dr. sc. Nebojša Zelič	15	0	15	7	I
Filozofija egzistencije	prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	15	0	15	7	I

Filozofija logike	dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	15	0	15	7	I
Filozofija matematike	prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Filozofija, medicina i ljudsko zdravlje	prof. dr. sc. Predrag Šustar/ doc. dr. sc. Zdenka Brzović	15	0	15	7	I
Filozofija psihijatrije	prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Filozofija psihologije	prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Filozofija uma	prof. dr. sc. Luca Malatesti	15	0	15	7	I
Filozofski i politički aspekti genetike ponašanja	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Građanski neposluh	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Ključni pojmovi suvremene filozofije znanosti	prof. dr. sc. Predrag Šustar/ doc. dr. sc. Zdenka Brzović	15	0	15	7	I
Komparativna psihologija	prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Logičke konstante: što su i kako ih razumijemo?	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Logika	prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Matematička logika	prof. dr. sc. Majda Trobok	15	0	15	7	I
Metafilozofija: filozofija o filozofiji	prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Metode moralnog rasuđivanja	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Metodologija pisanja i izlaganja filozofskog rada	doc. dr. sc. Fiip Čeč/ doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš	15	0	15	7	I
Mogući svjetovi	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Moralna odgovornost	doc. dr. sc. Filip Čeč	15	0	15	7	I
Moralna zbilja	doc. dr. sc. Ivan Cerovac	15	0	15	7	I
Moralne teorije	prof. dr. sc. Elvio Baccarini	15	0	15	7	I
Normativnost i intencionalnost	dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	15	0	15	7	I
Odabrane teme filozofije odgoja	prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	15	0	15	7	I
Ontologija	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I

Osobni identitet	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Percepcija	prof. dr. sc. Snježana Prijić- Samaržija	15	0	15	7	I
Političke emocije i građanske vrline	doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš/ doc. dr. sc. Nebojša Zelič	15	0	15	7	I
Projektno planiranje i znanstvena istraživanja	prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	15	0	15	7	I
Realizam	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Socijalna filozofija	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Spoznaja i društvo	prof. dr. sc. Snježana Prijić- Samaržija	15	0	15	7	I
Suvremene rasprave o spoznaji	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Suvremene teme iz filozofije religije	prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	15	0	15	7	I
Suvremene teme u estetici	izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Suvremene teme: logika i svijet	dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	15	0	15	7	I
Teorija djelovanja	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I
Teorije istine	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Teorije znanja	prof. dr. sc. Snježana Prijić- Samaržija	15	0	15	7	I
Umjetnost i moral	izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Umjetnost, društvo i humanistika	izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	15	0	15	7	I
Vrijeme	prof. dr. sc. Boran Berčić	15	0	15	7	I
Znanje i skepticizam	Odsjek za filozofiju	15	0	15	7	I

3.3. Opis svih kolegija studijskog programa

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	**Doktorski seminar I-III**	
Studijski program	Doktorski studij	
Status kolegija	Obavezni	
Godina	1-2	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	9
	Broj sati (P+V+S)	0+0+30

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj kolegija Doktorski seminar I–III jest osposobiti doktorande za samostalno i kritičko sudjelovanje u suvremenim filozofskim raspravama kroz kontinuirani razvoj analitičkih, argumentacijskih i istraživačko-komunikacijskih vještina. Kolegij je strukturiran kao trosemestralni niz međusobno povezanih seminara u kojima doktorandi postupno razvijaju vlastiti istraživački projekt – od inicijalne formulacije problema, susreta s potencijalnim mentorom do njegove razrađene teorijske i argumentacijske artikulacije.

Seminari se organiziraju kao redoviti istraživački susreti (uživo ili online) na kojima doktorandi izlažu vlastite radove, raspravljaju o relevantnoj literaturi te sudjeluju u strukturiranim akademskim raspravama. U seminarima sudjeluju svi nastavnici Vijeća doktorskog studija, a voditelj ili imenovani nositelj predmeta dužan je jednom u semestru organizirati sastanak. Kroz ovaj proces razvijaju se sposobnosti precizne analize filozofskih pojmova i argumenata, oblikovanja istraživačkih pitanja, javne prezentacije i obrane teza te refleksivne revizije vlastitog rada na temelju stručne povratne informacije.

Kolegij ima za cilj:

- razviti sposobnost formuliranja i razrade istraživačkih problema
- osnažiti doktorande za aktivno sudjelovanje u znanstvenim raspravama
- razviti vještine akademskog pisanja i usmene prezentacije
- omogućiti kontinuirani razvoj individualnog istraživačkog projekta u interakciji s akademskom zajednicom

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema uvjeta.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Po završetku kolegija Doktorski seminar I–III doktorand će moći:

1. analizirati i kritički vrednovati filozofske argumente i teorijske pozicije u suvremenim raspravama

2. formulirati i postupno razraditi istraživački problem te razviti koherentan istraživački projekt
3. razviti i jasno strukturirati vlastite argumente u pisanom i usmenom obliku kroz različite faze istraživanja
4. aktivno sudjelovati u akademskoj raspravi, uključujući izlaganje vlastitog rada te davanje i integriranje stručne povratne informacije

1.4. Sadržaj kolegija

Kolegij se izvodi kroz tri uzastopna seminara (Doktorski seminar I–III) koji čine jedinstvenu cjelinu i prate razvoj istraživačkog rada doktoranda.
Nastava se organizira u obliku redovitih seminarskih susreta na kojima doktorandi:

- izlažu vlastite istraživačke ideje, nacrte i dijelove rada
- sudjeluju u strukturiranim raspravama i kritičkoj analizi vlastitih i radova drugih doktoranada
- analiziraju ključne tekstove relevantne za vlastita istraživanja
- razvijaju i postupno razrađuju vlastiti istraživački projekt

Sadržaj kolegija uključuje:
Doktorski seminar I:

- formuliranje istraživačkog problema, definiranje teme i istraživačkih pitanja, upoznavanje s relevantnim teorijskim raspravama; priprema nacrta budućeg rada, koji je osnova za imenovanje mentora; susret s potencijalnim mentorom.

Doktorski seminar II:

- razrada teorijskog okvira i argumentacijske strukture, razvoj pisanih radova i prezentacija, produbljena analiza literature; razvija se detaljniji istraživački okvir u dogovoru s mentorom.

Doktorski seminar III:

- integracija i evaluacija razvijenih argumenata, prezentacija cjelovitijih dijelova istraživanja, priprema za prijavu teme doktorskog rada

Kroz sve tri razine naglasak je na kontinuiranom radu, aktivnom sudjelovanju i razvoju istraživačkih kompetencija u interakciji s mentorima i drugim doktorandima.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☐ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☒ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Doktorandi su dužni:

- redovito sudjelovati u sastancima koji se organiziraju u svakom semestru s izlaganjem dijela svog istraživačkog rada (iznijeti okvirni prijedlog istraživanja, razrađene istraživačke planove i pregled literature, sadržaj istraživanja), te aktivno sudjelovati u raspravama.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	X	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	X
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	X
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Doktorski seminar nema završni ispit. Prati se rad doktoranada i izvršavanje potrebnih obaveza na svakom od seminara od strane voditelja doktorskog studija i/ili mentora.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Martinich, A. P. (2016). Philosophical writing: An introduction (4th ed.). Wiley-Blackwell.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Williamson, T. (2020). Philosophical method: A very short introduction. Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Specifična literatura ovisno o sadržaju istraživanja.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete mjerit će se sukladno broju obranjenih tema doktorskog rada, te prema ostalim načinima praćenja kvalitete studija na Sveučilištu u Rijeci i Filozofskom fakultetu u Rijeci.

OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju
Naziv kolegija	**Izrada doktorskog rada I-III**

Studijski program	Doktorski studij	
Status kolegija	Obavezni	
Godina	2-3	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	16
	Broj sati (P+V+S)	0+0+30

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj kolegija Izrada doktorskog rada I–III jest osposobiti doktoranda za samostalnu izradu, argumentacijsku razradu i dovršavanje doktorskog rada kroz kontinuirani istraživački i mentorski proces. Kolegij je usmjeren na razvoj sposobnosti strukturiranja i pisanja pojedinih dijelova doktorskog rada, kritičke evaluacije i revizije vlastitih argumenata te integracije relevantnih filozofskih i interdisciplinarnih uvida u koherentan istraživački okvir.

Poseban naglasak stavlja se na:

- razvoj i razradu argumentacijske strukture doktorskog rada
- kontinuirano pisanje, analizu i reviziju pojedinih dijelova rada
- metodološku i teorijsku utemeljenost istraživanja
- razvoj samostalnosti u vođenju istraživačkog procesa
- pripremu doktoranda za akademsku prezentaciju i obranu rezultata istraživanja u skladu s međunarodnim standardima znanstvene komunikacije.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema uvjeta.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Po završetku kolegija Izrada doktorskog rada I-III doktorand će moći:

- izraditi i argumentacijski strukturirati pojedina poglavlja doktorskog rada u skladu s akademskim standardima filozofskog pisanja
- kritički razvijati i revidirati vlastite argumente kroz kontinuirani istraživački i mentorski proces
- integrirati složene filozofske i interdisciplinarne uvide u strukturiran i argumentacijski konzistentan istraživački okvir
- jasno i argumentirano prezentirati rezultate doktorskog istraživanja u pisanom i usmenom akademskom obliku, u skladu s međunarodnim standardima znanstvene komunikacije

1.4. Sadržaj kolegija

Kolegij Izrada doktorskog rada I–III izvodi se kroz kontinuirani individualni istraživački rad doktoranda uz mentorsko praćenje i usmjeravanje. Kolegij obuhvaća postupnu izradu, argumentacijsku razradu i dovršavanje doktorskog rada kroz različite faze istraživanja.

Sadržaj kolegija uključuje:

- razradu teorijskog i metodološkog okvira istraživanja

- strukturiranje i pisanje pojedinih poglavlja doktorskog rada
- razvoj i argumentacijsku razradu filozofskih teza i interpretacija
- kritičku analizu i reviziju radnih verzija teksta u suradnji s mentorom
- integraciju relevantne filozofske i interdisciplinarne literature u istraživački okvir rada
- usklađivanje rada s akademskim i etičkim standardima filozofskog istraživanja i pisanja
- pripremu pisanih i usmenih prezentacija rezultata istraživanja
- dovršavanje i konačnu pripremu doktorskog rada za obranu.

Kroz kolegij doktorand razvija sposobnost samostalnog vođenja istraživačkog procesa, kontinuiranog unapređivanja vlastitih argumenata i jasne akademske prezentacije rezultata doktorskog istraživanja.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☐ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☒ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	X	Istraživanje	X
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

U kolegiju se ne provodi klasična provjera znanja putem ispita. Vrednovanje se temelji na kontinuiranom praćenju napretka doktoranda od strane mentora kroz analizu pisanih radova, redovite konzultacije i ostvarenje faznih ciljeva u izradi doktorskog rada.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Dunleavy, P. (2007). Kako napisati disertaciju: kako planirati, skicirati, pisati i dovršiti doktorsku disertaciju (2. hrvatsko izdanje). Zagreb: Fakultet političkih znanosti	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

Davies, G. B. (1997). Writting the Doctoral Dissertation. New York: Barron Educational Series.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Literatura za doktorski rad		
1.10. Dopunska literatura		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Praćenje kvalitete mjerit će se sukladno broju obranjenih doktorskih radova, te prema ostalim načinima praćenja kvalitete studija na Sveučilištu u Rijeci i Filozofskom fakultetu u Rijeci.		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	**Mentorski seminar I-IV**	
Studijski program	Doktorski studij	
Status kolegija	Obavezni	
Godina	2-3	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	10
	Broj sati (P+V+S)	0+0+30
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj kolegija Mentorski seminar I–IV jest osposobiti doktorande za samostalno oblikovanje, provedbu i dovršetak originalnog filozofskog istraživanja kroz kontinuirani individualizirani rad pod vodstvom mentora. Kolegij je strukturiran kao četverosemestralni niz koji prati razvoj doktorskog rada, od inicijalne formulacije istraživačkog pitanja do njegove završne integracije i pripreme za obranu doktorskog rada. Mentorski seminar omogućuje sustavno usmjeravanje istraživačkog procesa, razvoj teorijskog i metodološkog okvira te postupno oblikovanje i argumentacijsku razradu doktorskog rada. Poseban naglasak stavlja se na razvoj samostalnosti u istraživanju, sposobnost integracije složenih filozofskih i interdisciplinarnih uvida te izgradnju koherentne i teorijski relevantne filozofske pozicije. Kolegij ima za cilj: • razviti sposobnost samostalnog oblikovanja i vođenja istraživačkog procesa		

- osigurati kontinuirani napredak u izradi doktorskog rada
- produbiti teorijsku i metodološku utemeljenost istraživanja
- razviti sposobnost sustavne argumentacije i obrane vlastite filozofske pozicije
- ako je moguće, uključiti doktorande u postojeće znanstvene projekte, reading grupe i ostale aktivnosti na Odsjeku za filozofiju

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema uvjeta.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Po završetku kolegija Mentorski seminar I–IV doktorand će moći:

- oblikovati i provesti originalno filozofsko istraživanje koje rezultira teorijski relevantnim doprinosom
- razviti i sustavno braniti koherentnu filozofsku poziciju utemeljenu na vlastitom istraživanju
- integrirati složene filozofske i interdisciplinarne uvide u strukturiran i argumentacijski konzistentan istraživački okvir
- samostalno planirati, voditi i dovršiti istraživački proces izrade doktorskog rada

1.4. Sadržaj kolegija

Kolegij se izvodi kroz četiri uzastopna mentorska seminara (Mentorski seminar I–IV) koji čine jedinstvenu razvojnu cjelinu i prate sve ključne faze izrade doktorskog rada.

Rad se organizira kroz redovite individualne konzultacije s mentorom, analizu pisanih materijala te kontinuirano praćenje napretka doktoranda. Sadržaj kolegija uključuje:

Mentorski seminar I:

- odabir mentora, definiranje istraživačke teme i problema, izrada istraživačkog plana, identifikacija relevantne literature i teorijskog okvira

Mentorski seminar II:

- razrada teorijskog i konceptualnog okvira, strukturiranje istraživanja, izrada nacrta sinopsisa i priprema za obranu teme doktorskog rada

Mentorski seminar III:

- razvoj i produbljivanje argumentacije, integracija različitih teorijskih pristupa, pisanje i revizija većih dijelova rada

Mentorski seminar IV:

- finalizacija doktorskog rada, konceptualna i argumentacijska integracija, priprema za obranu

Kroz sve faze naglasak je na kontinuiranom pisanju, analizi i reviziji rada, uz mentorsko usmjeravanje i evaluaciju napretka.

U sklopu Mentorskog seminara doktorand je obvezan najmanje jednom godišnje javno predstaviti napredak svojega istraživanja pred mentorom, nastavnicima doktorskog studija i drugim doktorandima.

Time se osigurava kontinuitet istraživačke rasprave nakon završetka Doktorskog seminara III te povezuje individualni mentorski rad s kolektivnim akademskim vrednovanjem istraživačkog napretka.		
1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☐ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☒ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo _____
1.6. Obveze studenata		

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	X	Istraživanje	X
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	X
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

U kolegiju se ne provodi klasična provjera znanja putem ispita. Vrednovanje se temelji na kontinuiranom praćenju napretka doktoranda od strane mentora kroz analizu pisanih radova, redovite konzultacije i ostvarenje faznih ciljeva u izradi doktorskog rada.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Dunleavy, P. (2007). Kako napisati disertaciju: kako planirati, skicirati, pisati i dovršiti doktorsku disertaciju (2. hrvatsko izdanje). Zagreb: Fakultet političkih znanosti	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Davies, G. B. (1997). Writting the Doctoral Dissertation. New York: Barron Educational Series.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete mjerit će se sukladno broju obranjenih doktorskih radova, te prema ostalim načinima praćenja kvalitete studija na Sveučilištu u Rijeci i Filozofskom fakultetu u Rijeci.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Apriorna spoznaja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Upoznati studente sa suvremenom raspravom o apriornoj spoznaji i a priori opravdanju, tj legitimnosti vjerovanja koja se ne temelji na iskustvu.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
▪ Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama apriorne spoznaje ▪ Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene apriorne spoznaje ▪ Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme apriorne spoznaje; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprostavljenih stajališta ▪ Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature ▪ Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu
1.4. Sadržaj kolegija
Klasični racionalizam je bio shvatio razum kao osnovni izvor i temelj spoznaje. Čisto razumske, a ne empirijske ideje su npr. da jedna stvar ne može istovremeno imati i nemati neko svojstvo ili da je svaka stvar identična samoj sebi. Ove ideje koje smatramo nužnima nismo dobili iskustvom, gledajući u stvari ili ih uspoređujući sa njima samima. Njih naprosto razumski uviđamo kao neupitne. Za razliku od vjerovanja koja dobijamo iz iskustva i koja su sva podložna greški, razum nam daje nužne (neupitne) istine o svijetu pomoću kojih gradimo spoznaju i odlučujemo o istinitosti i onih stvari koje smo dobili iz iskustva. Urođene ideje su ključ problema spoznaje. Preko jasne i razgovjetne spoznaje ovih ideja dedukcijom izvodimo svo ostalo znanje, pa i istinu o pridošlim idejama. Kant je repertoar apriorizma

proširio razmatranjem transcendentalnih uvjet spoznaje tj. onih svojstava našega uma koja omogućuje određenu vrstu iskustva, te metodologijom «transcendentalnog argumenta».
Aprioristično je stajalište u suvremenoj filozofiji višestruko dovedeno u pitanje. Quineovi pogledi već dovode u pitanje razlikovanje apriornih analitičkih istina od aposteriornih sintetičkih. Posebno je prevratnička zamisao da prevrednovanje tvrdnji pod utjecajem iskustva ne poznaje svetinje: svaku se tvrdnju može odbaciti ako nas na to nuka iskustvo. Ona povlači da niti jedna tvrdnja nije apriorna. Ako to povežemo s tezom da je apriornost bitna za analitičke sudove, slijedi da niti jedna tvrdnja nije (posve) analitička. Time je odbačena prva logičko-pozitivistička pod-teza o analitičkim sudovima.
Kritičari apriorizma obrazlažu svoje odbacivanje apriornosti pozivanjem na novovjekovne znanstvene revolucije: matematičari su dvije tisuće godina mislili da je Euklidska geometrija apriorno istinita, ali se pokazalo da su bili u zabludi. Zaključak je vrlo radikalan: tobožnji apriorni sudovi su naprosto aposteriorni sudovi u koje vrlo tvrdo vjerujemo; razlike su samo u stupnju a ne i načelne.
Jedna od glavnih novosti u suvremenoj epistemologiji je otvaranje dijaloga sa znanostima koje se bave podrijetlom i prirodom spoznaje. Tu se ističu dvije - kognitivna psihologija i kognitivna biologija. Naturalistička razmatranja uglavnom su usmjerena protiv apriorizma.
Neki suvremeni filozofi ostali su vjerni aprioriju. Tako Strawson zamišlja zadaću «opisne metafizike» kao proučavanje jezgra ljudskog mišljenja - jezgra koja možda ima povijest, ali sigurno nema pisane historije. Nju tvore "kategorije i pojmovi koji se u svojem najtemeljnijem karakteru uopće ne mijenjaju", (Individuals, Methuen, 1959. str. 10), iako se naravno mijenja njihovo prikazivanje u filozofiji. Opisna metafizika se velikim dijelom oslanja na jezičnu analizu, ali ne završava njome, već je, obrnuto, upotrebljava kao sredstvo da se dospije do "općih elemenata strukture koju metafizika hoiće otkriti".

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su obavezni napisati seminarski rad te položiti (usmeni) ispit.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	X	Istraživanje	X
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	X	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Bealer, G., "A Theory of the A Priori", in *Philosophical Perspectives*, No. 13, *Epistemology*, Blackwell, Oxford.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Benacerraf, Paul. "Mathematical Truth." *Journal of philosophy* 70 (1973): 661-679.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Boghossian, P. and Peacocke, C. (Eds), (2000), *New Essays on the A Priori*, Clarendon Press, Oxford.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Jackson, F. (1998), *From Metaphysics to Ethics*, Clarendon Press, Oxford.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Moser, Paul, ed. *A Priori Knowledge*. Oxford: Oxford University Press, 1987.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Quine, W. V. "Truth by Convention." In his *The Ways of Paradox and Other Essays*. Revised and Enlarged Edition. Cambridge: Harvard University Press, 1976[a].	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Quine, W. V. "Carnap and Logical Truth." In his *The Ways of Paradox and Other Essays*. Revised and Enlarged Edition. Cambridge: Harvard University Press, 1976[b].	Literatura dostupna kod predmetno	10

	g nastavnika	
1.10. Dopunska literatura		
1. Putnam, Hilary. Realism and Reason: Philosophical Papers, Vol. 3. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja ☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Neven Petrović	
Naziv kolegija	Aspekti distributivne pravednosti	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Glavni cilj ovog predmeta jest detaljnije upoznavanje studenata s jednim ili više ključnih problema o kojima se vodi rasprava u okviru suvremene diskusije o distributivne pravednosti. Preciznije rečeno, za razliku od nastavnog predmeta „Teorije distributivne pravde“, koji se izvodi na nižim razinama studija, ovaj kurs ne želi studente informirati samo o temeljnim pozicijama i argumentima koje se na tom problemskom području zauzimaju već i ući u neke od posebnih rasprava koje se pritom otvaraju, budući da se prilikom razrade osnovne teme stalno otkrivaju nova i nova problemska područja. Ukratko, cilj nije obuhvatni pregled cjelokupne diskusije već podrobnije koncentriranje na jedan od njenih bitnih aspekata.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Jedini poseban uvjet za pohađanje ovog predmeta jest dobro poznavanje engleskog jezika, budući je gotovo sva literature na njemu.		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
Da studenti budu upoznati s temeljnim problemima i pozicijama rasprave o distributivnoj pravednosti, koja od samog početka obnove suvremene političke filozofije predstavlja njeno vjerojatno centralno, najzanimljivije i najživlje područje. Nadalje se očekuje da student dodatno razviju svoje misaone kompetencije, tj. usavrše se u vještini nalaženja argumenata i protuargumenata za različite stavove koji se mogu zauzeti vezano uz to problemsko područje.		
1.4. Sadržaj kolegija		
U okviru ovog predmeta moguće je obraditi neke od posebnih problema, koji su otvoreni prilikom opće diskusije o pravednoj distribuciji, kao što su npr. slijedeći:		

i) što uopće treba distribuirati među pojedincima ili u čemu ih, ako uopće, treba izjednačavati; ovdje se postavlja pitanje o 'pravoj' vrsti dobara koja treba biti raspodijeljena da bi se stanje u društvu moglo smatrati moralno prihvatljivim;

ii) pitanje o osobnom suverenitetu, tj. imaju li pojedinci pravo na sve plodove vlastite djelatnosti i to takve koja nema primaran izvor u vanjskim resursima (sredstvima za proizvodnju) kojima se oni koriste nego isključivo u njihovim osobnim sposobnostima?;

iii) pitanje privatnog vlasništva nad vanjskim dobrima, tj. sredstvima za proizvodnju; treba li nam uopće takvo vlasništvo i zašto? Ako da, koje je njegovo najbolje opravdanje i koja su ograničenja takvog vlasništva? Kako se nešto iz stanja u kojem je sve zajedničko može legitimno pretvoriti u nešto što je pod ekskluzivnom privatnom kontrolom?

iv) koji je, ako ikakav, moralno dopustiv utjecaj čiste sreće na ono što ljudi posjeduju i čime, u materijalnom smislu, raspolažu?

v) u kojoj mjeri razne kooperativne sheme u koje ljudi stupaju utječu na njihov uspjeh u pribavljanju dobara za vlastitu upotrebu i kojoj mjeri to, ako ikako, u igru uvodi pitanje o pravednoj raspodjeli dobara?

vi) ako je došlo do povreda prava vlasništva, tj. ako je nekome nešto nelegitimno oduzeto, na koji način se takve nepravde trebaju ispravljati, pogotovo ako je prošlo više vremena te onaj kome je to oduzeto više nije živ ili je toj oduzetoj imovini dodana neka znatna vrijednost i sl.?

- Ukratko, to su neka od glavnih pitanja kojima bi se ovaj kolegij pozabavio, ali ne nužno svima njima niti redom kojim su navedena. Ponekad bi se nastava usredotočila samo na poneki od njih ili možda na dva, tri, ovisno o iskazanim interesima sudionika nakon početnih, uvodnih rasprava.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su obavezni prisustvovati većini predavanja i seminara, biti aktivni u diskusijama te pročitati zadane materijale.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	X	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	X	Referat	X	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Studenti trebaju aktivno sudjelovati u radu (tj. čitati zadane tekstove i diskutirati), moraju održati jedan referat na nastavnu jedinicu po svojem izboru, a nakon završetka nastave pišu i esej od minimalno 5000 riječi na neku od tema koje su obrađivane u toku nastave.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Ackerman, B. *Social Justice in the Liberal State*, Yale University Press, New Haven and London, 1980.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Anderson, E.S. "What is the Point of Equality?", *Ethics*, Vol. 109, No. 2, 1999.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Barry, B. *Theories of Justice*, Harvester-Wheatsheaf, London, 1989. Barry, B. *Liberty and Justice*, Clarendon Press, Oxford, 1991.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Barry, B. *Justice as Impartiality*, Oxford University Press, 1995.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Brandt, R.B. *Ethical Theory*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ, 1959.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Cohen, G.A. *Self-Ownership, Freedom, and Equality*, Cambridge University Press, 1995. Cohen, G.A. *Rescuing Justice and Equality,* Harvard University Press, 2008.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Cohen, G.A. *On the Currency of Egalitarian Justice and Other Essays in Political Philosophy*, Princeton University Press, 2011.	Literatura dostupna kod predmetno	10

	g nastavnika	
Dworkin, R. *Sovereign Virtue*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Feinberg, J. *Social Philosophy*, Prentice Hall, 1997.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Gauthier, D. *Morals by Agreement*, Clarendon Press, Oxford, 1986. Hayek, F.A. *Law, Legislation, and Liberty*, Routledge, London, 1982. Nozick, R. *Anarhija, država i utopija*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2003.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Miller, D. *Principles of Social Justice*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1999.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Miller, D. "Two Ways to Think about Justice", *Politics, Philosophy, and Economics*, Vol. 1, No. 1, 2002, str. 5-28	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Munzer, S.R. *A Theory of Property*, Cambridge University Press, 1990. Nagel, T. *Equality and Partiality*, Oxford University Press, 1991.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Narveson, J. *Respecting Persons in Theory and Practice*, Rowman & Littlefield, Lanham, 2002. Pogge, T.W. *Realizing Rawls*, Cornell University Press, Ithaca, 1989.	Literatura dostupna kod predmetno	10

	g nastavnika	
Pojman, L.P./McLeod, O. (eds.) *What do We Deserve*, Oxford University Press, 1999. Rawls, J. *Teorija pravde*, CID, Podgorica, 1998.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Rawls, J. *Collected Papers*, Harvard University Press, Cambridge, MA, 1999. Sandel, M. *Liberalism and the Limits of Justice*, Cambridge University Press, 1982.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Sen, A.K. "Equality of What?", in McMurrin, S. (ed.) *The Tanner Lectures in Human Values*, Vol. 1, University of Utah Press, Salt Lake City, 1980.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Sher, G. *Desert*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1987. Steiner, H. *An Essay on Rights*, Blackwell, Oxford, 1994.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Waldron. J. *The Right to Private Property*, Clarendon Press, Oxford, 1990.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Walzer, M. *Područja pravde*, Filip Višnjić, Beograd, 2000.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
2. Arthur, J. /Shaw, W.H. (ur.) Justice and Economic Distribution, Prentice Hall, Englewood Cliffs, NJ, 1991. 3. Barry, B. Why Social Justice Matters, Polity Press, 2005. 4. Becker, L. Property Rights, Routledge & Kegan Paul, London, 1977.		

5. Buchanan, A. Ethics, Efficiency, and the Market, Clarendon Press, Oxford, 1985. Burley, J. (ur.) Dworkin and His Critics, Blackwell, Oxford, 2004.
6. Cohen, G.A. “Once More Into the Breach of Self-Ownership: Reply to Narveson and Brenkert”, The Journal of Ethics, Vol. 2, No. 1, 1998.
7. Cohen, G.A. If You're an Egalitarian, How Come You're So Rich?, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2000.
8. Daniels, N. Just Health: Meeting Health Needs Fairly, CUP, 2007.
9. Daniels, N. Setting Limits Fairly: Learning to Share Resources for Health, Oxford University Press, 2008. Dworkin, R. A Matter of Principle, Harvard University Press, 1985, str. 181-213 (33)
10. Exdell, J. “Distributive Justice: Nozick and Property Rights”, Ethics, Vol. 87, no. 2, 1977. Fleischaker, S. A Short History of Distributive Justice, Harvard University Press, 2004.
11. Frankfurt, H.G. “Equality as a Moral Ideal”, u Frankfurt, H. The Importance of What We Care About, Cambridge University Press, 1988, str. 137-46 (10)
12. Gauthier, D. Moral Dealing, Cornell University Press, Ithaca, NY, 1990.
13. Hayek, F.A. The Constitution of Liberty, Routledge & Kegan Paul, London, 1960. Hurley, S. Justice, Luck, and Knowledge, Harvard University Press, 2005.
14. Kekes, J. Against Liberalism, Cornell University Press, Ithaca, 1997, str. 88-158 (71) Kymlicka, W. Contemporary Political Philosophy, Clarendon Press, Oxford, 1990. Lomasky, L.E. Persons, Rights, and the Moral Community, Oxford University Press. 1987. Lukas, J.R. On Justice, Clarendon Press, Oxford, 1980.
15. Mack, E. “Distributive Justice and the Tensions of Lockeanism”, Social Philosophy and Policy, Vol. 1, No. 1, 1983.
16. Mack, E. “The Self-Ownership Proviso: A New and Improved Lockean Proviso”, Social Philosophy and Policy, Vol. 12, No. 1, 1995.
17. Mason, A. (ur.) Ideals of Equality, Blackwell, Oxford, 1998.
18. Miller, D./Walzer, M. (ur.) Pluralism, Justice, and Equality, Oxford University Press, 1995
19. Miller, D. Social Justice, Clarendon Press, Oxford, 1976.
20. Nagel, T. Mortal Questions, Cambridge University Press, 1979.
21. Narveson, J. The Libertarian Idea, Temple University Press, Philadelphia, 1988.
22. Narveson, J. “Libertarianism vs. Marxism: Reflections on G.A. Cohen’s Self-Ownership, Freedom, and Equality”, The Journal of Ethics, Vol. 2, No. 1, 1998.
23. Nussbaum, M. /Sen, A.K. (ur.) The Quality of Life, Clarendon Press, Oxford, 1993. Okin, S.M. Justice, Gender, and Family, Basic Books, New York, 1989.
24. Otsuka, M. Libertarianism Without Inequality, Oxford University Press, 2005.
25. Parijs van, P. “Why Surfers Should be Fed”, Philosophy and Public Affairs, Vol. 20, No. 2, 1990. Paul, J. (ed.) Reading Nozick, Basil Blackwell, Oxford, 1981.
26. Pogge, T.W. “On the Site of Distributive Justice: Reflections on Cohen and Murphy”, Philosophy and Public Affairs, Vol. 29, No. 2, 2000.
27. Rakowski, E. Equal Justice, Clarendon Press, Oxford, 1991.
28. Rawls, J. Political Liberalism, Columbia University Press, New York, 1993.
29. Rawls, J. Justice as Fairness: A Restatement, Belknap Press, Cambridge, MA, 2001. Rothbard, M. The Ethics of Liberty, New York University Press, New York, 2002.

30. Ryan, C.C. “Yours, Mine, and Ours: Property Rights and Individual Liberty”, Ethics, Vol. 87, no. 2, 1977.
31. Sandel, M. What Money Can't Buy: The Moral Limits of Markets, Farrar, Straus and Giroux, 2012. Scanlon, T. “The Significance of Choice”, in Tanner Lectures on Human Values, VIII, University of Utah Press, Salt Lake City
32. Scheffler, S. Boundaries and Allegiances: Problems of Justice and Responsibility in Liberal Thought, Oxford University Press, 2003.
33. Schmidtz, D. & Goodin, R.E. Social Welfare and Individual Responsibility, Cambridge University Press, 1998, str. 3-96 (94)
34. Sen, A.K. Inequality Reexamined, Clarendon Press, Oxford, 1992.
35. Sesardić, N. “Biološka nejednakost naspram socijalnoj nejednakosti”, u Sesardić, N. Iz analitičke perspektive, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1991, str. 147-66 (20)
36. Shue, H. Basic Rights, Princeton University Press, 1996. Singer, P. Practical Ethics, Cambridge University Press, 1993.
37. Steiner, H. “The Natural Right to the Means of Production”, Philosophical Quarterly, Vol. 27, 1977. Steiner, H. “Justice and Entitlement”, Ethics, Vol. 87, No. 2, 1977.
38. Steiner, H. “Slavery, Socialism, and Private Property”, u Chapman, J.W./Pennock, J.R. (ur.) Property, New York University Press, 1980, str. 244-65 (22)
39. Steiner, H. “Capitalism, Justice, and Equal Starts”, Social Philosophy and Policy, Vol. 5, no. 1, 1987.
40. Sypnowich, C. (ur.) The Egalitarian Conscience: Essays in Honour of G.A. Cohen, Oxford University Press, 2006.
41. Temkin, L. Inequality, Oxford University Press, 1996.
42. Thomson, J.J. The Realm of Rights, Harvard University Press, 1990. Waldron, J. Liberal Rights, Cambridge University Press, 1993.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem rezultata u postizanju ciljeva, te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjeka za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Boja i kvalitativna stanja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		

Cilj je predmeta upoznati studente sa aktualnim stanjem u suvremenim raspravama o kvalitrativnim stanjima i objašnjenju sekundarnih kvaliteta te teorijskim kontroverzama koje su uz njih vezane.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
☒ Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama apriorne spoznaje ☒ Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene kavlitativnih stanja ☒ Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme apriorne spoznaje; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprostavljenih stajališta ☒ Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature ☒ Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema ☒ Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu
1.4. Sadržaj kolegija
Kolegij se bavi pitanjima kvalitativnih i intencionalnih stanja, i njihovom ulogom u objašnjavanju sekundarnih kvaliteta. Prvi skup tema bavi se sukobom između kvalitativizma i intencionalizma u objašnjenjima percepcije. Započinje s argumentom iz iluzije, nastavlja se trima odgovorima (usmjerenost na qualie, intencionalistički i disjunktivistički), i propituje njihove vrline i mane. Drugi skup tema bavi se metafizičkim statusom kvalitativnih stanja, “zombie” argumentima i argumentima iz znanja. Treći skup usredotočen je na sekundarne kvalitete, posebice na boje. Propituju se eliminativizam, dispozicionalizam reakcije i pozicija primarnih kvaliteta, u povijesnom i suvremenom kontekstu. Naglasak se stavlja na dispozicionalizam reakcije (teza prema kojoj “biti boje C jednako je posjedovanju dispozicije za uzrokovanje reakcije kod normalnih promatrača, naime, fenomenalnog C- iskustva”. Drugim riječima, gledišta o bojama utemeljena na dispozicionalizmu reakcije tvrde da je objektivna boja dispozicija za stvaranje mentalne reakcije u percipijenta.) Ideja ovisnosti o reakciji tada se proširuje kako bi mogla obuhvatiti i druga metafizički “problematična” svojstva, poput moralnih i estetskih svojstava. Temeljna tvrdnja je slijedeća: objašnjenje boja koje nudi dispozicionalizam reakcije je ispravno, ono pokazuje da je svojstvo koje se ne čini ovisno o subjektu ipak jest takvo u potpunosti. Boje, na taj način, mogu poslužiti kao model za svojstva koja se ne manifestiraju kao ovisna o reakciji ili kao u potpunosti subjektivna. I, posebice važno, sva svojstva kandidati čine se svojstvima predmeta stavova (radnja je ono što je plemenito, stanje stvari je ono što je zastrašujuće ili moralno nepodnošljivo, i tako dalje). Intencionalizam je jedini koji se može u potpunosti nositi s tom važnom činjenicom.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

- Aktivno sudjelovanje
- Esej (oko 10.000 znakova).
- Redovite konzultacije za vrijeme rada na eseju.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	X	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	X	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Byrne, A., and D. Hilbert (eds.). 1997. *Readings on Color, Volume 1: The Philosophy of Colo*r. Cambridge, MA: MIT Press.	1	10
Chalmers, D, (1996) *The Conscious Mind,* Oxford: Oxford University Press.	1	10
McDowell, J. 1985. Values and secondary qualities. In *Morality and Objectivit*y, ed. T. Honderich, London: Routledge and Kegan Paul.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Hilbert, D. R. 1987. *Color and Color Perception: A Study in Anthropocentric Realis*m. Stanford: CSLI.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Jackson, F. 1998. *From Metaphysics to Ethic*s. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod	10

	predmetnog nastavnika	
Stroud, B. (2000), *The Quest for Reality*, OUP.	1	10
Tye, M. 2000. *Consciousness, Color, and Conten*t. Cambridge, MA: MIT Press.	1	10

1.10. Dopunska literatura

43. McGinn, C. 1983. The Subjective View. Oxford: Oxford University Press.
44. Ludlow,& Nagisawa (Eds.), 2004, There's something about Mary, MIT Press.
45. Villanueva, E. (1996) Perception, Philosophical Issues, 7., Ridgeview, CA.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Deliberativna demokracija	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Temeljni ciljevi predmeta su odrediti definiciju, mogućnost različitih verzija, te argumente za i protiv deliberativne demokracije. U toku takve rasprave, među posebnim ciljevima je i općenita rasprava o demokraciji u sklopu filozofije politike. S obzirom na to određenje, cilj je ustanoviti po čemu se deliberativna demokracija razlikuje u odnosu na druge oblike demokracije i na koje se argumente može pozvati u tvrdnji o superiornosti u odnosu na druge oblike demokracije. Jedan od bitnih ciljeva je ustanoviti razloge zbog kojih se može tvrditi da deliberativna demokracija predstavlja oblik demokracije koji se bolje slaže s idealima jednakosti i javnog legitimiteta zakona (posebice u domeni temeljnih ljudskih prava)

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da će studenti koji će uspješno dovršiti rad na predmetu moći:

- izraziti shvaćanje pojma deliberativne demokracije;
- raspolagati argumentima u prilog deliberativnoj demokraciji;

- razlikovati između proceduralnog i epistemološkog oblika deliberativne demokracije;
- kritički prosuditi prednosti i nedostatke deliberativne demokracije u odnosu na druge oblike demokracije;
- prosuditi učinkovitost institucija deliberativne demokracije u uvjetima kulturnog pluralizma;

prosuditi aktualno djelovanje demokratskih institucija u Hrvatskog, Europi i svijetu.

1.4. Sadržaj kolegija

- Definicija deliberativne demokracije
- Proceduralna deliberativna demokracija
- Epistemološka deliberativna demokracija
- Deliberativna demokracija i Rawlsov javni um
- Deliberativna demokracija i jednakost
- Deliberativna demokracija i legitimitet zakona

Deliberativna demokracija i multikulturalizam

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, uz adekvatnu pripremu, te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, te će, u konačnoj verziji, služiti kao temelj za ocjenjivanje.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
J. Cohen, *Philosophy, Politics, Democracy*, Cambridge, Mass., Harvard University Press, 2009.	1	10
G. F. Gaus, *Justificatory Liberalism. An Essay on Epistemological and Political Theory*, Oxford, Oxford University Press, 1996.	1	10

D.M. Estlund, *Democratic Authority*. *A Philosophical Framework*, Princeton, Princeton University Press, 2008.	1	10

1.10. Dopunska literatura

46. J. Bohman i W. Rehg (ur.), Deliberative Democracy. Essays on Reason and Politics, Cambridge, Mass., The MIT Press, 1997.
47. G.F. Gaus, Contemporary Theories of Liberalism. Public Reason as a Post-Enlightenment Project, London, SAGE publications, 2003.
48. R. Geenens i R. Tinnevelt (ur.), Does Truth Matter? Democracy and Public Space, Dordrecht, Springer, 2009.
49. A. Gutmann i D. Thomson, Democracy and Disagreement, Cambridge, Mass., The Belknap Press of Harvard University Press, 1996.
50. J. Elster (ur.), Deliberative Democracy, Cambridge, Cambridge University Press, 1998.
51. R.B. Talisse, Democracy and Moral Conflitct, Cambridge, Cambridge University Press, 2009.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima, usvajanje gradiva, institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Ivan Cerovac	
Naziv kolegija	**Epistemički okoliši i kolektivno odlučivanje**	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Projekt objedinjuje i povezuje pet ciljeva:

Cilj 1. Omogućiti studentima sustavno razumijevanje društvenih, institucionalnih i tehnoloških struktura koje oblikuju i utječu na proizvodnju, distribuciju i vrednovanje znanja u javnoj sferi;

Cilj 2. Razviti sposobnost analitičkog promišljanja i razumijevanja mehanizama kolektivnog rasuđivanja;

Cilj 3: Upoznati studente s empirijskim i teoretskim istraživanjima o informacijskim i komunikacijskim infrastrukturama (mediji, platforme, algoritmi) i njihovim epistemičkim posljedicama, kao i posljedicama i utjecajima na političke i društvene procese;

Cilj 4: Osposobiti studente za kritičku procjenu i normativno vrednovanje političkih, institucionalnih i tehnoloških intervencija koje nastoje unaprijediti epistemičku kvalitetu javne deliberacije (npr. razni oblici filtriranja javne volje, arhitekture izbora, demokratske inovacije, dizajni informacijske arhitekture i slično);

Cilj 5: Razvijati sposobnost samostalnog formuliranja filozofskih teorija i na njima utemeljenih javnih politika i mjera koje dovode u ravnotežu epistemičku kvalitetu, politički legitimitet i moralna razmatranja i ograničenja.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upis na doktorski studij Filozofija i suvremenost.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Nakon uspješnog pohađanja i završetka kolegija studenti će moći:

1. Definirati i razlikovati ključne koncepte (epistemički okoliš, kolektivno znanje, epistemička mreža, informacijski filter, odaja jeke, epistemički mjehur, misinformacija, lažne vijesti) te uočavati razlike između različitih pristupa i teorija koje (često na drukčije načine) definiraju i određuje ove koncepte;

2. Navesti glavne teorijske pristupe u suvremenoj socijalnoj i političkoj epistemologiji koji su relevantni za analizu epistemičkih okoliša i kolektivnih deliberativnih praksi;

3. Kritički analizirati znanstvene studije i filozofske rasprave o učincima informacijskih, komunikacijskih, mrežnih i institucionalnih struktura na dinamiku kreiranja, revidiranja i evaluiranja vjerovanja i odluka;

4. Primijeniti formalne i konceptualne alate (npr. Condorcetov teorem porote i njegove suvremene verzije, modeli širenja informacija u različitim tipovima informacijskih i komunikacijskih struktura, uloga ključnih agenata u kreiranju kolektivnih vjerovanja) za evaluaciju relevantnih svojstava nekog epistemičkog okoliša;

5. Osmisliti i argumentirano braniti institucionalne ili tehnološke prijedloge za poboljšanje epistemičkog okruženja u kojem se provodi kolektivno rasuđivanje, uključujući i evaluaciju različitih rizika koje prijedlozi donose, kao i potencijalnih etičkih implikacija i posljedica;

6. Jasno i precizno izložiti vlastite filozofske argumente te ih dovesti u vezu s različitim pozicijama u aktualnim raspravama, demonstrirati sposobnost refleksije o političkim i etičkim posljedicama vlastitih argumenata, te ih braniti i po potrebi revidirati i unaprijediti kroz akademsku diskusiju.

1.4. Sadržaj kolegija

Kolegij se sastoji od dvije cjeline: prva je pokrivena kroz predavanja i zahvaća osnovne teme vezane uz sadržaj kolegija, dok je druga pokrivena kroz seminare te omogućuje veću fleksibilnost i prilagođavanje interesima i potrebama studenata.

1. CJELINA zahvaća sljedeće 4 teme:

1.1. Uvod u epistemičke okoliše i političku epistemologiju
Epistemički okoliši obuhvaćaju političke, ekonomske, društvene i tehnološke okvire u kojem se razmjenjuju informacije i stvara kolektivno znanje. Ključno pitanje socijalne epistemologije, koja istražuje kako ljudi mogu najbolje težiti istini uz pomoć drugih pojedinaca ili grupa, društvenih praksi i institucija, dodatno se pojačava istraživanjima političke epistemologije o tome kako ljudi mogu pretočiti svoje kolektivno znanje u kvalitetne i opravdane političke odluke. Proučava se kako društveni odnosi i odnosi moći, kao i nejednako raspoređeni epistemički resursi i mogućnosti, utječu na kolektivno rasuđivanje, te se analiziraju ključni pojmovi u raspravi.

1.2. Kolektivno rasuđivanje i mehanizmi agregacije informacija
Proučava se koncept "mudrosti mnoštva" te se obrađuju različiti pristupi koji nastoje objasniti kako epistemičke kompetencije grupe mogu nadmašiti individualne epistemičke kompetencije njezinih članova. Obrađuje se Condorcetov teorem porote i načini na koje unutarnja strukture grupe, oblikovana društvenim odnosima, institucionalnim mehanizmima i digitalnim algoritmima, utječe na distribuciju informacija i grupnu informiranost.

1.3. Epistemička arhitektura masovnih medija, društvenih mreža i algoritama
Analizira se kako suvremeni komunikacijski kanali, masovni i društveni mediji te algoritmi mikrociljanja pogonjeni umjetnom inteligencijom oblikuju tok informacija i utječu na individualno i kolektivno rasuđivanje. Proučavaju se suvremeni epistemički fenomeni kao što su epistemički mjehuri i odaje jeke, ali i epistemički bunkeri i informacijski ekosustavi, te se isti dovode u vezu s novim dosezima u raspravi o političkoj i društvenoj polarizaciji, osakaćenoj epistemologiji i teorijama zavjere.

1.4. Epistemička otpornost kroz institucionalne, participativne i tehnološke inovacije
Razmatra se kako ljudi modificiraju vlastita vjerovanja pod utjecajem novih informacija, te se proučava kako institucionalnim i tehnološkim sredstvima ojačati otpornost na dezinformacije, razne oblike političke manipulacije te na štetne učinke kognitivnih pristranosti i predrasuda. Razmatra se koncept epistemičke pravednosti i različitih alata koji omogućuju zaštitu epistemičkog okoliša od štetnih utjecaja, ili barem ojačavaju sposobnost građana da navigiraju kroz već onečišćeni i poremećni epistemički okoliš.

2. CJELINA zahvaća veći broj tema koje će studenti moći detaljnije obrađivati kroz svoj samostalni istraživački rad te kroz seminarska izlaganja:

2.1. Dezinformacije i strategije suzbijanja lažnih vijesti
2.2. Politička i društvena polarizacija te fragmentacija javne i informacijske sfere
2.3. Algoritamska odgovornost i etika sustava preporuka i mikrociljanja
2.4. Mehanizmi kolektivnog kreiranja znanja (crowdsourcing)
2.5. Društveni i kognitivni mehanizmi konformizma i formiranja grupnog mišljenja
2.6. Epistemička pravednost i inkluzivnost (u digitalnom okruženju)
2.7. Epistemička ekologija u međunarodnim i političkim krizama (pandemije, klimatska kriza)
2.8. Politička legitimnost: pristanak ili epistemička opravdanost
2.9. Epistemička uloga građanske participacije i deliberacije
2.10. Cenzura i širenje informacija u epistemičkim sustavima

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☒ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Uz redovito i aktivno sudjelovanje u predavanjima i seminarima, studenti su dužni provesti vlastito istraživanje vezano uz jednu od tema koje se obrađuju u sklopu kolegija, te o pripremiti i održati izlaganje kroz koje će prezentirati svoje originalne argumente i doprinose. Osim toga, studenti će svoje obaveze na kolegiju dovršiti ili kroz usmeni ispit ili kroz pisanje eseja u formi kratkog prethodnog priopćenja u kojem će prikazati rezultate svog istraživanja. Studentima je omogućen dodatni individualni i konzultacijski rad s nastavnikom-mentorom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi	x	Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

1) Kontinuirano praćanje tijekom semestra
Napredak studenta bit će kontinuirano praćen kroz semestar, uključujući provjeru predanih radova, konzultacije i aktivno sudjelovanje u raspravama. Posebna pažnja posvećuje se kvaliteti istraživačkog procesa, sposobnosti kritičkog mišljenja i samostalnog povezivanja teorije i prakse.

2) Aktivnost u nastavi i konzultacije

Aktivno sudjelovanje u nastavi i pohađanje konzultacija smatra se sastavnim dijelom ocjenjivanja. Studenti se potiču na diskusiju, postavljanje pitanja i refleksiju o sadržaju predavanja i seminara.

3) Seminarsko izlaganje i istraživački rad

Studenti će prezentirati rezultate vlastitog istraživanja vezanog uz teme kolegija. Svako izlaganje treba biti temeljeno na relevantnoj literaturi i samostalnoj analizi, te jasno povezano s teorijskim i empirijskim aspektima teme. Uz izlaganje, student će predati kratki znanstveni rad u formi prethodnog priopćenja (preliminary communication), koji sažima ključne ciljeve, metodologiju i očekivane rezultate istraživanja. Alternativno, uz izlaganje, studenti će moći završiti kolegij pristupajući usmenom ispitu umjesto da pišu kraći znanstveni rad. Studente kojima je tema doktorske disertacije vezana uz teme koje se obrađuju na kolegiju poticat će se da kolegij završe kroz pisanje kraćeg seminara u formi prethodnog priopćenja.

4) Dodatni individualni rad i istraživačke aktivnosti

Studenti koji se odluče na dodatni individualni rad s mentorom imat će mogućnost proširenja istraživačkog zadatka. Posebno se vrednuje istraživanje koje uključuje pripremu članka za objavljivanje u znanstvenom časopisu ili pripremu i prezentaciju rezultata na međunarodnom znanstvenom skupu.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Brennan, Jason. 2016. *Against Democracy*. Princeton: Princeton University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Coeckelbergh, Mark. 2024. *Why AI Undermines Democracy and What To Do About It*. Cambridge: Polity Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Edenberg, Elizabeth, and Michael Hannon, eds. 2021. *Political Epistemology*. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Fricker, Miranda. 2007. *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing*. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Goldman, Alvin I. 1999. *Knowledge in a Social World*. Oxford: Clarendon Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

Hannon, Michael, and Elise Woodard. 2025. *Political Epistemology: An Introduction*. 1st ed. London: Routledge.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Kitcher, Philip. 2001. *Science, Truth, and Democracy*. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Landemore, Hélène. 2017. *Democratic Reason: Politics, Collective Intelligence, and the Rule of the Many*. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Surowiecki, James. 2005. *The Wisdom of Crowds*. New York: Anchor Books.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Sunstein, Cass R. 2018. *#Republic: Divided Democracy in the Age of Social Media*. Princeton: Princeton University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Talisse, Robert. 2019. *Overdoing Democracy: Why We Must Put Politics in Its Place*. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Ackerman, Bruce, and James S. Fishkin. 2004. *Deliberation Day*. New Haven: Yale University Press.
2. Cerovac, Ivan. 2020. *Epistemic Democracy and Political Legitimacy*. Cham: Palgrave Macmillan.
3. Hannon, Michael, and Jeroen de Ridder, eds. 2021. *The Routledge Handbook of Political Epistemology*. London: Routledge.
4. Hendricks, Vincent F., and Mads Vestergaard. 2019. *Reality Lost: Markets of Attention, Misinformation and Manipulation*. Cham: Springer.
5. Pariser, Eli. 2011. *The Filter Bubble: What the Internet Is Hiding from You*. New York: Penguin Books.
6. Prior, Markus. 2007. *Post-Broadcast Democracy: How Media Choice Increases Inequality in Political Involvement and Polarizes Elections*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Prijić-Samaržija, Snježana. 2019. *Democracy and Truth: The Conflict Between Political and Epistemic Virtues*. Milan: Mimesis International.
8. Samaržija, Hana, and Quassim Cassam, eds. 2023. *The Epistemology of Democracy*. London: Routledge.
9. Sunstein, Cass R. 2018. *#Republic: Divided Democracy in the Age of Social Media*. Princeton: Princeton University Press.

10. Zuboff, Shoshana. 2019. *The Age of Surveillance Capitalism*. New York: PublicAffairs.
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
Praćenje i vrednovanje kvalitete izvedbe kolegija bit će usmjereno na akademsko iskustvo doktoranda, njihov intelektualni i istraživački razvoj te doprinos razvoju kritičkog znanstvenog mišljenja. Evaluacija će obuhvatiti usklađenost ciljeva i ishoda učenja, znanstvenu relevantnost i aktualnost sadržaja te primjerenost nastavnih i mentorskih pristupa. U tu će se svrhu provoditi formativna evaluacija tijekom semestra i završna evaluacija po završetku kolegija, putem strukturiranih upitnika i rasprava s doktorandima. Posebna će se pozornost posvetiti kvaliteti akademske interakcije, poticanju samostalnog i kritičkog mišljenja te povezanosti kolegija s individualnim istraživačkim projektima. Kvaliteta i uspješnost kolegija dodatno će se vrednovati na temelju stručnih opažanja nastavnika i vanjskih stručnjaka, kao i kroz analizu ishoda rada doktoranda, uključujući kvalitetu istraživačkih radova, sudjelovanje u znanstvenim konferencijama te napredak u razvoju istraživanja na doktorskoj disertaciji.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Etički intuicionizam	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj predmeta Etički intuicionizam jest da se studenti detaljnije upoznaju s osnovnim problemima i pojmovima ovog utjecajnog metaetičkog stajališta		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Upisan doktorski studij		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
Budući da se kolegij Etički intuicionizam bavi specifičnom problematikom koja pretpostavlja određeno predznanje iz područja metaetike, namijenjen je prvenstveno studentima koji se žele podrobnije upoznati s jednim od značajnih metaetičkih pravaca. U tom se smislu očekuje da studenti po završetku kolegija steknu jasniji uvid u metaetičke probleme te da poznaju sve ključne elemente intuicionističke teorije. Također se od studenata očekuje da razviju sposobnost primjene općih spoznaja na konkretne sadržaje. Studenti će također biti upućeni u relevantnu literaturu iz ovog područja te će na osnovi svojih afiniteta moći samostalno proučavati blisku tematiku.		

1.4. Sadržaj kolegija
Intuicionistička teorija je u posljednjem desetljeću doživjela značajan uspon te je na taj način ponovno ušla u samo središte metaetičkih promišljanja. Nesporna je činjenica da je danas sve više filozofa spremno braniti intuicionističku poziciju ili barem neke od njenih elemenata. Upravo je to razlog zašto se stvorila nasušna potreba da se detaljnije razmotri povijesni utjecaj ovog metaetičkog stajališta i utvrdi u kojoj su mjeri njena obilježja prisutna u našem svakodnevnom moralnom rasuđivanju. Kolegij Etički intuicionizam posvećen je upravo ovim pitanjima. Predmet će se velikim dijelom baviti doprinosom klasičnih intuicionista gdje će se prvenstveno razmatrati autori poput Sidgwicka, Moorea, Pricharda i Rossa. Analizirat će se razlika između metodološkog i epistemološkog intuicionizma te će se raspravljati o Sidgwickovu razlikovanju percepcijskog, dogmatskog te filozofskog intuicionizma. Mooreovo stajalište, kao najreprezentativnije intuicionističko stajalište, bit će razmotreno u svjetlu nekih utjecajnih kritika (Mackie) i u odnosu na druga ne-kognitivistička stajališta (Ayer, Hare). Budući da se od studenata već očekuje poznavanje osnovnih elemenata Mooreove etike, ona će se prezentirati u kontekstu suvremenih razmatranja, s posebnim osvrtom na kritiku “argumenta otvorenog pitanja” koju su pružili realisti naturalisti (Brink, Sturgeon) te analizu pojma “supervenijencije”. U sklopu razmatranja deontološkog utemeljenja (Kant), analizirat će se stajalište prema kojemu postoji pluralizam moralnih dužnosti spoznatljivih moralnom intuicijom. Ovdje će biti govora o vrlo utjecajnoj teoriji prima facie dužnosti (Ross) i nekim poteškoćama s kojima se ta teorija suočava. Intuicionizam, kao fundacionalistička teorija opravdanja, promatrat će se u odnosu na druge teorije opravdanja – koherentizam i kontekstualizam. Ovdje se također pretpostavlja uvid u osnovne probleme moralne epistemologije. Budući da intuicionistička pozicija ima značajne metafizičke implikacije, također će biti govora o realističkim i antirealističkim pozicijama u etici. Značajan dio kolegija bit će posvećen najnovijim pokušajima obrane intuicionizma, gdje će se kritički obraditi prijedlog teorije koja integrira elemente Kantove etike, Rossova prijedloga i teorije vrijednosti (Audi). U svjetlu ovih rasprava, također će se raspravljati o partikularizmu (Dancy) i problemu motivacije (Darwall).

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
Studenti su obvezni pohađati nastavu. Na svaki sat trebaju doći pripremljeni odnosno s unaprijed pročitanom literaturom koja je zadana programom kolegija. Svaki student je obvezan izložiti seminarski rad na jednu od s nastavnikom dogovorenih tema. Od studenata se također očekuje aktivno sudjelovanje u seminarskim raspravama. Kolegij se polaže pismenim ispitom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	x	Usmeni ispit	x	Esej	x	Istraživanje	

Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Audi, R., "Intuitionism, Pluralism, and the Foundations of Ethics" u: Sinnot-Armstrong, W. i Timmons, M. (ur.), *Moral Knowledge? New Readings in Moral Epistemology*, Oxford University Press, New York 1996.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	5
Audi, R., "A Kantian Intuitionist", *Mind*, 2001, 601-635.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	5
Moore, G. E., *Principia Ethica*, Cambridge University Press, Cambridge [1903] 2000, pogl I.	2	5
Prichard, H. A., "Does Moral Philosophy Rest on a Mistake?" u: Sellars, W. i Hospers, J. (ur.), *Readings in Ethical Theory*, Appleton Century Crofts, New York 1952.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	5
Ross, W. D., "What Makes Right Acts Right?" u: Carson, T. L. i Moser, P. K. (ur.), *Morality and the Good Life*", Oxford University Press, New York 1997.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	5
Stratton–Lake, P. (ur.), *Ethical Intuitionism:Re-evaluations*, Clarendon Press, Oxford 2002.	1	5

1.10. Dopunska literatura

1. Audi, R. The Good in the Right: A Theory of Intuition and Intrinsic Value, Princeton University Press, Princeton 2004.
2. Brink, D., Moral Realism and the Foundations of Ethics, Cambridge University Press, Cambridge 1996.

3. Hooker, B. i Little, M. (ur.), Moral Particularism, Oxford University Press, Oxford 2003.
4. Horgan, T., Timmons, M. (ur.), "The Legacy of G.E. Moore", The Southern Journal of Philosophy Supplement, 2002.
5. Hudson, W. D., (ur.), The Is/Ought Question, Macmillan Press, London 1983.
6. Hudson, W. D., Modern Moral Philosophy, Macmillan Press, London 1983.
7. Mackie, J. L., Ethics: Inventing Right and Wrong, Penguin Books, New York 1977.
8. Putnam, H., The Collapse of the Fact/Value Dichotomy and Other Essays, Harvard University Press, Cambridge 2004.
9. R. Shafer-Landau, Moral Realism. A Defence, Clarendon Press, Oxford 2003.

C.H. Wellman (ur.), "Centenary Symposium on G.E. Moore's Principia Ethica", Ethics, 2003, 465-677.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Etika i epistemologija	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Cilj kolegija je prezentirati i usvojiti razvoj i suvremene teorije u etici i epistemologiji.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Studenti će nakon odslušanog kolegija poznavati suvremenu raspravu iz etike i epistemologije, te će moći kritički raspravljati o usvojenim teorijama.

1.4. Sadržaj kolegija		
☒ Suvremeni razvoj etičkih i epistemoloških teorija. ☒ Priroda i uloga racionalnih intuicija u opravdanju u epistemologiji i etici. ☒ Priroda razloga za vjerovanje i djelovanje. ☒ Razlika između eksternalizma i internalizma u epistemologiji i etici. ☒ Kontekstualizam u epistemologiji i etici. ☒ Teorije vrline u etici i epistemologiji.		
1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
☒ Aktivno sudjelovanje u nastavi. ☒ Esej (približno 10.000 znakova) ☒ Obavezne konzultacije tijekom rada na eseju. ☒ Pisani ispit na kraju odslušanog kolegija.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Laurence BonJour and Ernest Sosa, Epistemic Justification: Internalism vs. Externalism, Foundations vs. Virtues (Blackwell, 2003),	3	5
Laurence BonJour, Epistemology: Classic Problems and Contemporary Responses (Rowman & Littlefield, 2002),	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	5

Philip Stratton-Lake (ed.), Ethical Intuitionism: Re-evaluations (Oxford University Press, 2002),	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	5
Garrett Cullity and Berys Gaut (eds.), Ethics and Practical Reason (Oxford University Press, 1997).	1	5

1.10. Dopunska literatura

1. Frank Jackson, From Metaphysics to Ethics: A Defense of Conceptual Analysis (Oxford University Press, 2000),
2. Bernard Gert, Morality: Its Nature and Justification (Oxford University Press, 1998),
3. Mark Timmons, Morality Without Foundations: A Defense of Ethical Contextualism (Oxford University Press, 1999),
4. Christopher W. Morris & Arthur Ripstein (eds), Practical Rationality and Preference: Essays for David Gauthier (Cambridge University Press, 2001),
5. T. M. Scanlon, What We Owe to Each Other (Harvard University Press, 1998),
6. Michael R. DePaul and William Ramsey (eds.), Rethinking Intuition: The Psychology of Intuition and Its Role in Philosophical Inquiry (Rowman & Littlefield, 1998),

Allan Gibbard, Thinking How to Live (Harvard University Press, 2003)

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- ☒ samoevaluacija koju provodi nastavnik
- ☒ rezultati u postizanju ciljeva
- ☒ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Etika i politika	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj je predmeta da studenti posebno usredotočenim radom produbljuju spoznaje i pojmove iz onih tematika filozofije koji se tiču pitanja odnosa etike i morala u metodološkim, kao i u praktičnim aspektima

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema posebnih uvjeta za upis predmeta.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Nakon položenog ispita studenti će moći:
- interpretirati, analizirati i uspoređivati specifične tematike iz predmeta;
- napredno vladati metodološkim i primijenjenim aspektima filozofskih rasprava o etici i politici
- posjedovati razvijene sposobnosti primjene rasprava na aktualne problematike iz društvene zbilje;
- biti kompenenti sudionici rasprava o tematika moralne i pravne jednakosti građana;
- napredno pisati znanstvene radove iz specifičnih područja;

pisati prijedloge politika za tematike pravednosti i moralne jednakosti.

1.4. Sadržaj kolegija

Rawlsova misao nakon *A Theory of Justice*

Prikazat će se kasnija evolucija Rawlove misli, prije svega Kantovska interpretacija doktrine, kao i stavljanje doktrine u povijesni kontekst. Pojasnit će se razlikovanje između obuhvatnog i političkog liberalizma. Analizirat će se pojmovi "preklapajućeg konsenzusa" i "javnoga uma" kao temeljni Rawlsovi pojmovi za funkcioniranje dobro uređene pluralističke zajednice. Raspravit će se kritike Rawlsova prijedloga, prije svega s aspekta (ne)mogućnosti razvoja normativne političke rasprave izostavljanjem širih obuhvatnih premisa. Posebno, raspravit će se položaj religijskih zajednica u liberalnom društvu, po Rawlsovom modelu, kao i kritike Rawlsovog prijedloga po tom pitanju.

Nacionalizam i patriotizam

Prikazati će se i raspravljati nacionalizam, kao posebna manifestacija komunitarističkog prijedloga. Središte rasprave čine suvremeni prijedlozi koji nastoje pokazati kako je nacionalna pripadnost nužna dimenzija za smislenost života, ali i da ova dimenzija može kvalitetno biti zaštićena u posebnim modelima liberalno-demokratske države. Prikazati će se i kritički raspravljati argumenti koji nastoje dokazati posebnost nacionalne pripadnosti u odnosu na druge oblike pripadnosti. Prikazati će se i kritički raspravljati i tematika patriotizma, kao pitanje dužnosti u odnosu na vlastitu državnu pripadnosti.

Metaetika

Prikazati će se i raspravljati metaetika, kao područje koje određuje metodološke okvire rasprava u područjima etike i filozofije politike. Posebna će se pažnja posvetiti moralnoj epistemologiji, grani koja je usmjerena raspravama o moralnoj spoznaji

Javni um

Posebna pažnja biti će usmjerena teoriji javnoga uma. Riječ je o pristupu koji zahtjeva oslanjanje na razloge za koje je razložno očekivati da će ih svaki građanin usvojiti kao slobodan i jednak. Posebna će se pažnja usmjeriti usporedbi Rawlsovog shvaćanja javnoga uma i Gausove konvergencijske teorije

Teorije društvene jednakosti

- Analizirati će se i uspoređivati egalitaristički prijedlozi. Razlikovati će se između realističkih i idealnih teorija, te pozicija u egalitarnom liberalizmu, kao i u republikanizmu. Osvrt će biti usmjeren i egalitarnom libertarijanizmu.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu u tijeku razdoblja kada se održavaju predavanja,
tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit ili napisati završni esej.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)							
Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	x	Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu, odnosno eseju.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
E. Baccarini, Moralna spoznaja, ICR, Rijeka, 2007.	5	Nepoznat, ovisi o broju studenata koji će odabrati predmet
J. Rawls, *Politički liberalizam*, Zagreb, KruZak, 2000. Rawls, J., *Pravo naroda*, KruZak, Zagreb 2004.	6	Nepoznat, ovisi o broju studenata koji će odabrati predmet
Rawls, J., Pravo naroda, KruZak, Zagreb 2004.	2	Nepoznat, ovisi o broju studenata koji će odabrati predmet

1.10. Dopunska literatura

52. La Follette, H. (ur.), Ethics in Practice, Blackwell, Oxford 1997 (izbor tekstova studenti biraju u dogovoru s nastavnikom).
53. Singer, P., Kuhse, H., A Companion to Bioethics, Blackwell, Oxford 1998 (izbor tekstova studenti biraju u dogovoru s nastavnikom).
54. Singer, P., Kuhse, H., Bioethics. An Anthology, Blackwell, Oxford 2003 (izbor tekstova studenti biraju u dogovoru s nastavnikom).
55. Audi, R., “Intuitionism, Pluralism, and the Foundations of Ethics” u: Sinnot-Armstrong, W. i Timmons, M. (ur.), Moral Knowledge? New Readings in Moral Epistemology, Oxford University Press, New York 1996.
56. Audi, R., "A Kantian Intuitionist", Mind, 2001, 601-635.
57. Moore, G. E., Principia Ethica, Cambridge University Press, Cambridge [1903] 2000, pogl I.
58. Prichard, H. A., “Does Moral Philosophy Rest on a Mistake?” u: Sellars, W. i Hospers, J. (ur.), Readings in Ethical Theory, Appleton Century Crofts, New York 1952.
59. Ross, W. D., “What Makes Right Acts Right?” u: Carson, T. L. i Moser, P. K. (ur.), Morality and the Good Life”, Oxford University Press, New York 1997.
60. Stratton–Lake, P. (ur.), Ethical Intuitionism:Re-evaluations, Clarendon Press, Oxford 2002.
61. A. Buchanan, Justice, Legitimacy, Self-Determination: Moral Foundation for International Law, Oxford, Oxford University Press, 2004

62. D. Boucher, Political Theories of International Relations from Thucydided to the Present, Oxford, Oxford University Press, 1998.
63. R. Martin, D.A. Reidy (ur.), Rawls's Law of People, Oxford, Blackwell, 2007.
64. M. Nussbaum, Frontiers of Justice. Disability, Nationality, Species Membership, Cambridge, Harvard University Press, 2006.
65. T. Pogge, World Poverty and Human Rights, Cambridge, Polity, 2002. T. Pogge, Real World Justice, Berlin, Springer, 2005.
66. Primorac, I. (ur.) Patriotizam, KruZak, Zagreb, 2004.
67. M. Walzer, Just and Unjust Wars, New York, Basic Books, 2000.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak.
Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenjica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Predrag Šustar	
Naziv kolegija	Evolucija i vrijednosti	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Glavni cilj kolegija je određivanje povezanosti filozofije sa suvremenim biološkim i biomedicinskim znanostima, te razmatranje specifične uloge filozofije znanosti na ovom području. Kolegij je oblikovan u tri osnovne, međusobno povezane, tematske cjeline: 1) problemi opće filozofije znanosti u konkretnoj znanstvenoj praksi suvremene biologije i medicine; 2) relevantnost darwinističke teorije biološke evolucije za filozofiju znanosti; 3) utjecaj iznimnih znanstvenih postignuća u biologiji i medicini na preispitivanje nekih etičkih i religijskih gledišta.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da studenti razviju znanje i razumijevanje osnovnih pojmova darwinizma, evolucionizma i biologije kao i njihove uloge i važnosti u filozofskim raspravama.

1.4. Sadržaj kolegija

1. Problem zakona prirode u biologiji i biomedicinskim znanostima Klasifikacija i razmatranje osnovnih tipova iskaza, s naglaskom na onim iskazima koji specifično određuju ovo znanstveno područje (primjerice, tzv. 'historijske pretpostavke' i tautologije u sklopu darwinističke teorije evolucije); 2. Struktura bioloških i medicinskih objašnjenja Pregled glavnih filozofskih gledišta o problemu valjanog objašnjenja u znanstvenoj praksi, te detaljno razmatranje tzv. 'funkcionalnog' i 'adaptacionističkog' objašnjenja i njihovih poteškoća; 3. Evolucionizam Uvod u različite teorije biološke evolucije, razmatranje razloga za primat darwinističke teorije i njezine uloge u objašnjavanju živoga svijeta; 4. Elementi darwinističke teorije evolucije Razmatranje teorijskih elemenata koji su imali najveći utjecaj na suvremenu filozofiju znanosti kao, primjerice, razni problemski aspekti darwinističkog pojma fitness-a, uzajamna isključivost esencijalizma i tzv. «population thinking»; 5. Postignuća suvremene medicine Realizam i konstruktivizam u definiranju pojma bolesti u medicinskoj praksi, te razmatranje različitih faktora koji sudjeluju u određivanju razvoja suvremene medicine; 6. Biologija i moral Utvrđivanje pravog opsega utjecaja znanstvenih otkrića na području evolucijske teorije, molekularne biologije i medicine na formiranje naših moralnih vjerovanja; 7. Biologija i religija Razmatranje rasprave između darwinista i kreacionista, te utvrđivanje mogućih utjecaja otkrića u recentnoj biologiji i biomedicinskim znanostima na preoblikovanje tradicionalnih religijskih vjerovanja.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su dužni pohađati nastavu i to uz prethodnu pripremu dogovorene literature. Osim toga, studenti su dužni izraditi seminarske radove.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Axelrod, Robert (1984), *The Evolution of Cooperation*, Basic Books, New York;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Darwin, Charles ([1859] 1964), *On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life*, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Gould, Stephen J. (2002), *The Structure of Evolutionary Theory*, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Hodge, Jonathan, Radick Gregory (ur.) (2003), *The Cambridge Companion to Darwin*, Cambridge University Press, Cambridge;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Hull, David L., Ruse, Michael (ur.) (1998), *The Philosophy of Biology*, Oxford Readings in Philosophy, Oxford University Press, New York;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Kitcher, Philip (1997), *The Lives to Come: The Genetic Revolution and Human Possibilities*, Simon and Schuster, New York;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

ID. (2003), *In Mendel's Mirror: Philosophy Reflections on Biology*, Oxford University Press, New York;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Ruse, Michael (2000), *Can a Darwinian be a Christian? The Relationship between Science and Religion*, Cambridge University Press, Cambridge;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Schaffner, Kenneth F. (1993), *Discovery and Explanation in Biology and Medicine*, Chicago University Press, Chicago;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Sober, Elliott (ur.) (1994), *Conceptual Issues in Evolutionary Biology*, MIT Press, Cambridge, Mass.;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Thagard, Paul (1999), *How Scientists Explain Disease*, Princeton University Press, Princeton;	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
1. Ayala, Francisco J. (1998), Human Nature: One Evolutionist's View, u W.S. Brown, N. Murphy, H.N. Malony (ur.), Whatever Happened to the Soul? Scientific and Theological Portraits of Human Nature, Fortress Press, Minneapolis, str. 31-48; 2. Crick, Francis H.C. (1968), The Origin of the Genetic Code, "Journal of Molecular Biology" 38, str. 367-79; 3. Darwin, Charles ([1860] 1962), The Voyage of the Beagle, Doubleday, Garden City, N.Y.; 4. Dennett, Daniel C. (1995), Darwin's Dangerous Idea: Evolution and the Meanings of Life, Simon and Schuster, New York; 5. Hull, David L. (1987), Science as a Process: An Evolutionary Account of the Social and Conceptual Development of Science, University of Chicago Press, Chicago; 6. Keller, Evelyn Fox, Lloyd, Elisabeth A. (ur.) (1992), Keywords in Evolutionary Biology, Harvard University Press, Cambridge, Mass.; 7. Lewontin, Richard C. (1993), The Doctrine of DNA: Biology as Ideology, Penguin, Harmondsworth;		

8. Mayr, Ernst (1982), The Growth of Biological Thought: Diversity, Evolution, and Inheritance, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
9. Skyrms, Brian (1996), The Evolution of the Social Contract, Cambridge University Press, Cambridge;
10. Sober, Elliott (2000), Philosophy of Biology, Oxford University Press, New York;
11. Sober, Elliott, Wilson, David Sloan (1998), Unto Others. The Evolution and Psychology of Unselfish Behavior, Harvard University Press, Cambridge, Mass.;
12. Sterelny, Kim, Griffiths, Paul E. (1999), Sex and Death: An Introduction to Philosophy of Biology, University of Chicago Press, Chicago.
13.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kvaliteta i uspješnost kolegija ispituje se anonimnom anketom među polaznicima kolegija.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	
Naziv kolegija	**Filozofija britanskog empirizma**	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

1. Upoznati studente s filozofskim temama karakterističnima za razdoblje Britanskog empirizma kroz iščitavanje i kritičko-interpretativnu analizu tekstova filozofa koji su obilježili ovo razdoblje (Bacon; Hobbes; Shaftesbury; Hutchenson; Locke; Berkeley; Hum; Reid)
2. Analizirati relevantnu sekundarnu literaturu o ovim autorima
3. Analizirati utjecaj ovih filozofa na suvremene filozofske rasprave, posebno u domeni epistemologije, etike i estetike, odnosno s obzirom na teorije imaginacije i emocija

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da će studenti nakon odslušanog kolegija moći:
(1) objasniti osnovne probleme s kojima su se bavili britanski empiristi i kritički interpretirati relevantne tekstove
(2) analizirati i usporediti sličnosti i razlike u teorijama te razviti vlastiti argumentirani stav o relevantnim pitanjima
(3) objasniti utjecaj ovih filozofa na razvoj filozofske misli s posebnim naglaskom na suvremenu epistemologiju, etiku i estetiku

(4) dizajnirati, provesti i samostalno upravljati složenim istraživačkim procesom u skladu s visokim znanstvenim i etičkim standardima
(5) komunicirati rezultate istraživanja jasno, precizno i argumentirano u pisanom i usmenom obliku, u skladu sa standardima međunarodne akademske zajednice.

1.4. Sadržaj kolegija

(i)Problem filozofske metode, ciljeva i funkcije (Baccon, Hobbes)
(ii) Skepticizam, problem znanja i metafizička pitanja (Locke, Berkeley, Hume, Reid)
(iii) Teorije ukusa i problem ljepote (Shaftesbury; Hutchenson; Hume)
(iv) Etička pitanja i emocije (Hume)
(v) Filozofija politike (Hobbes, Locke)
(vi) Utjecaj empirizma na Kantovu filozofiju
(vii) Tragovi empirizma u suvremenim filozofskim debatama (suvremene teorije emocija; teorije imaginacije; problem ukusa i ljepote; naturalistički pristup estetici; moralna motivacija)
Ovisno o specifičnim interesima studenata, teme se mogu modificirati tako da obuhvaćaju i ostale teme kojima su se filozofi ovog razdoblja bavili (pr. identitet, sloboda, svjedočanstvo, religija). Dodatna sekundarna literatura modificirat će se s obzirom na ove teme.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☐ **predavanja** ☐ **seminari** i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ **samostalni zadaci** ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ **mentorski rad** ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Redovito čitati relevantnu literaturu, prisustvovati nastavi i sudjelovati u nastavi; pripremiti semianrski rad i izložiti ga kolegama

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave		Aktivnost u nastavi	x	Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave. Jedan dio bodova student može ostvariti za vrijeme nastave, redovitim sudjelovanjem u nastavi, prezentacijom seminarskog rada i konstruktivnim doprinosima diskusiji. Drugi dio bodova student ostvaruje uspješno napisanim esejem, što podrazumijeva i samostalno istraživanje.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Hobbes, Thomas. *Levijatan* (Jesenski i Turk, 2024)	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Locke, John. *Ogled o ljudskom razumu* I–II, Breza	1	10
Francis Hutcheson, *An Inquiry into the Original of Our Ideas of Beauty and Virtue* (online)	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
George Berkeley: *Odabrane filozofske rasprave* (Rasprava o načelima ljudske spoznaje, Tri dijaloga između Hylasa i Philonousa), Zagreb, KruZak,1999.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
David Hume, *Istraživanje o ljudskom razumu*, Zagreb, Naprijed,1988	3	10
David Hume, A Treatise of Human Nature i esesji	1	10
Thomas Reid*, Inquiry and Essays*, u R. E. Beanblossom i K. Lehrer (ur)., Hacket Publishing Company, Indianapolis, 1983.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
Ayers Michael, *Locke (Epistemology & Ontology),* London, 1991 Bennett Jonathan*, Locke, Barkeley, Hume - Central Themes*, Oxford, 1991 Božićević Vanda, *Filozofija britanskog empirizma*, Školska knjiga Zagreb, 1996. Cuneo T. i René van Woudenberg ur. *The Cambridge Companion to Thomas Reid*, Cambridge Chappell Vere,(ur.), *Locke*, Oxford, Oxford University Press, 1998. Copleston, Frederick. *British Philosophy: Hobbes to Hume. A History of Philosophy*, Volume V. London / New York: Continuum		

Guyer Paul, *A History of Modern Aesthetics*, Cambridge University Press, 2014
Kivy P. *The Seventh Sense: Francis Hutcheson and Eighteenth-Century British Aesthetics*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
Kivy P. De Gustibus: *Arguing About Taste and Why We Do It*. Oxford: Oxford University Press, 2015.
Kitcher, Patricia, "Locke's Internal Sense and Kant's Changing Views," u *Kant's Thinker*, Oxford: Oxford University Press, 2011, pp. 15–26
Lex Newman, ur. *he Cambridge Companion to Locke's "Essay Concerning Human Understanding,*" New York: Cambridge Univesity Press, 2007: 157-191.
Prijić Samaržija Samaržija i Ana Gavran Miloš: *Antička i novovjekovna epistemologija*, Zagreb, Jesenski i Turk, 2011
Stroud, Berry, Hume. Routledge. 1977
S. Bernecker & F. Dretske (ur.), Knowledge: Readings in contemporary epistemology, Oxford, Oxford University Press, 2000
Waxman, Wayne, *Kant and the Empiricists: Understanding Understanding*, Oxford University Press, 2005.
Materijali dostupni na Stanfor Encyclopedia of Philosophy relevantni za filozofe ovog razdoblja

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Standardni postupci osiguranja kvalitete koje je razradio i vodi Odbor za kvalitetu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (evaluacija rada nakon završetka nastave).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš/doc. dr. sc. Nebojša Zelič	
Naziv kolegija	Filozofija dobrobiti	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj predmeta je upoznati studente s filozofskom raspravom o dobrobiti, njezinim teorijskim, ali i praktičnim aspektima. Tri su osnovna cilja kolegija:
1. Prvi cilj je upoznati studente s konceptualnom raspravom koja se tiče određenja samog pojma dobrobiti. Stoga ćemo se u okviru ovog cilja fokusirati na glavne rasprave oko određenja što dobrobit jest. Studenti će se upoznati sa sljedećim pozicijama koje govore o određenju dobrobiti: (a) hedonizam, (b) perfekcionizam, (c) teorija objektivne liste, (d) teorija ispunjanja želja, (e) hibridne teorije.
2. Drugi cilj je upoznati studente s raspravom koja se tiče subjektivističkih teorija dobrobiti i rasprave o mjerenju dobrobiti, te rasprave o specifičnom razlikovanju dobrobiti i sreće. Specifični cilj je upoznati studente s raspravom u kojoj filozofija blisko surađuje s psihologijom s ciljem pružanja konceptualnog i normativnog okvira za mjerenja dobrobiti i traganjem za odgovorom na pitanje kako nam znanost može pomoći pri mjerenju dobrobiti i sreće. Filozofija u tom smislu nudi normativni okvir koji se tiče

određenja pojma dobrobiti i odgovara na pitanja: Što je važno u dobrobiti? Koje vrijednosti pokriva pojam dobrobiti? Zašto nam je pojam dobrobiti važan? Što je subjektivna percepcija dobrobiti i postoje li objektivne vrijednosti u mjerenju dobrobiti? Koja je razlika između dobrobiti i sreće? 3. Treći cilj tiče se rasprave u kojoj se pojam dobrobiti povezuje s političkom i moralnom filozofijom, te područjem javnih politika. Naime, u okviru ovog cilja studenti će se upoznati s raspravama o dobrobiti i kvaliteti života iz perspektive praktične primjene teorija dobrobiti kao preporuka za informiranje ili oblikovanje javnih politika s ciljem ukazivanja na probleme društvene nejednakosti i njihovo moguće rješavanje. U tom kontekstu poseban naglasak stavit će se na pristup temeljen na sposobnostima kao specifičan okvir za analizu dobrobiti i kvalitete života.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Očekivani ishodi su sljedeći: 1. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati osnovne pozicije u raspravi o dobrobiti: hedonizam perfekcionizam, teoriju ispunjenja želja, teoriju objektivne liste te hibridne teorije. 2. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati raspravu i osnovne pozicije u pogledu problema mjerenja dobrobiti, te odnosa dobrobiti i sreće. 3. Studenti će moći opisati, objasniti i kritički interpretirati rasprave iz političke filozofije koje dobrobit povezuju s problemima društvene nejednakosti, te ukazuju na praktičnu primjenu pojma dobrobiti u kontekstu javnih politika iz perspektive pristupa temeljenog na sposobnostima. 4. Studenti će moći kritički usporediti pojedine teorije, identificirati i primijeniti argumente pojedinih teorija, te evaluirati teorije i argumente unutar rasprave, ukazujući na njihove prednosti i nedostatke. 5. Studenti će dodatno razviti i utvrditi sposobnosti filozofskog čitanja i razumijevanja, kritičkog mišljenja, kao i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o problemu dobrobiti, koji će biti utemeljeni na pročitanoj literaturi.
1.4. Sadržaj kolegija
Rasprava o dobrobiti jedan je od najstarijih problema u povijesti filozofije. Razlog za to vjerojatno leži u činjenici da svi ljudi žele živjeti dobro, odnosno ostvariti svoju dobrobit. Grčki filozofi su upravo kao jedan od središnjih problema kojima su se bavili izdvajali problem sreće i dobrobiti, odnosno pitanje kako živjeti da bismo ostvarili dobar život, dobrobit ili sreću. No ono što su oni već uočili jesu da postoje stvari, poput novca ili materijalnih dobara, koja su dobra za nas, ali su dobra u instrumentalnom smislu, na način da nam služe kao sredstva za ostvarenje dobrobiti ili sreće. Pitanje koje su si dalje postavljali odnosilo se na potragu za stvarima koja su takva da su dobra za nas sama po sebi, odnosno da su intrinzično vrijedna. Stoga su neki sreću ili dobrobiti ili to krajnje dobro izjednačavali s ugodom, neki s vrlinama, a neki s kombinacijom vrlina i izvanjskih dobara. Time su otvorili veliku raspravu o prirodi i određenju sreće ili dobrobiti i raspravu koja se bavi najosnovnijim pitanjem: u čemu se dobrobit sastoji? U suvremenoj filozofiji također nalazimo raspravu koja se bavi, poput grčkih filozofa, samim pojmom dobrobiti te ga pokušava specificirati, na način da utvrdi prirodu dobrobiti. U tom kontekstu nekoliko je važnih filozofskih pozicija s kojima ćemo se upoznati u okviru ovoga kolegija. Temeljna podjela pozicija uključuje ove glavne pozicije: (a) hedonizam, (b) perfekcionizam, (c) teoriju ispunjanja želja, (e) hibridne teorije i (f) teoriju objektivne liste. No teorije dobrobiti posebno su zanimljive kada ih se pokuša primijeniti u drugim kontekstima, primjerice kada pokušavate utvrditi je li netko ostvario svoju dobrobit i u kojoj mjeri ju je ostvario? Hoćete li se u tom slučaju osloniti na subjektivne doživljaje pojedinaca i to kako oni doživljavaju vlastitu

dobrobit ili ćete se u procjeni nečijeg života voditi za nekim objektivnim kriterijima dobrog života neovisno o subjektivnoj procjeni pojedinaca. Kako uopće mjeriti dobrobit? Na koje važne stvari i vrijednosti ćete se uopće fokusirati pri mjerenju dobrobiti? Zatim, pitanje koje se nameće u kontekstu težnje za ostvarenjem vlastite dobrobiti odnosi se na način kako ćete tretirati druge dok ostvarujete svoju sreću? Hoćete li ih koristiti isključivo kao sredstva za ostvarenje vlastite dobrobiti ili ćete žrtvovati vlastitu dobrobit u korist drugih? Također, otvara se i pitanje u kojoj mjeri je dobrobit pojedinca ovisna o društvu u kojem živi i je li društvo dužno osigurati osnovna dobra koja su nužna za neki minimalno dobar život? Svaka od prethodno navedenih teorija ponudit će drugačije odgovore na ova pitanja, što će u nekim slučajevima ukazati na probleme unutar same pozicije i određene unutarnje nekonzistentnosti, koje će se detaljno analizirati i sustavno ispitati.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su dužni redovito pohađati predavanja i seminare, te dolaziti na nastavu pripremljeni i s pročitanom zadanom literaturom. Također su dužni izvršiti sve svoje obaveze kojima će se pratiti rad studenata tijekom semestra, a koji će precizno biti opisani u izvedbenom planu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenata vrednovat će se putem kontinuirane provjere znanja (kolokviji), koji će nositi 70 ocjenskih bodova, te završnim ispitom koji će nositi preostalih 30 ocjenskih bodova.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Guy Fletcher (ur.), (2016) *The Routledge Handbook of the Philosophy of Well-Being* (London: Routledge).	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Fletcher, G. (2016) *The Philosophy ofWell-Being: An Introduction* (Oxon/New York: Roultledge)	Literatura dostupna	10

	kod predmetnog nastavnika	
Arneson, R. J. (2000) 'Perfectionism and Politics', *Ethics*, Vol. 111, No. 1., pp. 37-63.	2	10
Griffin, J., 1986, Well-being, Oxford: Clarendon Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Hurka, T., 1993, Perfectionism, Oxford: Clarendon Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Woodard, C., 2013, "Classifying Theories of Welfare", Philosophical Studies, 165: 787–803.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Fletcher. G. (2013) 'A Fresh Start for the Objective-List Theory of Well-Being', Utilitas, 25, 206- 220.
2. Rice, C. (2013) 'Defending the Objective List Theory of Well-Being,' Ratio 26:2, pp. 196-211.
3. Dorsey, D. (2010),Three Arguments for Perfectionism. Noûs, 44: 59–79.
4. Kraut, Richard (2007). What is Good and Why: The Ethics ofWell-Being (Harvard University Press.)
5. Sarch, A. F. (2012), 'Multi-Component Theories ofWell-being and Their Structure' Pacific Philosophical Quarterly, 93: 439–471.
6. Rosati, C. (1996) 'Internalism and the good for a person', Ethics, 106(2), 297–32.
7. Feldman, F. (2002), 'The Good Life: A Defense of Attitudinal Hedonism'. Philosophy and Phenomenological Research 65, 604–628.
8. Haybron, D. (2008), 'Happiness, the Self, and Human Flourishing'. Utilitas 20 (1), 21–49.
9. Nussbaum, M. (2011), 'The Central Capabilities', in Creating Capabilities (Cambridge, MA: Harvard University Press).
10. Haybron, D i V. Tiberius (2012), 'Well-Being Policy: What Standard of Well-Being'. Journal of the American Philosophical Association 1 (4), 712–733.
11. Sumner, W. (1996), 'Welfare and Happiness', from Welfare, Happiness, and Ethics (New York: Oxford University Press), 138–183.
12. Tiberius, V. i A. Plakias (2010), 'Well-Being'. U John Doris (ur.), The Moral Psychology Handbook (New York: Oxford University Press), 402–432.

13. Feldman, F. (2008), 'Whole Life Satisfaction Concepts of Happiness'. Theoria 74 (3), 219–238.
14. Lin, E. (2017), 'Against Welfare Subjectivism'. Noûs 51 (2), 354–377.
15. Haybron, D. (2008), The Pursuit of Unhappiness: The Elusive Psychology of Well-Being, Oxford UP, 2008.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem evaluacija koje se provode na razini Odsjeka za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	
Naziv kolegija	Filozofija egzistencije	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj predmeta je istražiti i analizirati pojavu i razvoj filozofije egzistencije. U prvom redu tu se misli na 'oca' ili začetnika novih pravaca nastalih unutar suvremene filozofije u kojima je egzistencija glavna ili ključna tema - tj. na Sörena Kierkegaarda. Riječ je o pravcima: filozofije egzistencije, egzistencijalizma, egzistencijalne filozofije. Na kolegiju će se čitati, analizirati, interpretirati, argumentirati i kritički vrednovati glavna Kierkegaardova djela (kao i djela Karla Jaspersa), njegove temeljne filozofske pozicije, uključujući analize 'zajedničkih' tema ove dvojice filozofa koji su obilježili misaone tokove filozofije 20. stoljeća. Raspravljati će se o temama poput: definicije i značenja pojma egzistencija, shvaćanju spoznaje i istine iz vizure egzistencijalističkih pozicija, odnosu filozofije egzistencije prema znanosti, egzistenciji kao osnovi za novo promišljanje filozofije (života), čovjeku kao središtu egzistencijalnih promišljanja, načinima egzistiranja, odnosu filozofije egzistencije i religije, odnosu filozofije egzistencije prema temeljnim etičkim pristupima, odnosu filozofije egzistencije prema epistemologiji.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Svi polaznici poslijediplomskog doktorskog studija mogu upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- opisati i objasniti nastanak novih pravaca u suvremenoj filozofiji inspiriranih raspravom o egzistenciji (filozofija egzistencije, egzistencijalizam, egzistencijalna filozofija)
- navesti i definirati pojam egzistencije (odnos egzistencije prema esenciji) te ostalih temeljnih pojmova poput: strah, tjeskoba, očaj, beznađe, sloboda, izbor, odluka, granične situacije, smrt, patnja, borba, krivnja, itd.
- opisati, objasniti, interpretirati, vrednovati i argumentirati za ili protiv novog shvaćanja čovjeka (egzistencijalistički shvaćene antropologije), mogućnosti i načine egzistiranja

- analizirati, interpretirati, vrednovati odnos filozofije egzistencije naspram temeljnih etičkih sustava
- analizirati, interpretirati i vrednovati odnos filozofije i religije
- analizirati, interpretirati i vrednovati tumačenja istine (epistemološke pozicije) filozofije egzistencije
- analizirati i interpretirati glavna Kierkegaardova i Jaspersova djela.

1.4. Sadržaj kolegija

- Pojam egzistencije u središtu filozofije egzistencije
- Novo promišljanje čovjeka kao rezultat analize stanja u filozofiji, preispitivanja i odmaka od pravaca filozofije koji su prethodili filozofiji egzistencije (osobito pozitivizma)
- Filozofija egzistencije i religija (pojava tzv. kršćanskog egzistencijalizma i sl.).
- Ovisnost egzistencije i istine (subjektivna i objektivna istina, značenje egzistencijalnih istina za čovjeka)
- Načini egzistiranja unutar filozofija egzistencije
- Analiza glavnih tema u Kierkegaardovim djelima: *Filozofijsko trunje*, *Bolest na smrt*, *Strah i drhtanje*, *Vježbanje u kršćanstvu*
- Analiza glavnih tema u Jaspersovim djelima: *Filozofska vjera*, *Uvod u filozofiju*.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej (ili pripremiti izlaganje) koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja/izlaganja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
S. Kierkegaard, *Filozofijsko trunje*, Zagreb: Demetra 1998. (FT)	1	10

S. Kierkegaard, *Strah i drhtanje*, Split: Verbum 2000. (SD)	1	10
S. Kierkegaard, *Vježbanje u kršćanstvu*, Split: Verbum 2007. (VK) S. Kierkegaard, *Bolest na smrt*, Beograd: Ideje 1974. (BS)	1	10
K. Jaspers, *Filozofska vjera*, Zagreb 2011.	1	10
K. Jaspers, *Uvod u filozofiju*, Zagreb 2012.	1	10

1.10. Dopunska literatura

68. ADINOLFI I. 2000. Il cerchio spezzato, Roma: Citta Nuova
69. ADINOLFI I. (ur.) 2000. Leggere oggi Kierkegaard, Roma: Citta Nuova
70. ADINOLFI I. (ur.) 2002. Il religioso in Kierkegaard, Brescia: Morcelliana
71. BEINOMUGISHA A. J. A. 1996. The concept of religious singularity in Kierkegaard, Romae: Pontificia Universitas Urbaniana
72. BOŠNJAK B. 1981. Smisao filozofske egzistencije, Zagreb: ŠK BOŠNJAK B. 1988. Filozofija i kršćanstvo, Zagreb: Stvarnost
73. CAPUTO J. D. 2007. How to Read Kierkegaard, New York: W. W. Norton & Company
74. CASTORO E. 2001. Esistenza in preghiera sulle orme di Kierkegaard, Casale Monferrato: Piemme
75. DI STEFANO T. 1988. Il paradigma della veritá esistenziale, Perugia: Galeno
76. FABER B. 1998. La contraddizione sofferente, Padova: Il Poligrafo FABRO C. 1943. Introduzione all'Esistenzialismo, Milano: Vita e Pensiero
77. FABRO C. 1945. Problemi di esistenzialismo, Roma: A. V. E.
78. GARDINER P. 1996. Kierkegaard, New York: Oxford University Press
79. GOLUBOVIĆ A. 2008. „Od egzistencijalne nedoumice do filozofije egzistencije u S. Kierkegaarda", Obnovljeni život, 63, 257-273.
80. GOLUBOVIĆ A. 2008. „Vježbanje u kršćanstvu. Kierkegaardov doprinos tumačenju kršćanske religije", Filozofska istraživanja, 28, 857-868.
81. GOLUBOVIĆ A. 2008. "Recepcija Kierkegaarda u Hrvatskoj", Filozofska istraživanja, 28, 253-270.
82. GOLUBOVIĆ A. 2010. „Kierkegaardova epistemologija religije (odnos vjere i razuma)", Obnovljeni život, 65, 239-262.
83. GOLUBOVIĆ A. 2013. „Uvod u Kierkegaardovu antropologiju", Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci (e-knjiga)
84. Grupa autora. 1998. The Cambridge Companion to Kierkegaard (ur. HANNAY A. i GORDON D. M.), Cambridge: Cambridge University Press
85. IMPARA P. 2000. Kierkegaard interprete dell'ironia socratica, Roma: Armando
86. IIRITANO M. 1999. Disperazione e fede in Søren Kierkegaard, Soveria Mannelli: Rubbettino
87. KRIBL J. 1974. Sloboda u egzistencijalnoj filozofiji Sorena Kierkegaarda, Nikolaja Berdjajeva, Karla Jaspersa, Gabriela Marcela, Zagreb: Josip Kribl
88. LA SPISA M. 1982. La comunicazione della singolaritá, Palermo: Herbita
89. MELCHIORRE V. 1988. Saggi su Kierkegaard, Genova: Casa Editrice Marietti S.p.A.
90. PENZO G. 2000. Kierkegaard. La veritá eterna che nasce nel tempo, Padova: Messaggero
91. RUDD A. 1997. Kierkegaard and the limits of the ethical, New York: Oxford

92. SPERA S. 1996. Introduzione a Kierkegaard, Bari: Laterza

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika. Posebice, kontinuirano će pažnja biti fokusirana na praćenje polaznika tijekom nastave (te u izradi eseja), a s obzirom na njihovo aktivno sudjelovanje u obradi tematskih cjelina (te na uočavanje eventualnih poteškoća u savladavanju određenih tema i problema).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	
Naziv kolegija	Filozofija logike	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

U ovom se kolegiju studenti upoznaju s područjem određenim susretanjem filozofije i logike, ili točnije, s problemima koje pred filozofiju postavlja logika. Od slušatelja kolegija traži se prethodna upoznatost sa osnovama klasične logike prvog reda te poznavanje osnova filozofije jezika i teorije značenja. Osnovni je cilj predmeta upoznati studente sa filozofskim problemima koji se javljaju kako u klasičnoj logici, uključujući proširene logike, tako i u nestandardnim logikama. Isto tako, zadatak je kolegija prezentirati suvremeno stanje rasprave o najznačajnijim problemima filozofije logike.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

- razviti uvide u problematiku 'Filozofije logike' te u suvremene polemike i diskusije prisutne u suvremenim teorijama,
- razviti sposobnost rada sa suvremenom literaturom,
- razviti sposobnost i vještine argumentativne rasprave,
- razviti sposobnost kritičkog mišljenja,
- razviti sposobnost suprotstavljanja vlastitog stava suprotstavljenim gledištima.

1.4. Sadržaj kolegija

Problemi jezika logike

- Određenje pojma formalnog sustava i odnos formalnih sustava i logike. Koji se formalni sustavi mogu smatrati logikom?
- Prosuđivanje argumenta. Valjanost kao kriterij za prosuđivanje argumenta.
- Pojam logičkih veznika. Funkcijska potpunost, karakteristične matrice i odlučivost za dvovrijednosne i viševrijednosne sustave. Značenje i interpretacija veznika.
- Kvantifikacija i ontologija. Problemi ontološke obveze.

☒	Osobna imena i singularni termini. Imena kao opisi. Frege vs. Russell.
☒	Rečenice, iskazi, propozicije.

Problemi semantike

☒	Klasične teorije istinitosti (Korespondencijska, koherencijska, pragmatička)
☒	Davidsonova artikulacija Tarskijeve teorije
☒	'Redundancijske' teorije.
☒	Suvremeno stanje rasprave: Horwich vs. Field.
☒	Problemi semantike za modalne logike.
☒	Viševrijednosne logike.
☒	Klasična logika i utemeljenost 'neklasičnih logika'.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu, izraditi barem jedan seminarski rad te održati referat na temu seminarskog rada.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Davidson, D. 2000. Istraživanja i istini i interpretaciji, Demetra, Zagreb.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Haack, S. 2005. Filozofija logika, Biblioteka Skopus, Zagreb.	Literatura dostupna kod	

	predmetnog nastavnika	
Horwich, P. 1998. Truth, Oxford, Clarendon Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Field, H. 2001. Truth and the Absence of Fact, Oxford, Clerendon Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	
Frege, G. 1995, Osnove aritmetike, Kruzak, Zagreb.	1	10
Kripke, Imenovanje i nužnost, Kruzak, Zagreb	1	10
Nagel, E., i Newman, J.R., 2001. Gödelov dokaz, Kruzak, Zagreb.	1	10
Plantinga, A. 1974. The Nature of Necessity, Oxford Unversity Press.		
Quine, W.V.O. 1983. *Dvije dogme empirizma*, Dometi 8. 1953. From a Logical Point of View, Harper Torchbooks.	1	10
Russell, B. 1905. *On Denotation*, Mind 14. 1956, Logic and Knowledge, Marsh, Allen and Unwin.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Strawson, P., 1967, Philosophical logic, Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
1. Belnap, N.D., 1961. Tonk, Plonk, and Plink, U: Sreawson (1967). 2. Carnap, R., 1937. The logical Sytax of language, Kegan Paul. 3. Dummett, M. 1959. Truth and Other Enigmas, London, Duckwort. 4. Evans, G. The Varieties of Reference, Oxford <unioversity Press.		

5. Hacking, I., 1979. What is Logic?, Journal of Philosophy 76.
6. Hintikka, J., 1969, Models for madilities, Reidel.
7. Katz, J. 1972. Semantic Theory, New York, Harper & Row.
8. Lewis, D., 1973. Counterfactuals, Bleckwell.
9. Prior, A., 1960. The runabout inference ticket, Analysis 21.
10. Putnam, H., 1971, Philosophy of Logic, Harper Torchbooks.
11. Stalnaker, R. 1984. Inquiry, Cambridge, Mass. MIT Press.
12. Wright, C. 1992. Truth and Objectivity, Cambridge, Mass. MIT Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjek za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Majda Trobok	
Naziv kolegija	Filozofija matematike	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj je predmeta upoznati studente sa osnovnim pojmovima i problematikom kojima se bavi filozofija matematike.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da studenti budu upoznati sa osnovnim problemima sa kojima se susreće filozofija matematike te da razumiju kako su oni povezani ne samo sa standardnom matematičkom praksom već i sa osnovnim pitanjima epistemologije i ontologije u filozofiji.

1.4. Sadržaj kolegija

Semantička, epistemološka i ontološka pitanja u filozofiji matematike.
Podjela realizam-antirealizam. Realizam: Platonizam, modalni realizam, umjereni realizam. Antirealizam: Intuicionizam, Nominalizam, Formalizam.
Značenje i uloga filozofskih teorija i postavki za razvoj matematike.
Rezultati klasične matematike uvjetovani zastupanjem određenih filozofskih teorija (Euklidovi "Elementi", Gödelovi teoremi, aksiom izbora, pojam beskonačnosti itd..).
Intuicionistička matematika kao odraz antirealističkog zasnivanja matematike: Browerov sustav, intuicionistička logika.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su obavezni napisati seminaski rad te položiti (usmeni) ispit.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej		Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Benacerraf, Putnam, 1983, Philosophy of Mathematics – Selected Readings (Second ed.),	1	10
Cambridge University Press.	1	10
Brown, J. R., 1999, An Introduction to the World of Proof and Pictures, Routledge, London.	1	10
Shapiro, S., 2002, Thinking about Mathematics – The Philosophy of Mathematics, Oxford University Press, Oxford.	1	10

1.10. Dopunska literatura

1. Burgess, J.P., and Rose, G., A Subject with No Objects – Strategies for Nominalistic Interpretation of Mathematics, Clarendon Press, Oxford.
2. Frege, G., 1884/19??, Osnove aritmetike, ???
3. George, A., i Velleman, D. J., 2002, Philosophies of Mathematics, Blackwell, Oxford.
4. Hellman, G., 1989, Mathematics without Numbers: towards a Modal-structural Interpretation, Oxford University Press.
5. Hintikka, J., (ed.), 1969, The Philosophy of Mathematics, Oxford University Press, Oxford.
6. Jacuette, D. (ed.), 2002, Philosophy of Mathematics – An Anthology, Blackwell, Oxford.
7. Kitcher, P., 1984, The Nature of Mathematical Knowledge, Oxford University Press.
8. Maddy, P., 1990, Realism in Mathematics, Clarendon Press, Oxford.
9. Resnik, M. D., 1997, Mathematics as a Science of Patterns, Clarendon Press, Oxford.
10. Field, H., 1980, Science without Numbers – A Defense of Nominalism, Princeton University Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjek za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	
Naziv kolegija	Filozofija psihijatrije	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz filozofije psihijatrije, s posebnim osvrtom na probleme forenzičke psihijatrije. Cilj kolegija je stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Samo za studente koji mogu pokazati razumijevanje pismenog i usmenog engleskog jezika. Predavanja, seminari, literatura i ispiti su na engleskom jeziku, nema zamjenskih materijala na hrvatskom.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Predmet nastoji promicati, u odnosu na teme koje se obrađuju na predavanjima (molimo pogledajte "Sadržaj predmeta" dolje), sljedećih sposobnosti: 1. *Filozofi (autori):* sposobnost povezivanja filozofa (i autora) s određenim filozofskim stajalištima, argumentima i pojmovima koji se razmatraju unutar kolegija. 2. *Stajališta:* sposobnost jezgrovitog, jasnog i rigoroznog izražavanja specifičnog problema te njihovih rješenja. 3. *Pojmovi:* sposobnost jezgrovitog, jasnog i točnog definiranja ili karakteriziranja pojmova, te pružanja odgovarajućih primjera. 4. *Argumenti* (za rješavanje filozofskog problema, prigovora i odgovora): sposobnost: i. otkrivanja i opisivanja njihove logičke strukture, ii. razjašnjavanja njihovih premisa i njihovih zaključaka, iii. procjenjivanja njihove valjanosti (dovode li logički do njihovog zaključka) i ako su pouzdani (ako su valjani, jesu li njihove premise istinite). Ova procjena ne zahtijeva nužno sposobnost studenta da ponudi originalne zamisli. Dovoljno je inteligentno korištenje onoga što smatraju najjačim i najuvjerljivijim rasuđivanjem unutar sadržaja koji se obrađuju. 5. *Osobni stav*: sposobnost formulirati, opravdati i braniti s argumentima osobni filozofski stav.
1.4. Sadržaj kolegija

- Pojam bolesti
- Obrana putem neubrojivosti zbog duševnih smetnji
- Uloga zahtjeva duševne bolesti.
- Alati za procjenu mentalne bolesti
- Modeli mentalnog poremećaja: medicinski, biološki, vrijednosni: primjena na specifične slučajeve.
- Relevantnost rasprave o slobodnoj volji i o "pragmatičnim kompromisima"
- Sposobnosti relevantne za moralnu ili krivičnu odgovornost: (a) epistemičke sposobnosti (moralno razumijevanje) (b) sposobnosti za kontrolu
- Projekt “Lingua Franca”

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

- Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi i izvršavanje zadanih obveza. Studenti moraju prisustvovati na 70% sati.
- Studenti moraju koristiti i redovito provjeravati službenu fakultetsku studentsku e-mail adresu.

Od početka nastave studenti se moraju upisivati na e-kolegiji koji je stavljen na MERLIN (https://moodle.srce.hr) .

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Bolton, Derek. 2008. *What Is Mental Disorder?: An Essay in Philosophy, Science, and Values*. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

Borg, Jana Schaich, and Walter Sinnott-Armstrong. 2013. “Do Psychopaths Make Moral Judgments?” In *Handbook on Psychopathy and Law*, edited by Kent A. Kiehl and Walter Sinnott-Armstong, 107–128. New York: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Buckholtz, Joshua W, Valerie Reyna, and Christopher Slobogin. 2016. “A Neuro-Legal Lingua Franca: Bridging Law and Neuroscience on the Issue of Self-Control.” *Mental Health Law*, 31.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Campbell, C., and N. Eastman. 2014. “The Limits of Legal Use of Neuroscience.” In *Bioprediction, Biomarkers, and Bad Behavior*, edited by Ilina Singh, Walter Sinnott-Armstrong, and Julian Savulescu, 91–117. Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Cima, M. (ed.). 2016. *The Handbook of Forensic Psychopathology and Treatment*. London and New York: Routledge.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Eastman, Nigel, and Colin Campbell. 2006. “Neuroscience and Legal Determination of Criminal Responsibility.” *Nature Reviews. Neuroscience* 7 (4): 311–18. https://doi.org/10.1038/nrn1887.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Francken, Jolien C., and Marc Slors. 2018. “Neuroscience and Everyday Life: Facing the Translation Problem.” *Brain and Cognition* 120 (Supplement C): 67–74. https://doi.org/10.1016/j.bandc.2017.09.004.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Hirstein, William, and Katrina Sifferd. 2011. “The Legal Self: Executive Processes and Legal Theory.” *Consciousness and Cognition* 20 (1): 156–71. https://doi.org/10.1016/j.concog.2010.10.007.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

Jurjako, Marko, and Luca Malatesti. 2018. "Neuropsychology and the Criminal Responsibility of Psychopaths: Reconsidering the Evidence." *Erkenntnis*. 83 (5):1003-1025.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

93. Brazil, Inti A., and Maaike Cima. 2016. "Contemporary Approaches to Psychopathy." In The Handbook of Forensic Psychopathology and Treatment, edited by Maaike Cima, 206–26. London and New York: Routledge.
94. Nadelhoffer, Thomas, and Walter P. Sinnott-Armstrong. 2013. "Is Psychopathy a Mental Disease?" In Neuroscience and Legal Responsibility, edited by Vincent, Nicole A., 229–255. Oxford: Oxford University Press.
95. Packer, Ira K. 2009. Evaluation of Criminal Responsibility. Oxford University Press.
96. Yannoulidis, Steven. 2012. Mental State Defences in Criminal Law. Farnham: Ashgate.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kvaliteta i izvedba programa prati se anonimnom anketom o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i odnosu nastavnika prema studentima.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	
Naziv kolegija	Filozofija psihologije	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj kolegija je detaljno razmotriti i raspraviti neke probleme i pojmove iz filozofije psihologije. Bavljenje ovim problemima omogućit će doktorandima da razumiju i kritički evaluiraju filozofske ideje i argumente koji se odnose na teme iz suvremene filozofije psihologije.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Kolegij mogu upisati svi studenti doktorskog studija

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Predmet promiče znanje sljedećih pojmova (u odnosu na teme koje se obrađuju na predavanjima - molimo pogledajte "Sadržaj predmeta" ispod): **filozofi, doktrine, pojmovi i argumenti**. Specifično, cilj predmeta je promocija sljedećih sposobnosti:

- **Filozofi**: sposobnost povezivanja filozofa s određenim filozofskim gledištima, argumentima i pojmovima koji se razmatraju unutar kolegija.

- **Doktrine**: sposobnost jezgrovitog, jasnog i rigoroznog izražavanja specifičnog problema koji filozofska gledišta nastoje riješiti, njihovih glavnih teza, kao i gledišta kojima se suprotstavljaju.
- **Pojmovi:** sposobnost jezgrovitog, jasnog i točnog definiranja ili karakteriziranja pojmova te pružanja odgovarajućih primjera.
- **Argumenti** (za rješavanje filozofskog problema, prigovora i odgovora): sposobnost otkrivanja i opisivanja njihove logičke strukture, obrazloženja njihovih premisa i zaključaka, procjenjivanja njihove valjanosti (da li logički dovode do njihovog zaključka) i pouzdanosti (ako su valjane, da li su njihove premise ujedno i istinite). Ova procjena zahtijeva od doktoranda inteligentno korištenje onoga što smatraju najjačim i najuvjerljivijim zaključivanjem unutar sadržaja koji se obrađuju. Posebice, za odabir odgovarajućih prigovora na različite argumente i doktrine potrebno je razmišljati o povezanosti tema obrađenih na različitim seminarima

1.4. Sadržaj kolegija

Filozofija psihologije se bavi teorijskim i konceptualnim aspektima psihološkog istraživanja i psihologije kao znanosti o umu. Za razliku od filozofije uma koja se bavi ontološkim i epistemološkim pitanjima vezanim za prirodu uma, filozofija psihologije se direktnije fokusira na prirodu kognicije i prirodu objašnjenja ponašanja. Teme kojima se bavimo na ovom kolegiju uključuju:

1. Status „pučke psihologije"
2. Propozicijski stavovi: sadržaj i nositelji
3. Psihologija i praktična racionalnost
4. Objašnjenje u psihologiji
5. Kognicija i reprezentacija
6. Odnos misli i jezika
7. Modularnost uma
8. Mentalni mehanizmi
9. Problem „okvira"
10. Spoznaja i prediktivno kodiranje
11. Eliminativizam i neuropsihologija
12. Racionalnost i promjena teorija u psihologiji
13. Psihološki konstrukti i ontološki aspekti mjerenja u psihologiji

- **Teme se mogu mijenjati s obzirom na suvremene razvoje i trendove u filozofiji psihologije.**

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Pohađanje i aktivnost u nastavi. Na kraju kolegija studenti su obvezni napisati jedan seminarski rad do 4000 riječi.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	X	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	X	Esej	X	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	X	Referat	X	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu		
Tijekom nastave ocjenjuje se aktivnost u nastavi, seminarski rad i prezentacija (10% ocjene). Umjesto završnog ispita ocjenjuje se esej (90% ocjene).		
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Bermudez (ur.) (2006). *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, odabrani tekstovi	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Bermudez, J. L. (2005). *Philosophy of Psychology: A Contemporary Introduction*. New York i London: Routledge.	1	10
Weiskopf, D. i Adams, F. (2015). *An Introduction to the Philosophy of Psychology*. Cambridge: Cambridge University Press.	1	10
1.10. Dopunska literatura		

97. Bechtel, W. (2008). Mental Mechanisms: Philosophical Perspective on Cognitive Neuroscience. London i New York: Routledge.
98. Bechtel, W. i Graham, G. ur. (1998). A Companion to Cognitive Science. Cambridge: Blackwell.
99. Bechtel, W., Mandik, P., Mundale, J. i Stufflebeam, R. S. (ur.). (2001). Philosophy and the Neurosciences: A reader. Cambridge: Basil Blackwell.
100. Borsboom, D. (2005). Measuring the Mind: Concpetual Issues in Contemporary Psychometrics. Cambridge: Cambridge University Press.
101. Borsboom, D. (2012). Whose consensus is it, anyway? Scientific versus legalistic conceptions of validity. Measurement, 10, 38-41.
102. Cherniak, C. (2001). Minimalna Racionalnost, U N. Miščević i N. Smokrović, Računala, Mozak i Ljudski Um, Rijeka: Izdavački Centar Rijeka, str. 170-193.
103. Churchland, P. 1981. Eliminative Materialism and Propositional Attitudes. Journal of Philosophy 78, str. 67-90. Prevedeno Eliminativni materijalizam i propozicijski stavovi. U N. Miščević i S. Prijić, Filozofija Psihologije, Rijeka: Hrvatski kulturni dom, 1993, str. 45-63.
104. Churchland, P.S. i. Sejnowski, T.J. (2006). Neural Representation and Neural Computation. U J. L. Bermudez (ur.), *Philosophy of Psychology: Contemporary Readings*, New York and London: Routledge, str. 151-181
105. Clark, A. (2013). Whatever Next? Predictive Brains, Situated Agents, and the Future of Cognitive Science. *Behavioral and Brain Sciences*, 36, 181-204.
106. Crane, T. (2003). The Mechanical Mind. New York i London: Routledge.
107. Davidson, D. (2006). Psychology as Philosophy. U J. L. Bermudez (ur.), Philosophy of Psychology: Contemporary Readings, New York and London: Routledge, str. 22-30.

108. Fodor, J. (2001). Modularnost Uma. U Miščević, N. i Smokrović, N. (ur.). Računala, Mozak i Ljudski Um: Zbornik Tekstova. Izdavački Centar Rijeka, str. 120-133.
109. Franić, S., Borsboom, D., Dolan, C. V. i Boomsma, D. I. (2014). The big five personality traits: psychological entities or statistical constructs? Behavior Genetics, 44, 591-604.
110. Goldman, A. I. (2006). Interpretation Psychologized. U J. L. Bermudez (ur.), Philosophy of Psychology: Contemporary Readings, New York and London: Routledge, str. 327-351.
111. Haig, B. D., & Borsboom, D. (2012). Truth, science, and psychology. Theory & Psychology.
112. Hohwy, J. (2013). The Predictive Mind. Oxford: Oxford University Press.
113. Kievit, R. A., Romeijn, J. W., Waldorp, L. J., Wicherts, J. M., Scholte, H. S. i Borsboom, D. (2011). Mind the gap: A psychometric approach to the reduction problem. Psychological Inquiry, 22, 1-21.
114. Lewis, D. (2006). Reduction of Mind. U J. L. Bermudez (ur.), Philosophy of Psychology: Contemporary Readings, New York and London: Routledge, str. 51-63.
115. Markus, K. i Borsboom, D. (2013). Frontiers of Validity Theory: Measurement, Causation, and Meaning. New York: Routledge.
116. McCauly, R. N. (1999). Levels of Explanation and Cognitive Architectures. U W. Bechtel i G. Graham, A Companion to Cognitive Science, Cambridge: Blackwell, str. 611-624.
117. Miščević, N. i Prijić, S. (ur.) (1993). *Filozofija Psihologije: Zbornik Tekstova*. Hrvatski Kulturni Dom, Rijeka.
118. Miščević, N. i Smokrović, N. (ur.) (2001). Računala, Mozak i Ljudski Um: Zbornik Tekstova. Izdavački Centar Rijeka.
119. Piccinini, G. (ur.). (2015). *Neurocognitive Foundations of Mind.* New York and London: Routledge.
120. Schmittmann, V. D., Cramer, A. O. J., Waldorp, L. J., Epskamp, S., Kievit, R. A., & Borsboom, D. (2013). Deconstructing the construct: A network perspective on psychological phenomena. New Ideas in Psychology.
121. Smokrović. N. (2004). Priroda prirodnog zaključivanja. Zagreb: Hrvatsko Filozofsko Društvo.
122. Symons, J. i Calvo, P. ur. (2009). *The Routledge Companion to the Philosophy of Psychology*. New York and London: Routledge.
123. Van der Maas, H.L.J., Kan, K. J. i Borsboom, D. (2014). Intelligence is what the intelligence test measures. Seriously. *Journal of Intelligence*, 2, 12–15.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- praćenje rezultata u postizanju postavljenih ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek i evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Luca Malatesti
Naziv kolegija	Filozofija uma
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*
Status kolegija	izborni
Godina	1., 2.

Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Filozofija uma ima važnu ulogu u suvremenoj filozofiji. Ova disciplina se bavi osnovnim pitanjem: „što je um?“ Kolegij će pokriti trenutne specijalizirane rasprave o prethodnom pitanju s naglaskom na relevantnim pojmovima prirodnog i fizičkog svijeta, metalne uzročnosti, ontološke i teorijske redukcije, psihološkog objašnjenja, intencionalnosti i svijesti.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Svi polaznici poslijediplomskog znanstvenog studija "Filozofija i suvremenost" mogu upisati predmet. Nastava, literatura i vrednovanje će biti na engleskom jeziku.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- navesti, opisati, objasniti, interpretirati i analizirati probleme u suvremenoj analitičkoj filozofiji uma poput: odnos uma s prirodnim svijetom, priroda intencionalnosti, i priroda svijesti.
- analizirati, interpretirati, kritički preispitivati, vrednovati argumente i pozicije u suvremenoj filozofiji uma.

navesti, objasniti i interpretirati temeljne pojmove u suvremenoj filozofiji uma.

1.4. Sadržaj kolegija

Prema programu koji će biti definiran za svaku godinu, kolegij će pokriti sljedeće probleme, stavove, argumente i pojmove.

Problem: odnos uma s prirodnim svijetom.

- Pozicije: dualizam, anomalni monizam, epifenomenalizam, funkcionalizam, reduktivni fizikalizam, nereduktivni fizikalizam, emergentizam, panpsihizam, eliminativizam.
- Argumenti: argumenti za prethodnim pozicijama (vidi i svijest i intencionalnost u nastavku).
- Pojmovi: fizički svijet, uzročnost, mentalna uzročnost, uzročno zatvaranje fizičkog svijeta, identitet, inter-teoretska redukcija, ontološka redukcija, funkcionalno svojstvo, realizacija mentalnih svojstava, supervenijencija.

Problem: priroda svijesti.

- Pozicije: kao one koje se tiču odnosa uma s prirodnim svijetom i primijenjene na svijest, reprezentacionalizam.
- Argumenti: modalni i epistemički argumenti za nereducibilnost svijesti.
- Pojmovi: različite vrste mogućnosti i zamislivosti, introspekcija, različite vrste svijesti,
- fenomenalni pojmovi.

Problem: priroda intencionalnosti.

- Pozicije: kao one koje se tiču odnosa uma s prirodnim svijetom i primijenjene na intencionalnost, eksternalizam, internalizam, normativizam, teleologiju i bio- semantiku, normativizam, instrumentalizam, konceptualizam o sadržaju, teorije nepojmovnog sadržaja.
- Argumenti: argumenti za eksternalizam, argumenti za internalizam, argumenti za nepojmovni sadržaj i argumenti protiv nepojmovnog sadržaja, argumenti za odvojivost i protiv odvojivosti svijesti i intencionalnosti.
- Pojmovi: široki i uski sadržaj, konceptualni sadržaj, pojmovni i ne-pojmovni sadržaj, norme, racionalnost.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža

	☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, studenti imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Chalmers, D. 2010. *The Character of Consciousness*. Oxford, New York: Oxford University Press.	1	10
Chalmers, David ed. 2002. *Philosophy of Mind: Classical and Contemporary Readings*. New York, NY: Oxford University Press: Oxford University Press.	2	10
McLaughlin, B. P. and J. Cohen eds. 2007. *Contemporary Debates in Philosophy of Mind*. Oxford: Blackwell.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Kim, Jaegwon. 2005. *Physicalism, or Something near Enough*. Princeton: Princeton University Press. Stoljar, Daniel. 2010. *Physicalism*. London: Routledge.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

124. Crane, T. 2001. The Elements of Mind: An Introduction to the Philosophy of Mind. Oxford: Oxford University Press.
125. Gallagher, S. and D. Zahavi. 2008. The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science. London: Routledge.
126. McLaughlin, Brian P., Beckerman, Asgar, and Walter, Walter. 2009. The Oxford Handbook of Philosophy of Mind. Oxford: Oxford University Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj kolegija, putem rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koja će se provesti na razini Odsjeka za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Predrag Šustar/ doc. dr. sc. Zdenka Brzović	
Naziv kolegija	Filozofija, medicina i ljudsko zdravlje	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1,2	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Medicina predstavlja važnu društvenu instituciju čija je praksa, iako usmjerena na praktične ciljeve, utemeljena u složenim teorijskim i konceptualnim pretpostavkama. Cilj kolegija je razviti kritičko razumijevanje temelja medicinske prakse i istraživanja te osposobiti studente za filozofsku analizu pojmova zdravlja, bolesti i medicinskog objašnjenja u širem znanstvenom i društvenom kontekstu. Nastavnici i studenti izabiru teme temeljem liste prijedloga (vidjeti sadržaj kolegija) te se kroz kolegij dogovorene teme detaljno obrađuju.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema ih.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Analizirati osnovne filozofske pojmove medicine, uključujući zdravlje, bolest, uzročnost i medicinsko objašnjenje, te razlikovati glavne teorijske pristupe njima.
Kritički procijeniti metode medicinskog znanja i istraživanja, uključujući ulogu dokaza, indukcije i statističkog zaključivanja u kliničkoj praksi.
Primijeniti filozofske koncepte na konkretne probleme u medicini, uključujući kliničko odlučivanje, klasifikaciju bolesti te odnos znanosti, vrijednosti i društvenog konteksta medicine.

1.4. Sadržaj kolegija
1. Što je medicina? 2. Zdravlje i bolest 3. Biomedicinski model vs biopsihosocijalni model 4. Smrt i kliničke granice života 5. Uzročnost u kompleksnim sustavima 6. Medicinska objašnjenja 7. Klasifikacija bolesti 8. Medicinska istraživanja i dokazi 9. Kliničko odlučivanje 10. Placebo, nocebo i očekivanja 11. Pretjerana dijagnostika i medicinska ekspanzija 12. Medicina temeljena na dokazima (EBM) 13. Replikacija i kriza pouzdanosti u medicini 14. AI i medicina 15. Medicina, vrijednosti i politika 16. Pravda i distribucija zdravstvene skrbi 17. Globalno zdravlje

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata
Pohađanje nastave i aktivno sudjelovanje u raspravama i svim zadacima.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Rad studenta na predmetu vrednovat će se i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu.
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Stegenga, Jacob. Care and Cure: An Introduction to Philosophy of Medicine. Chicago: University of Chicago Press, 2018., izabrana poglavlja	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Broadbent, Alex (ed.), The Oxford Handbook of Philosophy of Medicine, Oxford Handbooks 2025., izabrana poglavlja	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Gifford, Fred, ed. Philosophy of Medicine. Vol. 16 of Handbook of the Philosophy of Science. Amsterdam: Elsevier, 2011., izabrana poglavlja	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
Časopis The Journal of Medicine and Philosophy (2024) – Časopis Theoretical Medicine and Bioethics (2024) – Časopis Medicine, Health Care and Philosophy (2024) – Časopis Philosophy, Ethics, and Humanities in Medicine (2024) – Časopis European Journal for Philosophy of Science, (2024) - Časopis The British Journal for the Philosophy of Science, (2024) - Časopis Philosophy of Science, (2024) - Časopis Studies in History and Philosophy of Science, (2024) - Časopis Biology and Philosophy, (2024) -. Napomena: Izabrani tekstualni predlošci predviđeni za predavanja i seminare te, posebice, izradu seminarskih radova, bit će nadopunjavani s odgovarajućim udžbenicima i člancima iz navedenih, ali i drugih vodećih časopisa. Konačno, po potrebi, koristit će se dodatna priručna literatura, primjerice, enciklopedije iz filozofije znanosti i srodnih disciplina koje se bave recentnim znanstvenim istraživanjima i njihovom uporabom.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Kvaliteta i izvedba programa prati se anketom o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i odnosu nastavnika prema studentima. Ocjenjuju se koristi svih segmenata nastave – ciljevi, sadržaj, metode izvođenja nastave, jasnoća nastavnikovog izlaganja.		

OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju
Naziv kolegija	Filozofski i politički aspekti genetike ponašanja
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*

Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Primarni cilj kolegija je upoznavanje s temeljnim metodološkim problemima s kojima se susreće genetika ponašanja. Cilj je također detaljno raspraviti moguće političke implikacije te teorije.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Studenti bi trebali dobiti uvid u najvažnije kritičke prigovore upućene toj kontroverznoj disciplini, a na kraju i procijeniti koliko su ti prigovori stvarno zasnovani i uvjerljivi.

1.4. Sadržaj kolegija

Što je genetika ponašanja?
Historijski korijeni: F. Galton, *Hereditary Genius*, eugenika, kvocijent inteligencije i njegova nasljedivost. Populacijska genetika i podjela fenotipske varijacije na genetsku i okolinsku komponentu. Ronald Fisher i analiza varijance. Eksperimentalni pristup (uglavnom u proučavanju životinja) i alternativne metode u studijama o čovjeku: blizanci, usvajanje i proučavanje obiteljskih razlika i sličnosti.

Klasične metodološke kritike
S. J. Gould, L. Kamin, R. Lewontin, D. Layzer i N. Chomsky su iznijeli najpoznatije argumente protiv nasljednosti psiholoških razlika. Njihovi su vrlo utjecajniji tekstovi sakupljeni u antologiji *The IQ Controversy* (1976), a na osnovi njih su filozofi Ned Block i Gerald Dworkin izgradili opsežnu kritiku istraživanja pojedinačnih i grupnih razlika u inteligenciji i teorije da je dio tih razlika genetski determiniran.

Novije metodološke kritike
Najutjecajnija suvremena kritika pojma nasljednosti je članak Neda Blocka “How Heritability Misleads about Race” iz 1995. Taj izuzetno često citirani esej, po mišljenju mnogih u filozofiji znanosti, pokazao je neka inherentna ograničenja bihejvioralne genetike i svakako zaslužuje ozbiljno proučavanje i analizu. Drukčija vrsta osporavanja dolazi iz tzv. “DST” tabora (Developmental Systems Theory), kojeg su glavni predstavnici Susan Oyama, Paul Griffiths, Russell Gray, itd. U ovom kolegiju neće biti raspravljana njihova opća stajališta već samo njihovo osporavanje dihotomije genetskih-okolinskih uzroka na kojoj je genetika ponašanja zasnovana.

Pitanje grupnih psiholoških razlika
Pitanje grupnih razlika i njihova eventualna genetska determiniranost predstavljaju zacijelo najosjetljiviju temu genetike ponašanja. Da li se iz nasljedivosti nekog svojstva u određenoj populaciji i razlike između dviju grupa može zaključiti da je i grupna razlika nasljediva? Taj skok u zaključivanju se često pripisuje hereditarijacima, ali je pitanje da li je itko od njih doista počinio takvu pogrešku. U ovom kolegiju će puno pozornosti biti posvećeno rekonstrukciji ponekad složenog argumenta pomoću kojeg se pokušava dokazati da su grupne razlike (n.pr. razlike u inteligenciji među rasama ili društvenim slojevima) bar dijelom genetski determinirane.

Političke implikacije

Ako je istina da su razlike u inteligenciji i crtama ličnosti doista biološki uvjetovane (ne samo među pojedincima nego i među grupama), što slijedi? Treba li zbog mogućih pogubnih političkih posljedica staviti embargo na takva istraživanja (kao što su sedamdesetih godina predlagali Block i Dworkin)? Treba li te teorije, zbog potencijalno opasnih konzekvencija, podvrgnuti strožim metodološkim kriterijima prosuđivanja (ideja Philipa Kitchera)?

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Student je dužan prisustvovati nastavi, izložiti seminarski rad i obraditi zadanu literaturu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Block, N. J. and Dworkin, G. (eds.) 1976, *The IQ Controversy*, New York, Pantheon.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Feldman, M. W. and Lewontin, R. C. 1975, 'The Heritability Hang-up', *Science* 190: 1163-1168.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

Galton, F. 1892, *Hereditary Genius*, 2nd ed., London, Macmillan.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Gould, S. J. 1981, *The Mismeasure of Man*, Harmondsworth, Penguin.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Herrnstein, R. J. 1971, 'IQ', *Atlantic Monthly*, September.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Herrnstein, R. J. and Murray, C. 1994, *The Bell Curve: Intelligence and Class Structure in American Life*, New York, Free Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Jensen, A. R. 1969, 'How Much Can We Boost I.Q. and Scholastic Achievement?' *Harvard Educational Review* 39: 1-123.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Kitcher, P. 2003, *In Mendel's Mirror: Philosophical Refelections on Biology*, Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Lewontin, R. C. 1970, 'Race and Intelligence', in Block, N. J. *et al.* (eds.) *The IQ Controversy (1976)*, New York, Pantheon.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

--- 1976, 'The Analysis of Variance and the Analysis of Causes', in Block, N. J. *et al.* (eds.) *The IQ Controversy*, New York, Pantheon.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Mackintosh, N. J. 1998, *IQ and Human Intelligence*, Oxford, Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Sober, E. 2000, 'The Meaning of Genetic Causation', in Buchanan, A. *et al.* (eds.) *From Chance to Choice: Genetics and Justice*, Cambridge, Cambridge University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
--- 2001, 'Separating Nature and Nurture', in Wasserman, D. *et al.* (eds.) *Genetics and Criminal Behavior*, Cambridge, Cambridge University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Turkheimer, E. 1998, 'Heritability and Biological Explanation', *Psychological Review* 105: 782-791.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Davis, B. D. 1986, Storm over Biology: Essays on Science, Sentiment, and Public Policy, Buffalo, N.Y., Prometheus Books.
2. Dummett, M. 1981, 'Ought Research to Be Unrestricted?' Grazer Philosophische Studien 12-13: 281-298.
3. Griffiths, A. J. F. et al. 2000, Introduction to Genetic Analysis, 7, New York, Freeman.
4. Jacquard, A. 1983, 'Heritability: One Word, Three Concepts', Biometrics 39: 465-477.
5. Jencks, C. 1980, 'Heredity, Environment, and Human Policy Reconsidered', American Sociological Review 45: 723-736.
6. --- 1981, Straight Talk About Mental Tests, New York, Free Press.
7. Moore, D. S. 2001, The Dependent Gene, New York, W. H. Freeman.
8. Oyama, S. 2000, 'Causal Democracy and Causal Contributions in Developmental Systems Theory', Philosophy of Science 67: S332-S347.
9. Paul, D. B. 1998, The Politics of Heredity, Albany, SUNY Press.

10. Rowe, D. C. 1994, The Limits of Family Influence: Genes, Experience, and Behavior, New York, The Guilford Press.
11. Ryan, A. 1995, 'Apocalypse Now?' in Jacoby, R. et al. (eds.) The Bell Curve Debate, New York, Random House.
12. Snyderman, M. and Rothman, S. 1988, The IQ Controversy: The Media and Public Policy, New Brunswick, N.J., Transaction Books.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Građanski neposluh	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj predmeta je predstaviti i raspraviti razvoj pojma, te teorije i prakse građanskog neposluha u suvremenom društvu na temelju nekih paradigmatskih slučajeva i paradigmatskih teorija. Kako kaže znameniti američki filozof politike John Rawls, teorija građanskog neposluha treba biti sastavni dio demokratske teorije. Dakle, među ciljevima predmeta jest i bolje razumijevanje demokratske teorije i funkcioniranja demokratske prakse. Građanski neposluh je vezan i uz problem neuvažavanja, nerazumijevanja i nedostatka komunikacije između raznih zajednica u političkom društvu. U tom smislu, cilj predmeta je i doprinos boljem shvaćanju dinamika multikulturalizma i interakcija različitih skupina u političkim zajednicama u suvremenom svijetu. Na kraju, iako ne uvijek, građanski neposluh je vezan i uz pitanje zaštite ljudskih prava. Posljedično, cilj predmeta je i bolje shvaćanje tematike ljudskih prava i razlikovanje opravdanih zahtjeva poštivanja ljudskih prava u odnosu na iskrivljene interpretacije koje, zapravo, kriju težnje učvršćivanja diskriminacija (poput slučajeva građanskog neposluha roditelja europskog porijekla koji su odbijali pristati na slanje vlastite djece u desegregiranim školama).

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Nakon položenog ispita, polaznici će:
- biti upoznati s temeljnim definicijama i paradigmatskim slučajevima građanskog neposluha u modernoj i suvremenoj povijesti, te razlučiti građanski neposluh u odnosu na slične pojave, poput odbijanja zbog savjesti;
- biti upoznati s temeljnim opravdanjima građanskog neposluha;
- biti upoznati s temeljnim kritikama građanskog neposluha;

- raspolagati važnom perspektivom razumijevanja djelovanja demokratskih ustanova i kritike lošeg djelovanja tih ustanova (posebice po pitanju zaštite ljudskih prava i odnosa različitih zajednica u političkom društvu);
- moći u samostalnom radu i promišljanju kritički prosuditi teorije o građanskom neposluhu;

moći u samostalnom radu i promišljanju kritički prosuditi ekvivalentne događaje u suvremenom svijetu i u hrvatskoj povijesti.

1.4. Sadržaj kolegija

- Definicija građanskog neposluha na temelju stručne literature i paradigmatskih slučajeva (Thoreauov neposluh protiv robovlasništva u SAD, Gandhiev neposluh protiv kolonijalne politike, Kingov neposluh protiv rasne diskriminacije u SAD, neposluh protiv služenja vojnog roka u SAD u toku vijetnamskog rata, neposluh protiv ekoloških i ekonomsko/socijalnih politika u recentnom razdoblju).
- Opravdanja građanskog neposluha (liberalna opravdanja vezana uz kršenje ljudskih prava, republikansko opravdanje vezano uz problem demokratskog deficita – lošeg funkcioniranja – demokratskih ustanova, opravdanje vezano uz pitanje razložnog pluralizma i potrebe pojačavanja moralnog senzibiliteta u odnosu na određene tematike.
- Kritike građanskog neposluha, razlozi za neprihvaćanje legitimiteta građanskog neposluha u ustavnim demokracijama

Pitanje sankcioniranja, odnosno izuzeća od sankcioniranja građanskog neposluha

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, uz adekvatnu pripremu, te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, te će, u konačnoj verziji, služiti kao temelj za ocjenjivanje.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

K. Brownlee, "Features of a Paradigm Case of Civil Disobedience", *Res Publica*, 4, 10, 2004., str. 337-351.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
R. Dworkin, *Civil Disobedience and Nuclear Protest*, u R. Dworkin, *A Matter of Principle*, Cambridge, Harvard University Press, 1985, str. 104-116.	1	10
V. Haksar, "Rawls and Gandhi on Civil Disobedience", *Inquiry*, 1, 19, 1976., str. 151-192.	1	10
M.L. King jr., *Letter from Birmingham City Jail*, u H.A. Bedau (ur.), *Civil Disobedience in Focus*, London, Routledge, 1991., str. 68-84.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
D. Markovits, "Democratic Disobedience", *Yale Law Journal*, 8, 114, 2005., str. 1897-1952.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
J. Rawls, *A Theory of Justice* (revised edition), Cambridge, Harvard University Press, 1999., str. 319-343.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
H.D. Thoreau, *Civil Disobedience*, u H.A. Bedau (ur.), *Civil Disobedience in Focus*, London, Routledge, 1991., str. 28-48.	12	10

1.10. Dopunska literatura

127. H.A. Bedau (ur.), Civil Disobedience in Focus, London, Routledge, 1991.
128. A. Bilgrami, "Gandhi's Integrity. The Philosophy Behind the Politics", Postcolonial Studies, 1, 5, 2002., 79-93.
129. K. Brownlee, "The Communicative Aspect of Civil Disobedience and Lawful Punishment", Criminal Law and Philosophy, 2, 1, 2007., str. 179-192.
130. K. Brownlee, "Penalizing Public Disobedience", Ethics, 4, 118, 2008., str. 711-716.
131. R. Dworkin, Civil Disobedience, u R. Dworkin, Taking Rights Seriously, Cambridge, Harvard University Press, 1977., str. 206-222.
132. D. Lefkowitz, "On a Moral Right to Civil Disobedience", Ethics, 2, 117, 2007., 202-233.
133. D. Lyons, "Moral Judgment, Historical Reality, and Civil Disobedience", Philosophy and Public Affairs, 1, 27, 1998., str. 31-48.
134. A. Sabl, "Looking Forward to Justice. Rawlsian Civil Disobedience and Its Non-Rawlsian Lessons", The Journal of Philosophy, 3, 9, 2001., str. 307-330.
135. H.J. Storing, The Case against Civil Disobedience, u H.A. Bedau (ur.), Civil Disobedience in Focus, London, Routledge, 1991., str. 85-102.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima, usvajanje gradiva, institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane

drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Predrag Šustar/ doc. dr. sc. Zdenka Brzović	
Naziv kolegija	Ključni pojmovi suvremene filozofije znanosti	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1,2	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Kolegij se bavi temama suvremene analitičke filozofije znanosti. Nastavnici i studenti izabiru teme temeljem liste prijedloga (vidjeti sadržaj kolegija) te se kroz kolegij dogovorene teme detaljno obrađuju.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema ih.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Studenti će moći: (1) definirati i, posebice, primijeniti temeljne pojmove i rasprave unutar recentnih znanstvenih praksi; (2) analizirati i kritički vrednovati tvrdnje i objašnjenja u različitim znanstvenim disciplinama; (3) najvažnije, samostalno istražiti filozofske probleme i, općenito, sporna mjesta suvremenih znanstvenih praksi, orijentirati se u predmetnim raspravama i literaturi te, konačno, jasno predstaviti svoje uvide i argumente.
1.4. Sadržaj kolegija
18. Zakoni 19. Uzročnost 20. Znanstveno otkriće, imaginacija i kreativnost 21. Potvrda, evidencija, indukcija 22. Opravdanje 23. Opažanje 24. Eksperiment 25. Znanstveno objašnjenje 26. Znanstveno razumijevanje

27. Modeli
28. Idealizacije u znanosti
29. Metodološke razlike među znanostima
30. Epistemološki i ontološki status entiteta u znanostima (npr. funkcije, strukture, populacije, ekosustavi)
31. Mehanizmi
32. Prirodne i društvene vrste
33. Znanstveni realizam/antirealizam
34. Objektivnost u znanosti
35. Vrijednosti u znanosti
36. Feminističke kritike znanosti
37. Epistemička iteracija i razvoj znanstvenog znanja
38. Znanost vođena podacima vs. znanost vođena teorijom
39. *Big data* znanost – izazovi i perspektive
40. Replikacijska kriza

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Pohađanje nastave i aktivno sudjelovanje u raspravama i svim zadacima. Izrada eseja.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu vrednovat će se i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Anjum, R. L., & Rocca, E. (2024). Philosophy of Science. Palgrave	Literatura dostupna kod	10

Philosophy Today. Springer Nature.; izabrana poglavlja	predmetnog nastavnika	
Veigl, Sophie J., & Currie, Adrian (eds.). (2025). Methods in the Philosophy of Science: A User's Guide. Cambridge, MA: MIT Press izabrana poglavlja.,	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Staley, K. W. (2025). An Introduction to the Philosophy of Science (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press., izabrana poglavlja	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Psillos, S. (2007), Philosophy of Science A-Z, Edinburgh University Press, Edinburgh.
2. Časopis European Journal for Philosophy of Science, (2024) -
3. Časopis The British Journal for the Philosophy of Science, (2024) -
4. Časopis Philosophy of Science, (2024) -
5. Časopis Studies in History and Philosophy of Biological and Biomedical Sciences, (2024) -
6. Časopis Biology and Philosophy, (2024) -.

Napomena: Izabrani tekstualni predlošci predviđeni za predavanja te, posebice, izradu eseja, bit će nadopunjavani odgovarajućim člancima iz navedenih, ali i drugih vodećih časopisa, koji se bave recentnim znanstvenim istraživanjima i njihovom uporabom.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kvaliteta i izvedba programa prati se anketom o kvaliteti organizacije nastave, sadržaja predmeta i odnosu nastavnika prema studentima. Ocjenjuju se korisnost svih segmenata nastave – ciljevi, sadržaj, metode izvođenja nastave, jasnoća nastavnikovog izlaganja.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Mladenka Tkalčić	
Naziv kolegija	Komparativna psihologija	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		

Pružanje znanja o ponašanju različitih životinjskih vrsta kao području istraživanja. Studenti će usvojiti temeljni rječnik i sustav pojmova i teorija koje će im omogućiti razumijevanje značajnosti komparativne psihologije kao interdisciplinarnog područja – povezivanje s drugim relevantnim temama uključujući evoluciju mozga, evoluciju čovjeka i razvoj ponašanja.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Nakon odslušanog kolegija studenti će moći: - Opisati i objasniti temeljne metode, teorije i nalaze u području komparativne psihologije - Razumjeti ponašanje životinja u kontekstu njegovih adaptivnih funkcija - Razraditi nacrt istraživanja ponašanja životinja – opažanje ponašanja u prirodnim uvjetima - Prezentirati rezultate istraživanja (pismeno i usmeno) - Razmišljati o ljudima i ljudskom ponašanju u kontekstu ponašanja drugih vrsta
1.4. Sadržaj kolegija
Uvod u istraživanje ponašanja životinja (uvod u područje komparativne psihologije). Povijesni pregled istraživanja ponašanja životinja. Razrada nacrta istraživanja u području komparativne psihologije. Spoznajne sposobnosti životinja: učenje, pamćenje i inteligencija; emocije i komunikacija; svijest. Kognitivna etologija.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☒ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, izrada seminarskog rada, izrada izvještaja koji prate specifične vježbe i opažanja, pisani osvrti na tematske cjeline (eseji).

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Pod praktičnim se radom smatra opažanje ponašanja životinja u (polu)prirodnim uvjetima – terenska nastava (Zoološki vrt, prirodno stanište).
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

Greenberg, G., Haraway, M. M. (2004). *Principles of comparative psychology*. Portland: Book News Inc.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Panskeep, J. (1998). *Affective Neuroscience: The foundations of human and animal emotions.* Oxford: Oxford University Press.	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Alcock, J. (2001). Animal behavior: An evolutionary approach. Sunderland, MA: Sinauer.
2. Bekoff, M. (2002). Minding animals. Awareness, emotions, and hearth. Oxford: Oxford University Press.
3. Bekoff, M., Allen, C., Burghardt, G. M. (2002). The cognitive animal. Empirical and theoretical perspectives on animal cognition. Oxford: Oxford University Press.
4. Carlson, N. R. (1998). Physiology of Behavior, Allyn and Bacon, Boston.
5. Dawkins, M. S. (1993). Through our eyes only? The search for animal consciousness. Oxford: W.H. Freeman and Company.
6. Hauser, M. D. (2000). Wild Minds: What animals really think. New York: Owl Books/ Henry Holt.
7. Masson, J. M., McCarthy, S. (2004). Kad slonovi plaču: emocionalni život životinja. Zagreb: Algoritam.
8. Pinel, J. P. J. (2002). Biološka psihologija, Naklada Slap, Jastrebarsko.
9. Wynne, C. D. L. (2001). Animal cognition. The mental lives of animals. New York: Palgrave.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Logičke konstante: što su i kako ih razumijemo?	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj kolegija je predstaviti i raspraviti glavna poimanja logičkih konstanti s posebnim naglaskom na njihovom razumijevanju. U okviru kolegija raspravit će se i povezanost s kognitivnim pristupom.		

1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Očekivani ishodi kolegija su dobro poznavanje sadržaja; razvijanje strogoće u razmišljanju i sposobnosti izvođenja generalizacija; razvijanje sposobnosti povezivanja različitih pristupa.
1.4. Sadržaj kolegija
▪ Logički jezik i njegovi problemi ▪ Pojam formalnog sustava i veza između formalnih sustava i logike. ▪ Koji se formalni sustavi mogu smatrati logičkim? ▪ Valjanost kao kriterij za ocjenjivanje argumenta. ▪ Pojam logičkih veznika. Funkcionalna potpunost; odlučivanje za dva ili više sustava vrednovanja. Interpretacija veznika. ▪ Kvantifikacija i ontologija. Problem ontološke obveze. ▪ Imena i singularni termii. Imena kao opisi. Frege vs. Russell. ▪ Rečenice, iskazi i propozicije. ▪ Semantički problemi. ▪ Klasične teorije istine (korespondencijska, koherentistička i pragmatička teorija). ▪ Davidsonova rasprava Tarskijeve teorije. ▪ Redundatske teorije. ▪ Trenutna rasprava u suvremenoj teoriji: Horwich vs. Field. ▪ Problemi u semantičkoj i modalnoj logici. ▪ Više-vrijednosna logika. Klasična logika i utemeljenje 'ne-klasične logike'.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
Studenti su obavezni redovito pohađati nastavu, izraditi barem jedan seminarski rad te održati referat na temu seminarskog rada.
1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Frege - Logische Untersuchungen, II and III (1919-1923)	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Carroll - What the Turtoise Said to Achilles (1895)	Literatura dostupna kod predmetnog nastavnika	10
Peacoke - What Is a Logical Constant? (1976)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Understanding logical constants: a realist's account (1987)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
A Study of Concepts (1992)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
McCarthy - The Idea of a Logical Constant (1981)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Prior - The Runabout Inference-Ticket (1960)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

Belnap - Tonk, Plonk, and Plink (1962)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Boghossian - Knowledge of Logic (2000)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
136. Tarski - What Are Logical Notions? (1966) 137. Varzi - On Logical Relativity, (2002?)		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Na kraju odslušanog kolegija studenti će pisati anonimne komentare o održanom kolegiju.		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Majda Trobok	
Naziv kolegija	Logika	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj kolegija je kvalitetno uvesti studenta u najvažnije pozicije u suvremenim ontološkim raspravama; objasniti motive za te pozicije; razmotriti glavne argumente; ukazati na implikacije koje ontološke teorije imaju na druga filozofska područja i rasprave.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Upisan doktorski studij.		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
Očekuje se da studenti razviju znanje i razumijevanje osnovnih pojmova modalne logike, kao i njihove uloge i važnosti u filozofskim raspravama.		
1.4. Sadržaj kolegija		

• Osnove modalne logike sudova
  ○ Jezik
  ○ Uvjeti valjanosti
  ○ Sustavi modalne logike		

- Potpunost
- Modalne predikatna logika
  - Kvantifikatori u modalnoj logici
  - Sustavi modalne predikatne logike

Semantika mogućih svjetova

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti su dužni prisustvovati nastavi.
Ispit: pismeni i usmeni.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	x	Usmeni ispit	x	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Hughes, G.E., and Cresswell, M.J., *A New Introduction to Modal Logic*, Routledge.	1	10
Platinga, A., 1982, *The Nature of Necessity*, Clarendon Paperbacks.	1	10
Quine, W. V. O., 1953, “Reference and Modality”, in *From a Logical Point of View*, Cambridge, MA: Harvard University Press. 139-159.	1	10
Lewis, D., 1986, *On the Plurality of Worlds*, Basil Blackwell.	1	10

1.10. Dopunska literatura

1. Bull, R. and Segerberg, Krister, 1984, "Basic Modal Logic," in Gabbay, D., and Guenthner, F. (eds.) Handbook of Philosophical Logic, 2.1, Dordrecht: D. Reidel.

2. Carnap, R., 1947, Meaning and Necessity, Chicago: U. Chicago Press.
3. Chellas, B., 1980, Modal Logic: An Introduction, Cambridge University Press.
4. Fitting, M. and Mendelsohn, R., 1998, First Order Modal Logic, Dordrecht: Kluwer.
5. Garson, J., 1984, "Quantification in Modal Logic", in Gabbay, D., and Guenthner, F. (eds.) Handbook of Philosophical Logic, 2.5, Dordrecht: D. Reidel.
6. Hughes, G. and Cresswell, M., 1984, A Companion to Modal Logic, London: Methuen.
7. Konyndik, K., 1986, Introductory Modal Logic, Notre Dame: University of Notre Dame Press.
8. Kripke, Saul, 1963, "Semantical Considerations on Modal Logic", Acta Philosophica Fennica, 16: 83-94.
9. Lemmon, E. and Scott, D., 1977, An Introduction to Modal Logic, Oxford: Blackwell.
10. Linsky, B. and Zalta, E., 1994, "In Defense of the Simplest Quantified Modal Logic", Philosophical Perspectives, (Logic and Language), 8: 431-458.
11. Stalnaker, R.C., 1999, Context and content – Essays on Internationality in Speech and Thought, Oxford University Press.
12. Zeman, J., 1973, Modal Logic, The Lewis-Modal Systems, Oxford University Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete nastave i uspješnosti predmeta realizirat će se putem samoevaluacije koju provodi nositelj predmeta, putem praćenja rezultata u postizanju ciljeva te putem evaluacije koju će se provesti na razini Odsjek za filozofiju te na razini Filozofskog fakulteta.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Majda Trobok	
Naziv kolegija	Matematička logika	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj je kolegija upoznati studente sa osnovnim pojmovima matematičke logike.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama logike
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene matematičke logike

⊠ Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme matematičke logike; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprostavljenih stajališta ⊠ Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature ⊠ Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema ⊠ Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu
1.4. Sadržaj kolegija
Logika sudova: Jezik. Semantika. Konjunktivna i disjunktivna normalna forma. Teorem kompaktnosti. Testovi valjanosti. Račun sudova. Konzistentnost. Prirodna dedukcija. **Teorije prvoga reda:** Jezik teorija prvoga reda. Interpretacije i modeli. Preneksna normalna forma. Glavni test. Račun teorija prvoga reda. Terorem potpunosti. Primjeri teorija prvoga reda (Peanova aritmetika, Zermelo-Fraenkelova teorija skupova). Ograničenja logike prvoga reda.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
Studenti su dužni prisustvovati nastavi. Ispit: pismeni i usmeni.
1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej		Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Vuković, Mladen, 2000, *Matematička logika I*, Sveučilište u Zagrebu, PMF-Matematički odjel, Zagreb.	1	10
1.10. Dopunska literatura		

1. Bell, J.L., and Machover, M., 1977, A Course in Mathematical Logic, North-Holland Publishing Company, New York.
2. Boolos, G., 1998, Logic, Logic and Logic, Harvard University Press,Cambridge.
3. Cori, R., and Lascar, D., 2000, Mathematical Logic: A Course with Exercises, Part I and II, Oxford University Press, Oxford.
4. Fraenkel, A.A., 1966, Set Theory and Logic, Addison-Wesley Publishing Company, Massachusetts.
5. Garnier, R., And Taylor, J., 2002, Discrete Matehamtics for New Technology, Institute of Physics Publishing, Bristol. Hamilton, A.G., 1988, Logic for Mathematicians, Cambridge University Press, Cambridge.
6. Mendelson, E., 1964, Introduction to Mathematiacl Logic, D. Van Nostrand Reihold Comapny, New York.
7. Prijatelj, N., 1994, Osnove matematične logike I, II in III del, Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, Ljubljana.
8. Prawitz, D., Natural Deduction, Almqvist Wiksell, Stockholm.
9. Robbin, J.W., 1969, Mathematical Logic, W.A.Benjamin Inc., New York
10. van Dalen, D., 1980, Logic and Structure, Spring-Verlag Berlin Heidelberg, New York.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	
Naziv kolegija	Metafilozofija: filozofija o filozofiji	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Kolegij pokriva reprezentativne dijelove suvremenih metafilozofskih rasprava o metodama i ciljevima filozofije. Istražit ćemo kakvi su i kakvi trebaju biti odnosi između filozofije, znanosti i drugih humanističkih disciplina te razlike i sličnosti između analitičke i kontinentalne filozofske tradicije.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nastava, literatura, seminarski rad i esej će biti na engleskom jeziku.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Predmet promiče znanje sljedećih pojmova (u odnosu na teme koje se obrađuju na predavanjima - molimo pogledajte "Sadržaj predmeta" ispod): **filozofi, doktrine, pojmovi** i **argumenti**. Specifično, cilj predmeta je promocija sljedećih sposobnosti:

- **Filozofi**: sposobnost povezivanja filozofa s određenim filozofskim gledištima, argumentima i pojmovima koji se razmatraju unutar kolegija.

- **Doktrine**: sposobnost jezgrovitog, jasnog i rigoroznog izražavanja specifičnog problema koji filozofska gledišta nastoje riješiti, njihovih glavnih teza, kao i gledišta kojima se suprotstavljaju.
- **Pojmovi:** sposobnost jezgrovitog, jasnog i točnog definiranja ili karakteriziranja pojmova te pružanja odgovarajućih primjera.
- **Argumenti** (za rješavanje filozofskog problema, prigovora i odgovora): sposobnost otkrivanja i opisivanja njihove logičke strukture, obrazloženja njihovih premisa i zaključaka, procjenjivanja njihove valjanosti (da li logički dovode do njihovog zaključka) i pouzdanosti (ako su valjane, da li su njihove premise ujedno i istinite). Ova procjena zahtijeva od doktoranada inteligentno korištenje onoga što smatraju najjačim i najuvjerljivijim zaključivanjem unutar sadržaja koji se obrađuju. Posebice, za odabir odgovarajućih prigovora na različite argumente i doktrine potrebno je razmišljati o povezanosti tema obrađenih na različitim seminarima.

1.4. Sadržaj kolegija

- Što je filozofija?
- Filozofija, znanost i humanističke znanosti
- Podaci za filozofske argumente
- Filozofija i ekperimentalne metode
- Analiza pojmova i jezika
- Fenomenologija
- Analitička i kontinentalna filozofija
- Filozofija i potraga za istinom
- Što je dobra filozofija?
- Za što je dobra filozofija?

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Redovito prisustvovanje i aktivno sudjelovanje u nastavi, pisanje seminara, pismeni ispit.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

AKTIVNOST KOJA SE OCJENJUJE	UDIO U ECTS BODOVIMA	MAX BROJ BODOVA
Pohađanje nastave	1	
Seminarski rad	2	10
Esej (2500 riječi)	4	90
UKUPNO		100

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Carnap, Rudolf, Hans Hahn and Otto Neurath, 1929, *Wissenschaftliche Weltauffassung – Der Wiener Kreis*, Wien: Wolf, transl. in Neurath 1973, *Empiricism and Sociology* (ed. by M. Neurath and R.S. Cohen), Dordrecht: Reidel. p. 299–318.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Dietrich, E. 2011. There Is No Progress in Philosophy. *Essays in Philosophy* 12: 329–44. (Also available at: http://commons.pacificu.edu/eip (accessed 03-02-2014).	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Hacker, P. M. S. 2009. Philosophy: A Contribution, not to Human Knowledge, but to Human Understanding. *Royal Institute of Philosophy Supplement* 65: 129–53.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Levy, N. 2003. Analytic and Continental Philosophy: Explaining the Differences, *Metaphilosophy* 34: 284–304.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Nagel, E. 1955. Naturalism Reconsidered. *Proceedings and Addresses of the American Philosophical Association* 28: 5–17.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Overgaard S., Gilbert P. and Burwood S., 2013. *An Introduction to Metaphilosophy.* Cambridge: Cambridge University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Papineau, D. 2009. The poverty of analysis. *Proceedings of the Aristotelian Society, Supplementary Volumes* 83: 1-30.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Rorty, Richard, 1979. *Philosophy and the Mirror of Nature*. Princeton: Princeton University Press.	Dostupno kod predmetno	10

	g nastavnika	
Williams, B. 2000. Philosophy as a Humanistic Discipline. *Philosophy* Volume null, Issue 04/October 2000, pp. 477-496.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Gallagher, S. and Zahavi, D. 2008. *The Phenomenological Mind*. London: Routledge.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

138. Braver, L. 2011. Analyzing Heidegger: A History of Analytic Reactions to Heidegger, in D. O. Dahlstrom (ed.), Interpreting Heidegger: Critical Essays.Cambridge: Cambridge University Press, pp. 235–55.
139. Gutting, G. 2009. What Philosophers Know: Case Studies in Recent Analytic Philosophy. Cambridge: Cambridge University Press.
140. Moran, D. 2000. Introduction to phenomenology. London: Routledge.
141. Rorty, R. 1982. Introduction: pragmatism and philosophy, The Consequences of Pragmatism. Minneapolis: Minnesota University Press, xii-xlvii.
142. Weinberg, J. M., Nichols, S. and Stich, S. 2008. Normativity and epistemic Intuitions, in Knobe, J. and Nichols, S. (eds.) 2008. Experimental Philosophy. New York: Oxford University Press. 2008a, pp. 17–45.
143. Williamson, T. 2007. The Philosophy of Philosophy. Oxford: Blackwell.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- samoevaluacija koju provodi nastavnik
- praćenje rezultata u postizanju postavljenih ciljeva
- evaluacija koju provodi Odsjek i evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Metode moralnog rasuđivanja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		

Cilj je predmeta da studenti upoznaju, razumiju i mogu primjenjivati metode moralnog rasuđivanja.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se: - da studenti raspolažu spoznajama o metodama moralnog rasuđivanja u filozofiji morala; - da studenti razviju adekvatnu metodologiju moralnog rasuđivanja; da studenti razviju stručne vještine u moralnom argumentiranju.
1.4. Sadržaj kolegija
Kantovski modeli moralnog rasuđivanja. Studentima će se prikazati najutjecajniji model moralnog rasuđivanja, kantovski, kroz suvremene verzije ove paradigme. Posebno, prikazati će se autori koji smatraju da se može primjenjivati kantovski model rasuđivanja koji je shvaćem kao strogo deduktivni program (Gewirth, Hare), kao i autori koji smatraju da je primjerenija konstruktivistička interpretacija kantovskog modela (Korsgaard), ili verzije koje, na neki način, smatraju da se moralno rasuđivanje ne može razvijati samo deduktivno, već se treba pozivati i na primjenu moralnog suda (Herman). Intuicionistički modeli. Kao posebno zanimljivi primjeri intuicionističkog modela rasuđivanja, isticati će se Rossov model i Audiev model. U prvom slučaju, radi se o složenom modelu intuicionističkog rasuđivanja, koje važnost pridaje intuiciji kao suočavanje sa situacijom, indukciji u smislu generalizacije posebnih intuicija, te intuiciji u primjeni moralnih načela. Audiev model će se prikazati kao kombinacija intuicionističkog modela i kantovskog modela. Koherentistički modeli. Najvažniji i najpoznatiji koherentistički model u suvremenoj filozofiji morala je Rawlsov model reflektivnog ekvilibrija. Prikazati će se i raspravljati kasniji razvoji ovog modela (Daniels, Brink, DePaul), kao i kritike ovog modela. Teorija dviju razina. Suprotno od koherentističkog modela reflektivnog ekvilibrija, teorija dviju razina govori da moralne intuicije i moralno kritičko rasuđivanje ne mogu imati ravnopravni epistemološki položaj. Argumentira se u prilog primata kritičkog rasuđivanja, dok moralne intucije mogu imati samo pragmatičku funkciju u svakidašnjem životu. Perceptivni ekvilibrij i moralno iskustvo. Suprotno od reflektivnog ekvilibrija, koji zastupa vjerodostojnost moralnog suda kao sud koji je distanciran i neutralan, paradigma koja se poziva na aristotelovskoj tradiciji govori o ispravnosti moralnog suda kada je takav sud proživljen u konkretnim situacijama (ili preko umjetničkih djela). Takav sud ne smije biti distanciran i neutralan, već nasuprot senzibilitetom upravo uključen u životno iskustvo. Polemika principlizam-partikularizam. Prikazati će se i raspravljati suvremena polemika između onih pozicija koje zastupaju tezu da se ispravno moralno rasuđivanje odvija ispravnom primjenom moralnih načela i onih pozicija koje tvrde da se ispravan sud sastoji od partikularnih moralnih sudova koji nemaju opću valjanost.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije
1.6. Obveze studenata		

Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, o čijem sadržaju dobivaju potporu na konzultacijama u vidu izravnog mentorskog rada. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu u tijeku razdoblja kada se održavaju predavanja, tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Daniels, D., Justice and Justification. Reflective Equilibrium in Theory and Practice, Cambridge University Press, Cambridge 1996.	1	5
Hare, R.M., Moral Thinking. Its Levels, Methods and Point, Clarendon Press, 1981.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	5
Nusbbaum, M.C., Perceptive Equilibrium. Literary Theory and Ethical Theory, u Nussbaum, M.C., Love's Knowledge, Oxford University Press, Oxford 1990.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	5
O'Neill, O., Acting on Principle, Columbia University Press, New York 1995.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	5
Sinnott-Armstrong, W., M. Timmons (ur.), Moral Knowledge, Oxford University Press, Oxford 1996.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	5

1.10. Dopunska literatura

1. Audi, R., *Moral Knowledge and Ethical Character*, Oxford University Press, Oxford 1997.
2. Baron, M.W., Pettit, P., Slote, M., *Three Methods of Ethics*, Blackwell, Oxford 1997.
3. Beauchamp, T.L., *Principles of Biomedical Ethics*, Oxford University Press, Oxford 2001.
4. Brink, D.O., *Moral Realism and the Foundations of Ethics*, Cambridge University Press, Cambridge 1989.

5. DePaul, M., *Balance and Refinment. Beyond Coherence Methods of Moral Inquiry*, Routledge, London 1993.
6. Goldman, A.H., *Moral Knowledge*, Rotledge, London, 1988.
7. Herman, B., *The Practice of Moral Judgment*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1993.
8. Hill, T.E., *Dignity and Practical Reason in Kant's Moral Theory*, Cornell Universty Press, Ithaca 1992.
9. Hooker, B. i Little, M. (ur.), *Moral Particularism*, Oxford University Press, Oxford 2003.
10. Louden, R.B., *Morality and Moral Theory. A Reappraisal and Reaffirmation*, Oxford University Press, Oxford 1992.

Ross, W.D., *The Right and the Good*, Clarendon Press, Oxford 2002.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Filip Čeč/ doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš	
Naziv kolegija	Metodologija pisanja i izlaganja filozofskog rada	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Osnovni cilj kolegija jest osposobiti studente da samostalno oblikuju i pišu akademske radove iz područja filozofije.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Studenti će nakon odslušanog kolegija moći: • Prepoznati argumente, pozicije, zatim smjestiti problem u kontekst, i prikazati strukturiranu raspravu o filozofskom problemu

- Razlikovati citatne stilove, te ispravno i dosljedno koristiti citatni stil u radu.
- Razlikovati i ispravno koristiti citate i parafraze.
- Prepoznati različite oblike izravnog i neizravnog plagiranja.
- Napisati znanstveni filozofski rad s kanonskom strukturom.
- Usmeno prezentirati filozofski rad.

1.4. Sadržaj kolegija

Sadržaj kolegija je podijeljen u sljedeće tematske cjeline kolegija: (a) upoznavanje sa specifičnostima znanstvenog istraživanja u filozofiji i korištenjem izvora; (b) upoznavanje s formalnim aspektima oblikovanja znanstvenog filozofskog rada, kao mehanizmima za izbjegavanje plagiranja; (c) upoznavanje sa sadržajnim aspektima filozofskog znanstvenog rada, te načinima prezentacije rada.

U okviru prve cjeline studente se upoznaje s temeljnim elementima istraživanja u filozofiji (argument, teorija, mapa debate), te načinima traženja znanstvenih informacija o filozofskom problemu u različitim znanstvenim bazama podataka.

U okviru druge cjeline studente se detaljno upoznaje s formalnim oblikovanjem znanstvenog rada, odnosno pravilima znanstvenog citiranja i parafraziranja, navođenja znanstvene literature, fusnota, koji akademski rad razlikuju od ostalih oblika pisanog izražavanja. U okviru ove cjeline posebna pozornost stavlja se na upoznavanje studenata s različitim oblicima izravnog i neizravnog plagiranja i razvijanje akademske čestitosti kroz jasno razumijevanje pravila znanstvenog citiranja kao temeljnog mehanizma izbjegavanja plagiranja.

U okviru treće cjeline studente se upoznaje s vrstama znanstvenih radova i modelima doktorskih disertacija (monografija ili skandinavski model), te sadržajnim aspektima znanstvenog rada koji se odnose na unutarnju organizaciju teksta. Studenti će se upoznati s pojmovima kao što su uvod, glavno tijelo teksta, zaključak, sažetak, popis literature, koji čine osnovne elemente znanstvenog rada. U okviru ove cjeline studente će se upoznati i s prezentacijskim vještinama potrebnim za izlaganje znanstvenog rada.

Sam kolegij strukturiran je tako da se sve tematske cjeline kolegija obrađuju kroz aktivno sudjelovanje studenata tijekom nastave na seminarima i praktičnom radu. Detaljnije struktura predmeta uključuje sljedeće teme:

1. Znanstveno istraživanje u filozofiji i korištenje izvora

a) Istraživanje filozofskog problema:
   - Informiranje o problemu
   - Mapiranje debate problema i individuiranje osnovnih pozicija u raspravi
   - Individuacija argumenata i protuargumenata
   - Upoznavanje s bazama podataka (PhilPapers, JStor, …)

2. Formalni aspekti oblikovanja znanstvenog filozofskog rada

a) Akademsko korištenje literature:
   - Citatni stilovi
   - Citiranje, parafraziranje, sažimanje i referiranje
   - Izrada bibliografije
   - Softverska organizacija literature (Zotero, Mendeley, itd.)

b) Plagiranje i akademska čestitost:
- Problem plagiranja
- Etički kodeks
- Ostali aspekti akademske čestitosti

3. Sadržajni aspekti oblikovanja filozofskog rada i načini prezentacije

a) Izrada filozofskog rada:
- Upoznavanje s vrstama akademskih radova
- Upoznavanje sa strukturom i dijelovima filozofskog znanstvenog rada
- Osmišljavanje istraživačkog pitanja i glavne teze rada
- Stilski aspekti filozofskog znanstvenog rada

b) Prezentiranje filozofskih radova:
- Oblikovanje Powerpoint prezentacija
- Oblikovanje handouta
- Izlaganje na konferencijama

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Uz redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima, polaznici su dužni izraditi zadatke zadane tijekom održavanja kolegija.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta prati se kontinuirano u sklopu nastave.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Baggini, J. i Fosl, P. 2010. *The Philosopher's Toolkit*. Oxford: Wiley-Blackwell.	Dostupno kod predmetno	10

	g nastavnika	
Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci: https://www.phy.uniri.hr/files/pravilnici/Eticki_kodeks.pdf (stranica posjećena 12.9.2019.)	Kodeks je dostupan na javnoj domeni	10
Finn, S. J. et al. 2012. *The Philosophy Skills Book*. London: Continuum.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Martinich, A. P. 1996. *Philosophical writing. Second edition*. Oxford: Blackwell.	5	10
Malatesti, L., Gavran Miloš, A. i Čeč, F. 2015. *Filozofsko pisanje bez filozofiranja*. Rijeka: Filozofski fakultet.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
144. Arp, R. Barbone, S. Bruce, M. 2019. Bad Arguments. Oxford: Wiley.Blackwell. 145. Bruce, M i Barbone, S. 2011. Just the Arguments. Oxford: Wiley-Blackwell. 146. Dunleavy, P. 2005. Kako napisati disertaciju. Kako planirati, skicirati, pisati i dovršiti doktorsku disertaciju. Zagreb: Fakultet političkih znanosti. 147. Gačić, M. 2012. Pisanje i objavljivanje znanstvenih radova. Zagreb: Školska knjiga. 148. Oraić Tolić,D. 2011. Akademsko pismo. Zagreb: Naklada Ljevak.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Standardni postupci osiguranja kvalitete koje je razradio i vodi Odbor za kvalitetu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (evaluacija rada nakon završetka nastave).		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc.Boran Berčić	
Naziv kolegija	Mogući svjetovi	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		

1.1. Ciljevi kolegija
Upoznati studenta s osnovnim pozicijama u suvremenoj raspravi o prirodi modalnosti, motivima za te pozicije i implikacijama tih pozicija.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema uvjeta. Samo da je upisan na doktorski studij.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Da student bude u stanju samostalno pratiti suvremenu raspravu o prirodi modalnosti, sudjelovati u toj raspravi te samostalno nastaviti rad na toj temi.
1.4. Sadržaj kolegija
- Argument Diodora Krona - Aktualizam i posibilizam - Modalni realizam i indeksikalna teorija aktualnosti - Kombinatorna teorija mogućnosti - Mogući svjetovi kao skupovi propozicija - *Erzatz* mogući svjetovi

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	**x**☐ predavanja **x**☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	**x**☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij **x**☐ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata
Proći relevantne materijale prije početka kolegija, redovito pohađati nastavu, održati izlaganje na dogovorenu temu. Ovisno o broju upisanih studenata i njihovom predznanju, napisati rad o dogovorenoj temi.
1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi	x	Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Rad na pripremnim materijalima , pripremljenost za nastavu, aktivnost na nastavi, kvaliteta izlaganja. Ovisno o dogovorenom načinu rada, kvaliteta završnog eseja.
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

Loux, Michael (ed.) (1970) *The Possible and the Actual: Readings in the Metaphysics of Modality*, Cornell University Press. Borghini, Andrea (2016) *A Critical Introduction to the Metaphysics of Modality*, Bloomsbury.	1	10
1.10. Dopunska literatura		
Lewis, David (1986) *On the Plurality of Worlds*, Blackwell. Plantinga, Alvin (1978) *The Nature of Necessity*, Clarendon. Armstrong, D.M. (1989) *A Combinatorial Theory of Possibility*, Cambridge University Press. Divers, John (2002) *Possible Worlds*, Routledge.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
U pripremnim konzultacijama, u raspravama na seminaru, i u održavanju seminara, vidi se stečeno znanje, vještine i kompetencije.		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Filip Čeč	
Naziv kolegija	Moralna odgovornost	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Upoznati studenta s osnovnim problemima, rješenjima i pozicijama u raspravi o moralnoj odgovornosti, motivima za te pozicije i implikacijama tih pozicija. Upoznati studenta s relevantnom suvremenom literaturom. Pisanjem eseja razviti vještine koje će osposobiti studenta za samostalni daljnji rad na problemu i literaturi.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Nema		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
Očekuje se da će studenti nakon odslušanog kolegija moći: • objasniti osnovne probleme vezane uz raspravu o moralnoj odgovornosti • analizirati i usporediti sličnosti i razlike u teorijama te razviti vlastiti argumentirani stav o relevantnim pitanjima		

- dizajnirati, provesti i samostalno upravljati složenim istraživačkim procesom u skladu s visokim znanstvenim i etičkim standardima
- komunicirati rezultate istraživanja jasno, precizno i argumentirano u pisanom i usmenom obliku, u skladu sa standardima međunarodne akademske zajednice.

1.4. Sadržaj kolegija

Vrste moralne odgovornosti (Talbert)
Problem slobode volje i moralna odgovornost (Schlick, Kane, Frankfurt)
Teorija reaktivnih stavova (P. F. Strawson, Wallace)
Moralna odgovornost i formativne okolnosti (Watson)
Dvije vrste odgovornosti: pripisivost i ubrojivost (Watson, Shoemaker)
Moralna sreća (Nagel, Williams, Levy)
Problem kompetencije (Wolf, Nelkin)
Mentalni poremećaji i odgovornost (Shoemaker)
Odgovornost i manipulacija (McKenna)
Skepticizam (Caruso, Pereboom)
Odgovornost, pravo i pravda (Primorac, Hart)

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ **predavanja**	☒ **samostalni zadaci**
	☒ **seminari** i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ **mentorski rad**
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Proći relevantne materijale prije početka kolegija, prisustvovati nastavi i sudjelovati u nastavi, održati izlaganje na dogovorenu temu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave. Jedan dio bodova student može ostvariti za vrijeme nastave, redovitim sudjelovanjem u nastavi, prezentacijom seminarskog rada i konstruktivnim doprinosima diskusiji. Drugi dio bodova student ostvaruje uspješno napisanim esejem, što podrazumijeva i samostalno istraživanje.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Caruso, Gregg, and Derk Pereboom. 2022. *Moral Responsibility Reconsidered*. Cambridge: Cambridge University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Frankfurt, Harry G. 1988. *The Importance of What We Care About: Philosophical Essays*. New York: Cambridge University Press.	1	10
McKenna, Michael. 2012. *Conversation and Responsibility*. New York: Oxford University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
McKenna, Michael, and Paul Russell, eds. 2008. *Free Will and Reactive Attitudes: Perspectives on P. F. Strawson's "Freedom and Resentment"*. Farnham: Ashgate.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Nelkin, Dana Kay, and Pereboom, Derk, eds. 2022. *Oxford Handbook of Moral Responsibility*. New York: Oxford University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Shoemaker, David. 2015. *Responsibility from the Margins*. New York: Oxford University Press.	1	10
Watson, Gary. 2004. *Agency and Answerability: Selected Essays*. New York: Oxford University Press..	1	10
1.10. Dopunska literatura		
Clarke, Randolph. 2014. *Omissions: Agency, Metaphysics, and Responsibility*. New York: Oxford University Press. Clarke, Randolph, Michael McKenna, and Angela M. Smith, eds. 2015. *The Nature of Moral Responsibility*. New York: Oxford University Press. Coates, D. Justin, and Neal A. Tognazzini, eds. 2013. *Blame: Its Nature and Norms*. New York: Oxford University Press. Fischer, John Martin, and Mark Ravizza. 1998. *Responsibility and Control: A Theory of Moral Responsibility*. Cambridge: Cambridge University Press.		

Fischer, John Martin, and Mark Ravizza, eds. 1993. *Perspectives on Moral Responsibility*. Ithaca, NY: Cornell University Press.
Grgić, Filip. 2023. *Zamjeranje, ogorčenje i odgovornost*. Zagreb: Institut za filozofiju.
Hart, H. L. A. 2008. *Punishment and Responsibility: Essays in the Philosophy of Law*. New York: Oxford University Press.
Kiener, Maximilian, ed. 2023. *The Routledge Handbook of Philosophy of Responsibility*. Routledge.
Levy, Neil. 2011. *Hard Luck: How Luck Undermines Free Will and Moral Responsibility*. New York: Oxford University Press.
Nagel, Thomas. 1979. "Moral Luck." In *Mortal Questions*, 24–38. Cambridge: Cambridge University Press. Originally published 1976.
Pereboom, Derk. 2014. *Free Will, Agency, and Meaning in Life*. New York: Oxford University Press.
Primorac, Igor. 1995. *Kazna, pravda i opće dobro*. Zagreb: Filozofska istraživanja.
Schramme, Thomas, ed. 2014. *Being Amoral: Psychopathy and Moral Incapacity*. Cambridge, MA: MIT Press.
Sher, George. 2006. *In Praise of Blame*. New York: Oxford University Press.
Shoemaker, David. 2011. "Attributability, Answerability, and Accountability: Toward a Wider Theory of Moral Responsibility." *Ethics* 121 (3): 602–632.
Talbert, Matthew. 2016. *Moral Responsibility*. Cambridge: Polity Press.
Waller, Bruce. 2011. *Against Moral Responsibility*. Cambridge, MA: MIT Press.
Widerker, David, and Michael McKenna, eds. 2003. *Moral Responsibility and Alternative Possibilities: Essays on the Importance of Alternative Possibilities*. Aldershot: Ashgate.
Wolf, Susan. 1990. *Freedom Within Reason*. New York: Oxford University Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Standardni postupci osiguranja kvalitete koje je razradio i vodi Odbor za kvalitetu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (evaluacija rada nakon završetka nastave).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Ivan Cerovac	
Naziv kolegija	Moralna zbilja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj je predmeta da studenti, na naprednoj razini, upoznaju, razumiju i analiziraju temeljne pojmove i spoznaje iz predmeta *Moralna istina i zbilja*.		

1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Nakon izvršavanja studijskih obveza u predmetu očekuje se: - da studenti, na naprednoj razini, raspolažu kritičkom spoznajom vodećih suvremenih pozicija o teorijskim pitanjima koji su vezani uz moral; - da studenti posjeduju napredne kompetentne spoznaje o vodećim suvremenim pozicijama u raspravama iz analize moralnog govora (rasprava između kognitivizma i različitih oblika ne-kognitivizma), moralne spoznaje (primjene koherentističkog, fundacionalističkog i kontekstualističkog prijedloga na području moralne spoznaje) i (ne)postojanja moralnih objektivnih činjenica (intuicionizam, naturalizam, skepticizam, konstruktivizam, relativizam); – da studenti raspolažu naprednim spoznajama iz moralne epistemologije, te da budu u stanju primjeniti njezine metode u konkretnim slučajevima moralne rasprave; da studenti razviju sposobnosti povezivanja i stvaranja dosljednog sustava mišljenja, u odnosu na njihove razvijene stavove u aspektima normativne etike, kao i u preklapajućim sadržajima korelativnih programa
1.4. Sadržaj kolegija
▪ Podjela između kognitivističkih i ne-kognitivističkih pozicija Semantička analiza moralnog govora, na temelju klasika kognitivističkih i ne-kognitivističkih pozicija, ali u obradi suvremenijih autora. ▪ Intuicionizam Suvremene interpretacije intuicionizma koje revitaliziraju ovu poziciju, kod autora s posebnim osvrtom na R. Audia, J. Dancya. ▪ Emotivizam Pretpostavlja se spoznaja klasičnog emotivizma iz prvih desetljeća stoljeća (Ayer, Stevenson), a rasprava će se ticati suvremenijih prijedloga (npr. A. Gibbard), uz distinkciju emotivizma kao semantičke teorije i emotivizma kao spoznajne teorije (npr. J. D'Arms i D. Jacobson). ▪ Preskriptivizam Kritički će se razmatrati prijedlog R.M. Harea, kao paradigmatskog autora za univerzalističku i antikognitivističku poziciju u etici, prije svega s obzirom na suvremene i aktualne kritike negiranja univerzalizma kao pristupa modelu moralnog rasuđivanja, te kritika mogućnosti nuđenja radikalne antikognitivističke pozicije. ▪ Analogija sa sekundarnim svojstvima Razmatrati će se prijedlog koji uspostavlja analogiju između moralnih svojstava i sekundarnih svojstava u sklopu naturalističkog i u sklopu normativističkog prijedloga. Glavni autori koji će se razmatrati su D. Lewis, B. Brower, M. Johnston, J. McDowell i D. Wiggins ▪ Naturalizam Prikazat će se naturalističke kritike moralnog realizma (Harman, Mackie, Timmons) i naturalističke obrane moralnog realizma (u redukcionističkom i u neredukcionističkom obliku). Obraditi će se i tematike iz suvremenog neo-aristotelovskog naturalizma. Ponudit će se i rasprava o analogiji između epistemološkog naturalizma i moralnog naturalizma. ▪ Kantovski prijedlozi Radi se o suvremenim prijedlozima koji naglašavaju važnost racionalnog rasuđivanja u području morala, kao i internalističkog pristupa motivaciji. Naglasak je na suvremenom razvoju kantovskih modela, u smjerovima jakog deduktivističkog programa, odnosno konstruktivističkog programa.

- Fundacionalizam, koherentizam, kontekstualizam

Prikazati će se klasične epistemološke metode s njihovom primjenom u području morala, prije svega Audiev fundacionalizam, te Danielsov i DePaulov koherentizam. Nakon prikaza teškoća primjena ovih metoda, prikazati će se kontekstualistički prijedlog, koji se pojavljuje i kao alternativa i kao nadopuna ovim metodama.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☐ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Uz redovito i aktivno sudjelovanje u predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Sinnott-Armstrong, W., Timmons, M. (ur.), Moral Knowledge? New Readings in Moral Epistemology, Oxford, Oxford University Press 1996.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Sayre-McCord, G. (ur.), Essays on Moral Realism, Cornell University Press, Ithaca 1988.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Dancy, J., *Ethics without Principles*, Oxford University Press, Oxford 2004.
2. DePaul, M, Zagzebvski, L. (ur.), *Intellectual Virtue. Perspectives from Ethics and Epistemology*, Clarendon Press, Oxford 2003.
3. Korsgaard, C.M., *Creating the Kingdom of Ends*, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
4. McDowell, J., *Mind, Value and Reality*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1998.
5. Schafer-Landau, R., *Moral Realism. A Defence*, Oxford University Press, Oxford 2003.

6. Stratton-Lake, P. (ur.), (2002), *Ethical Intuitionism*, Oxford: Clarendon Press.
7. A. Gibbard, *Wise Choices, Apt Feelings*, Cambridge Mass., Harvard University Press, 1990.
8. Timmons, M., *Morality without Foundations*, Oxford, Oxford University Press, 1999.
9. D. Wiggins, *Needs, Values and Truth,* Oxford, Blackwell, 1987.

Williams, B., *Ethics and the Limits of Philosophy*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1985

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Elvio Baccarini	
Naziv kolegija	Moralne teorije	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj kolegija je upoznati studente s najutjecajnijim suvremenim teorijama morala. Na temelju predavanja i čitanja predviđene literature, kod studenata će se nastojati potaknuti kritičko razmišljanje i rasprava o različitim etičkim utemeljenjima.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Nakon izvršavanja studijskih obveza ovoga kolegija očekuje se:
(i) da studenti raspolažu znanjem glavnih problema normativne etike;
(ii) da studenti poznaju glavne etičke teorije (utilitarizam, Kantova etika, etika vrline, moralni relativizam, teorija prirodnog zakona) te da su ih pritom sposobni kritički evaluirati;
(iii) da studenti budu u stanju argumentirati u prilog ili protiv određenih moralnih stajališta.

1.4. Sadržaj kolegija		
Sadržaj kolegija sastojat će se od sljedećih tema: i) Teorija Božje zapovijedi Povijesno gledajući, postoji bliska veza između moralnosti i religije. Stoga će se analizirati tvrdnja prema kojoj Božja zapovijed čini samu bit moralnosti odnosno razlikovanje između ispravnog i neispravnog djelovanja. ii) Moralni relativizam Prema rezultatima antropoloških istraživanja, nesporna je činjenica da postoje određene razlike u moralnim vjerovanjima između različitih kultura. Ovakvi empirijski nalazi doveli su neke autore do stava da moralnost i jest nešto varijabilno. Na temelju takvog stava proizlazi teorija poznata kao moralni relativizam. U kolegiju će se prikazati različite pozicije moralnog relativizma (deskriptivni, normativni i metaetički) te će poseban naglasak biti na pitanju odnosa moralnog relativizma i tolerancije. iii) Teorija prirodnog zakona Prema ovoj teoriji postoje radnje koje su pogrešne u bilo kojem kontekstu. Temelj suvremenih teorija čini prijedlog Tome Akvinskog. Moralni zakon ima autoritet koji stoji iznad državnog i on je objektivan s obzirom na moralna načela koja se temelje na zakonima ljudske prirode. Analizirat će se tri temeljne komponente ovoga prijedloga: perfekcionizam, teorija dvostruke posljedice i moralni apsolutizam. iv) Utilitarizam Utilitarizam je dominantna teorija unutar konzekvencijalističkog utemeljenja etike. Prema utilitarizmu, kriterij ispravnosti određenog postupka jesu njegove posljedice. U svojoj klasičnoj verziji, utilitarizam može biti hedonistički (Bentham) ili eudamonistički (Mill). Utilitarizam je često kritiziran upravo zbog toga što često nije u skladu s našim moralnim intuicijama. Suvremeni utilitaristi pokušavaju izbjeći glavne prigovore te se njihova pozicija i manifestira u različitim varijantama (utilitarizam čina, utilitarizam pravila, utilitarizam preferencije) v) Deontološke teorije Radi se o teoriji koja potječe od Kanta, a koja je zasnovana na pojmu dužnosti. Moralna ispravnost naših postupaka ne ovisi o posljedicama koje iz njih proizlaze, već o nekim drugim obilježjima (primjerice, je li postupkom izvršavamo našu dužnost). Posebni naglasak bit će na nekim suvremenim deontološkim pozicijama (Ross), prema kojima moralna pravila vrijede prima facie. vi) Etika vrlina Riječ je o utemeljenju etike koje u središte pozornosti stavlja moralnog djelatnika. Ključno pitanje ovakva utemeljenja, koje se često naziva i areteičkim (arete = vrlina, krepost) nije kako treba djelovati, već kakva osoba treba biti. Moral se podučava moralnim primjerom, usmjeravanjem pažnje na stereotipe, a moralnost se ispoljava razložnom percepcijom događaja od strane kreposne osobe i djelovanja u skladu s time. Naglasak će se, osim Aristotela kao glavnog predstavnika ovog pravca, staviti i na neke suvremne autore poput MacIntyrea.		
1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata
Studenti su obvezni redovito pohađati nastavu te se od njih očekuje da budu u tijeku sa zadanom literaturom koja će se obrađivati u sklopu seminara. Studenti su također obvezni izraditi seminarski rad koji će prezentirati na nastavi. Kolegij se polaže usmenim ispitom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Crisp, R. i Slote, M. (ur.), *Virtue Ethics*, Oxford University Press, Oxford 1997.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	5
Darwall, S. (ur.), *Deontology*, Blackwell, Oxford 2002.	2	5
Scheffler, S. (ur.), *Consequentialism and its Critics*, Oxford University Press 1988.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	5
Timmons, M. *Moral Theory*: *An Introduction*, Rowman & Littlefield, New York 2002.	1	5

1.10. Dopunska literatura

1. Brandt, R., Morality, Utilitarianism, and Rights, Cambridge University Press, Cambridge 1992.
2. Crisp, R. (ur.), How Should One Live? Essays on the Virtues, Oxford University Press, Oxford 1996.
3. Crisp, R. i Slote, M. (ur.), Virtue Ethics, Oxford University Press, Oxford 1997.
4. Finnis, J., Natural Law and Natural Rights, Oxford University Press, Oxford 1980.
5. Korsgaard, C., Creating the Kingdom of Ends, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
6. MacIntyre, A., Za Vrlinom, KruZak, Zagreb 2002.
7. Quinn, P., Divine Commands and Moral Requirements, Oxford University Press, Oxford 1978.
8. Quinton, A., Utilitarian Ethics, Open Court Press, Chicago 1973.

9. Scanlon, T.M., What We Owe to Each Other, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1998. 10. Smart, J. J. C i Williams, B., Utilitarianism: For & Against, Cambridge University Press, London 1973.
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima; usvajanje gradiva; institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emetirus	
Naziv kolegija	Normativnost i intencionalnost	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
⊠ ponuditi uvide u najprominentnije suvremene polemike i probleme vezane uz teoriju svijesti i mogućnosti njene naturalizacije, ⊠ razviti sposobnost baratanja izvornom literaturom, ⊠ razviti sposobnosti i vještine argumentirane rasprave, ⊠ razviti sposobnost kritičkog mišljenja, ⊠ razviti sposobnost suprotstavljanja vlastitog mišljenja drugačijim stanovištima.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Upisan doktorski studij		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
⊠ Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene normativnosti i intencionalnosti: ⊠ Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito pitanjima vezanih uz normativnost		

☒ Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene normativnosti i relevantnih tema teorije djelovanja ☒ Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme normativnosti i intencionalnosti; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta ☒ Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature ☒ Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema ☒ Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu
1.4. Sadržaj kolegija
1. Svijest i njene funkcije. 2. Mentalna stanja: intencionalna i kvalitativna; 3. Pojam racionalnosti i kvalitativna stanja kao ključni pojmovi teorije svijesti; 4. Idealna i minimalna racionalnost; 5. Normativno i deskriptivno u racionalnosti; 6. Kvalitativni aspekti u svijesnom mentalnom životu; 7. Pojam naturalizacije u filozofiji uma; 8. Naturalizacija u teoriji spoznaje i teorijama svijesti; 9. Psihologizam i antipsihologizam; 10. Teleološke teorije. 11. Problemi sa normativnošću. 12. Pojam normativnosti; 13. Normativna ograničenja na racionalnost: koliko racionalan djelatnik treba biti? 14. Eksperimantalni pristup zaključivanju; 15. Normativnost i naturalizacija 16. Problemi kvalija 17. Da li (neka) psihološka stanja imaju kvalitativna svojstva? 18. Objašnjenje kvalitativnih stanja unutar psihofizike i neuropsihologije (poredak kvalitativnih stimula u kvalitativnom prostoru). 19. Nerazlučivost i kvalitativni (ne) identitet.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
▪ Aktivno sudjelovanje ▪ Esej (oko 10.000 znakova). ▪ Redovite konzultacije za vrijeme rada na eseju.
1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Block, N. 1995. 'On a Confusion about a function of consciousness', Behavioral and Brain Sciences, 2, 227 – 272.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Cherniak, C. 1986. Minimal Rationality. Cambridge MA. MIT Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Clark, A. 1993. Sensora Qualities. Oxford. Clarendon Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Fodor, J. and Lepore, E. 1992. Holism: A Shopper's Guide. Oxford. Basil Blackwell.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Hardin, C.L. 1988. Colour for Philosophers. Indianapolis. Hackett.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Jackson, F. 1982. 'Ephiphenomenal Qualia', Philosophical Quarterly 32, 127-136.	Dostupno kod predmetno	10

	g nastavnika	
Tversky, A. and Kahneman, D. 1982. Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases. Cambridge University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Tye, M. 2000. Consciousness, Color and Content. Cambridge (Mass.) and London: MIT	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

149. Marsel, A & Bisiach, E. (eds.) 1988. Consciousness in Contemporary Science. Oxford: Oxford University Press.
150. McDowell, J. 1994. Mind and World. Cambridge MA. Harvard University press.
151. Papineau, D. 1993. Philosophical Naturalism. Oxford. Blackwell
152. Peacocke, C. 1991. A Theory of Concepts. Cambridge MA. MIT Press.
153. Williamson, T. 1990. Identity and Discrimination. Oxford University Press.
154. Dennett, D. 1978. Brainstorms, Bradford Books.
155. Stich, S. 1993. The Fragmentation of Reason. Cambridge MA. MIT Press.
156. Kim, J. 1988. 'What is "naturalised epistemology"?', in J. Tomberlin, ed,
157. Kitcher, P. 1992. 'The Naturalist Return', Philosophical review, 101, 53-114.
158. Lycan, J. 1987. Consciousness, Cambridge MA. MIT Press.
159. Millikan, R. 1986. Language, Though, and Other Biological Categories. Cambridge,
160. Nozick, R. 1993. The nature of Rationality. Princeton University Press.
161. Stein, E. 1996. Without Good reason. Oxford. Clarendon Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja
☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	
Naziv kolegija	Odabrane teme filozofije odgoja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		

1.1. Ciljevi kolegija
Cilj je predmeta da studenti budu sposobni argumentirati temeljne pozicije glavnih predstavnika filozofije odgoja počevši od antike pa sve do suvremenog doba. Fokus će biti stavljen na pojedine autore, teme, pitanja i probleme. Studenti će analizirati temeljna pitanja filozofije odgoja od antike do danas i tako dobiti uvid u glavne rasprave (teme i probleme). Biti će sposobni navesti, izložiti, analizirati, objasniti i vrednovati – glavne rasprave koje potječu iz različitih razdoblja filozofije odgoja, a osobito one koje prevladavaju u suvremenoj filozofiji odgoja (raspravu o definiciji odgoja, metodama i cilju odgojnih utjecaja i fenomena, odnosu između odgoja i obrazovanja, odnosu između odgojitelja i odgajanika, manipulaciji u odgoju (utjecaj kulture, civilizacije, politike), utjecaju etičkih i moralnih učenja na odgoj, učenje i poučavanje, slobodi u odgoju, primatu između direktnog ili indirektnog pristupa odgoju (tj. odgoju karaktera i kognitivno-razvojnom pristupu); poteškoćama u određivanju odgojnih vrijednosti, problemu vezanom za moralne/odgojne uzore; tipovima odgojitelja; izazovima, problemima, poteškoćama i perspektivama u tradicionalnim i suvremenim raspravama o ključnim aspektima filozofije odgoja.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Studenti će moći: 1. prikazati, analizirati i vrednovati odabrane autore iz ovog područja 2. izložiti, kritički analizirati i prosuditi temeljne pozicije (učenja/teorije) odabranih filozofa odgoja 3. definirati i objasniti ključne pojmove te navesti primjere (argumente, probleme i analize slučaja).
1.4. Sadržaj kolegija
Cilj kolegija je predstaviti i istražiti odabrane teme filozofije odgoja: ▪ opisati i argumentirati temeljne sadržaje kolegija ▪ objasniti i argumentirati glavne teme i probleme koji prevladavaju u različitim razdobljima filozofije odgoja ▪ analizirati i vrednovati temeljne pojmove odgoja i obrazovanja (cilj, metode) ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije odgoja prema Platonu ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije odgoja prema J. J. Rousseau ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije odgoja u misli J. Maritaina ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije odgoja prema J. Deweyu ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije odgoja prema A. N. Whiteheadu ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije odgoja koji zagovara P. Freire ▪ istražiti i objasniti (argumentirati i prosuditi) glavne pozicije istaknutog hrvatskog filozofa odgoja – P. Vuk-Pavlovića ▪ opisati, objasniti i argumentirati stavove suvremenih filozofa, poput S. Kierkegaarda, koje ne smatramo filozofima odgoja, no s obzirom da ga se naziva ‘Sokratom sa Sjevera’ – izložiti ćemo i analizirati neke alternativne modele koje je on zastupao

- analizirati i vrednovati važnost etičke domene za suvremeno školstvo – te preispitati izravni ili neizravni pristup (odgoj karaktera ili kognitivno-razvojni pristup) koji će se moći primjenjivati u nastavi
- analizirati i prosuditi uzore u odgojnom području
- analizirati i prosuditi jedan od glavnih pojmova u području filozofije odgoja - slobodu
- analizirati mogućnosti određenja odgojnih vrijednosti (problematika odgoja za vrijednosti koja proizlazi iz rasprave o vrijednostima uopće)
- analizirati, vrednovati i usporediti različite odgojne koncepcije (primjerice, tradicionalnu i suvremenu filozofiju odgoja, ili neki aspekt i sl.)
- preispitati, analizirati i kritički prosuditi glavne izazove, poteškoće i perspektive suvremene filozofije odgoja

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

- Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u diskusijama i izlaganjima seminara te izvršavanje zadanih zadataka.
- Studenti su dužni redovito provjeravati službenu (fakultetsku) studentsku e-mail adresu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave plus esej ili referat (izlaganje odabrane teme).

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju – nastavnica će prirediti Reader za obveznu literaturu.

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Stephen M. Cahn, Classic and Contemporary Readings in the Philosophy of Education, New York, 1997.	1	10
Philip Kitcher, The Main Enterprise of the World – Rethinking Education, New York, 2021.	1	10

1.10. Dopunska literatura		
162. Platon, Država, Zagreb, 1997. 163. Jean Jacques Rousseau, Emilio, Bari, 2003. (ili engl. prijevod) 164. Jacques Maritain – Education at the crossroad, New Haven-London, 1964. 165. Pavao Vuk-Pavlović, Filozofija odgoja, Zagreb, 2016. 166. William Frankena, Philosophy of education, New York, 1965. 167. John Dewey, Vaspitanje i demokratija (uvod u filosofiju vaspitanja), Cetinje, 1970. (ili engl. prijevod) 168. Alfred N. Whitehead, The Aims of Education and Other Essays, New York, 1929. 169. Paulo Freire, Pedagogy of the Heart, Continuum, New York, 2000. 170. Paulo Freire, Pedagogy of the Oppressed, Continuum, New York-London, 2005. 171. Paulo Freire, Education for Critical Consciousness, Continuum, London-New York, 2005. 172. Boran Berčić, Filozofija (sv. 1), Ibis grafika, Zagreb, 2012. 173. Michael L. Peterson, Philosophy of Education (Issues and Options), Leicester, 1986. 174. William Frankena, Etika, Zagreb, 1998.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Standardni postupci osiguranja kvalitete koje je razradio i vodi Odbor za kvalitetu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (evaluacija rada nakon završetka nastave).		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić	
Naziv kolegija	Ontologija	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj kolegija je kvalitetno uvesti studenta u najvažnije pozicije u suvremenim ontološkim raspravama; objasniti motive za te pozicije; razmotriti glavne argumente; ukazati na implikacije koje ontološke teorije imaju na druga filozofska područja i rasprave.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Upisan doktorski studij.		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito ontološkim pitanjima Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene ontologije		

☒ Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme ontologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprostavljenih stajališta ☒ Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature ☒ Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema ☒ Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu
1.4. Sadržaj kolegija
<u>Istina</u> Razlikovanje kriterija istine i značenja istine; izlaganje osnovnih teorija istine; redundancijska, korespondencijska, koherentistička, pragmatistička teorija, epistemičko i realističko shvaćanje istine, paradoks lažljivca i njegova rješenja. <u>Uzrokovanje</u> Različita shvaćanja uzrokovanja; zrokovanje kao konstantna konjunkcija; analiza u teminima nužnih i dovoljnih uvjeta; analiza u terminima kontrafaktičkih kondicionala, analiza u probabilističkim terminima; logički status principa uzročnosti; princip dovoljnog razloga i uniformnosti prirode. <u>Identitet</u> Identitet fizičkih predmeta kroz vrijeme; osobni identitet kroz vrijeme; sjećanje i psihološki kontinuitet, misaoni eksperimenti i teorija najbližeg sljedbenika; jedinstvo svijesti; trodimenzionalizam i četverodimenzionalizam. <u>Supstancija</u> Rasprave oko supstancije; shvaćanje supstancije kao nositelja svojstava i kao snopa svojstava (implikacije po osobni identitet). <u>Vrijeme i prostor</u> Apsolutno i relativno shvaćanje prostora i vremena; McTaggartov paradoks. <u>Univerzalije</u> Rasprava između nominalista i realista oko univerzalija. <u>Sloboda volje i determinizam</u> Determinizam (tvrdi determinizam), libertarijanizam, kompatibilizam (meki determinizam); rasprava oko kompatibilističkog i inkompatibilističkog shvaćanja slobodne volje; fatalizam i determinizam. <u>Svojstva i entiteti višeg i nižeg reda</u> Problem odnosa cjeline i dijelova – redukcija i emergencija; supervenijencija. <u>Smrt i smisao života</u> Suvremene reakcije na klasične Epikurove i Lukrecijeve argumente protiv straha od smrti; različita shvaćanja vrijednosti života zasnovana na različitim shvaćanjima vrijednosti općenito. <u>Bog</u> Suvremene varijante klasičnih argumenata: ontološki, kozmološki i teleološki dokaz (argument iz dizajna i antropički princip), Pascalova oklada i neracionalne metode formiranja vjerovanja. <u>Odnos uma i tijela</u> Redukcionizam i antiredukcionizam mentalnog; fizikalizam, epifenomenalizam i ostale teorije o odnosu uma i tijela.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad

	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Student je dužan prisustvovati nastavi, izložiti seminarski rad i obraditi zadanu literaturu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Peter Van Inwagen i Dean Zimmerman (ur): *Metaphysics: The Big Questions*, Blacwell, 2002.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Stephen Laurence i Cynthia Macdonald (ur): *Contemporary Readings in the Foundations of Metaphysics*, Blackwell, 1999.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Jaegwon Kim i Ernest Sosa (ur): *Metaphysics – An Anthology*, Blacwell, 2002.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Michael Loux (ur): *Metaphysics – Contemporary Readings*, Routledge, 2001.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Jordan Howard Sobel Puzzles for the Will, University of Toronto Press, 1998,
2. Robert Kane (ed) The Oxford Handbook of Free Will, Oxford University Press, 2002,
3. J.L. Mackie The Miracle of Theism, Oxford University Press, 1983,
4. Richard Swinburne The Cristian God, Oxford University Press, 1994,
5. Theodore Sider: four-dimensionalism: An Ontology of Persistence & Time, Oxford University Press, 2002.
6. Lynne Rudder Baker: Persons and Bodies: A constitution View, Cambridge University Press, 2000.

7. Norman Swartz: Beyond Experience, University of Toronto Press, 1991. 8. David M. Armstrong: Universals: an Opinionated Introduction, Boulder: Westview Press, 1989. 9. Peter Van Inwagen & Dean Zimmerman Metaphysics (The Big Questions), Blackwell 10. Jaegwon Kim & Ernest Sosa Metaphysics (An Antology), Blackwell 11. Stephen Laurence & Cynthia MacDonald Contemporary Readings in the Foundations of Metaphysics, Blackwell 12. Howard Wettstein & Peter French Life and Death: Metaphysics and Ethics, Midwest Studies in Philosophy, Vol.XXIV, Blackwell 13. Peter van Inwagen Material Beings, Cornell University Press 14. Peter van Inwagen An Essay on Free Will, Clarendon Press, Oxford 15. Fisher John Martin: The Metaphysics of Free Will, Blackwell, 1994. 16. Nagel Thomas Mortal Questions, Cambridge University Press 17. Newman Andrew The Correspondence Theory of Truth, Cambridge University Press, 18. O'connor J. The Correspondence Theory of Truth, Ashgate Publishing Group Gregg Revivals, 19. Horwich Paul (ed) Theories of Truth, MIT, Dartmouth Pub Co, UK/Ashgate Pub Co Darthmouth. 20. Kirkham Richard L. Theories of Truth, The MIT Press. 21. Honderich Ted: The Determinism Problem, Oxford University Press, 2nd edition, 2002. 22. O'Connor Timothy: Persons and Causes: The Metaphysics of Free Will, Oxford University Press, 2002. 23. Oaklander Nathan i Smith Quentin (eur): The New Theory of Time, Yale University Press, 1994. 24. John Martin Fisher (ed): The Metaphysics of Death, Stanford University Press, 1994.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
☒ samoevaluacija koju provodi nastavnik ☒ rezultati u postizanju ciljeva ☒ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof.dr. Boran Berčić	
Naziv kolegija	Osobni identitet	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	2026.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		

Upoznati studenta s osnovnim pozicijama u raspravi o osobnom identitetu, motivima za te pozicije i implikacijama tih pozicija.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema uvjeta. Samo da je upisan na doktorski studij.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Da student bude u stanju samostalno pratiti raspravu o osobnom identitetu, samostalno sudjelovati u toj raspravi te samostalno nastaviti rad na problemima osobnog identiteta.
1.4. Sadržaj kolegija
- Identitet, formalne karakteristike: refleksivnost, simetričnost, tranzitivnost. - Identitet: numerički i kvalitativni, sinkronijski i dijakronijski, metafizički i epistemički. - *Res cogitans* i *res extensa*: zamjena tijela i zamjena uma. - Mentalizam i animalizam, Olson. - Memorija kao kriterij osobnog identiteta, Locke. - Osobni identitet kao primitivna činjenica, Reid. - Fuzija i fisija. - Jedinstvo svijesti. - Neodređenost ishoda, Williams. - Teorija najbližeg sljedbenika, Nozick. - Identitet i preživljavanje, Parfit.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	**x**☐ predavanja **x**☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	**x**☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij **x**☐ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata
Proći relevantne materijale prije početka kolegija, redovito pohađati nastavu, održati izlaganje na dogovorenu temu. Ovisno o broju upisanih studenata i njihovom predznanju, napisati rad o dogovorenoj temi.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi	x	Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Rad na pripremnim materijalima , pripremljenost za nastavu, aktivnost na nastavi, kvaliteta izlaganja. Ovisno o dogovorenom načinu rada, kvaliteta završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Perry, John (ed.) (1975) *Personal Identity*, University of California Press.	1	10
Gallagher, Shaun (ed.) (2011) *The Oxford Handbook of the Self*, Oxford University Press.	1	10
1.10. Dopunska literatura		
Noonan, Harold (2019) *Personal Identity*, Routledge. Nozick, Robert (1981) *Philosophical Explanations*, Belknap. Kind, Amy (2015) *Persons and Personal Identity*, Polity. Olson, Eric (1997) *The Human Animal: Personal Identity Without Psychology*, Oxford University Press. Parfit, Derek (1984) *Reasons and Persons*, Oxford University Press. Shoemaker, Sidney & Swinburne, Richard (1984) *Personal Identity*, Blackwell. Williams, Bernard (1973) *Problems of the Self*, Cambridge University Press.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
U pripremnim konzultacijama, u raspravama na seminaru, i u održavanju seminara, vidi se stečeno znanje, vještine i kompetencije.		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija	
Naziv kolegija	Percepcija	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene filozofije percepcije te uočavanje interdisciplinarne naravi tematike koja se obrađuje. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti kritičkog mišljenja.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Upisan doktorski studij.		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
• Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito temama filozofije percepcije • Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene filozofije percepcije		

- Kritičko razmatranje i usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme percepcije; upoznavanje strukture znanstvene i filozofske argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprostavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne znanstvene i filozofske literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj kolegija

1. **<u>Uvod</u>**
   - Elementi i temeljne vrste percepcije (jednostavno viđenje, objektualna percepcija i propozicijska percepcija)
   - Viđenje i vjerovanje
   - Percepcija kao izvor znanja vjerovanja i istine
   - Pojmovni i ne-pojmovni sadržaj percepcije
   - Naturalistički i fenomenološki pristup percepciji
   - Direktni realizam i percepcija; Indirektni realizam – teorija osjetilnih data; adverbijalna teorija percepcije; fenomenalizam, anti-realizam i percepcija
   - Ortodoskni i Heterodoksni pristup

2. **<u>Ekološka teorija vizualne percepcije</u>**
   - Rana stimulusna teorija J.J. Gibsona i preobrazba u ekološku teoriju
   - Pojam «afordansi» i percepcije instrumentalnih ili funkcionalnih svojstva okoline
   - Reprezentacijske i anti-reprezentacijske teorije vizualne percepcije
   - Ekološka teorija percepcije i direktni realizam
3. **<u>Konstruktivistička teorija percepcije</u>**
   - Kognitivisička teorija percepcije (R.L.Gregory, I. Rock)
   - Modularna teorija percepcije (D. Marr)
   - Iluzije i teorije percepcije
   - Percepcija i spoznaja (teza o začahurenosti percepcije)
   - Konstruktivistička teorija percepcije i anti-realizam

4. **<u>Teorija dva sustava</u>**
   - Dorsalni i ventrali sustav ili «gdje» sustav i «što» sustav
   - Empirijski dokazi u prilog teoriji dva sustava
   - Teorija dva sustava i tradicionalni pristupi (ekološka teorija percepcije i konstruktivistička teorija percepcije)
   - Epistemološke posljedice teorije dva sustava

5. **<u>Teorije percepcije i dilema realizam – antirealizam</u>**
   - Teze realizma; realizam i relativizam
   - Anti-realistički izazov; idealizam
   - Instrumentalizam i relativizam
   - Izazov skepticizma

6. **<u>Percepcija i akcija</u>**
   - Kritika tradicionalnog pristupa (S. Hurley)

- Akcijski pristup (H.R. Maturana, F.J. Varela)
- Animalizacija viđenja (D.H. Ballad)

Teorija senzomotoričke kontigentnosti (J.K. O'Reagan, A. Noe)

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Uz redovito i aktivno sudjelovanje u predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta prati se kontinuirano.
Aktivnost u nastavi uključuje i pohađanje konzultacija.
U slučaju da se student odluči na dodatni individualni rad s mentorom, osobito će se vrednovati istraživački rad na pripremi članka za objavljivanje u časopisu ili predstavljanje na (međunarodnom) skupu.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Gibson, J.J., (1979), *The Ecological Approach to Visual Perception*, Boston, Houghton Mifflin	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Gregory, R.L. (1977), *The Intelligent Eye*, London, Weidenfeld and Nicolson.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Crane, T., ed. (1992), *The Contents of Experience: Essays on Perception*, Cambridge, Cambridge University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Hurley, S.L. (2001), "Perception and Action: Alternative Views, *Synthese*, 129, p. 3-40	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

Marr, D., (1982), *Vision*, San Francisco, Freeman.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Alston, W., (1999), "Perceptual knowledge", u J. Greco & E. Sosa (ur.), *Epistemology*, Oxford, Blackwell.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Fodor, J., (1984), "Observation Reconsidered", *Philosophy of Science*, 51	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Noe, A., and Thompson, E., eds., (2002), *Vision and Mind: Selected Writings in the Philosophy of Perception*, Cambridge: MA, MIT Press. Hillsdale	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Rock I. (1984), *Perception*, New York, Scientific American Books.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Norman, J., (2002), "Two visual systems and two theories of perception: An Attempt to reconcile the constructivist and ecological approaches", *Behavioural and Brain Sciences*, 25:1, 73-96	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Pylyshyn, Z.,(1999), "Is vision continuous with cognition? The Case for cognitive impenetrability of visual perception", *Behavioural and Brain Sciences*, 22, 341-423	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Prijić, S., *Oko i svijet*, Rijeka, HKD, 1995.	2	10
Jacob, P., & Jeannerod M., (2003), *Ways of seeing; The scope and limits of Visual cognition*, Oxford, Oxford University Press	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. J. Greco I E. Sosa (ur.), Epistemology, Oxford, Blackwell.
2. Devitt, M., (1984), Realism and Truth, Oxford, Blackwell.
3. Epstein, W., (1982), "Percept-percept couplings" Perception, 11(1), 75-83
4. Gibson, J.J., (1982), Reasons for Realism, New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates,
5. Ballard, D.H., (1991), "Animate Vision", Artificial Intelligence 48, 57-86
6. Crane, T., (2001), Elements of Mind, Oxford, Oxford University Press.
7. Mace, W.M., (2002), "The Primacy of ecological realism", Brain and Behavioural Sciences, 25:1
8. Lanier Anderson, R., (1998), "Truth and Objectivity in Perspectivism", Synthese, No. 115
9. Maturana, H.R. & Varela, F.J. (1987), The Tree of Knowledge: The Biological Roots of Human Understanding. Boston: Shambala/New Sciences Library
10. Milner, D.A. & M.A. Goodale: The Visual Brain in Action, Oxford, Oxford University Press.
11. Noe, A., (2001), "Experience and the Active Mind", Synthesis, 129; pp. 41-66.
12. Michaels, C.F. & Carello, C., (1981), Direct Perception, New Jersey, Prentice - Hall, Englewood Cliffs.

13. O'Regan, J.K. & Noe, A. (2001), "A Sensiomotor account of vision and visual consciousness", Behavioural and Brain Sciences, 24 (5)
14. Rock, I.,(1983), The Logic of Perception, MIT Press, A Bradford Books.
15. Williams, M.,(2001), Problems of knowledge, Oxford, Oxford University Press
16. Clark, A., (1994), "Contemporary Problems in the Philosophy of Perception", American Journal of Psychology, 107 (4).
17. Putnam, H. (1981), Reason, Truth and History, Cambridge, Cambridge University Press.
18. Putnam H., (1987), The Many Faces of Realism, Open Court, LaSalle, Il.
19. Putnam, H., (1990), Realism with the Human Face, Cambridge, MA, Harvard University Press.
20. Churchland, P.M., "Perceptual Plasticity and Theoretical Neutrality, A Reply to Fodor", Philosophy of Science, 55, 1988.
21. Descartes, R., Meditacije o prvoj filozofiji, u Husserl,E., Kartezijanske meditacije, Izvori i tokovi, Zagreb, 1975.
22. Fodor, J., i Pylysgin, Z.W., "How Direct is Visual Perception? : Some Reflections on Gibson's Ecological Approach", Cognition, 1981.
23. Fodor, J., Modularity of Mind, MIT Press, 1983,
24. Fodor, J., "Observation Reconsidered", Philosophy of Science, 51, 1984
25. Fodor, J., "A Reply to Churchland's "Perceputal Plasticity and Theoretical Neutrality"", u Theory of Content, MIT Press, 1991.
26. Fumerton, R.A., Metaphisical and Epistemological Problems of Perception, University of Nebraska Press, London, 1985,
27. Gibson, J.J., Visual World, The Riverside Press, Cambridge, Massachusetts 1950.
28. Gibson, J.J., "The Theory of Affordances", u Perceiving, Acting and Knowing, priredili Shaw, R.E., i Bransford, J., Lawewnce Erlbaum Associates, Hillsdale, New ersey, 1977.
29. Gregory, R.L., Eye and Brain, Weidenfeld and Nicolson, London, 1977.
30. Humphreys, G.W., i RIDDOCH, M.J., To See But Not To See, A Case Study of Visual Agnosia, Lawrence Erlbaum Associates, London 1989.
31. Kant, I., Kritika čistog uma, Matica Hrvatske Zagreb, 1984.
32. Miščević, N.," Information, Theory and Observation", Acta Analytica, sv. 8, 1992.
33. Reichenbach, H., Experience and Prediction, The University of Chicago Press, Chicago, Midway Reprint,1976.
34. Robinson, J.O. The Psychology of Visual Illusion, Hutchinson Univesity Library, London, 1972.
35. Rock, I., An Introduction to Perception, Macmillan New York, 1975
36. Rock,I., The Logic of Perception, A Bradford Book, MIT Press, Cambridge, 1983
37. Shaw, R., i Bransford, J., Perceiving, Acting and Knowing, Lawrence Erlbaum Associates, Hillsdale, New Jersey, 1977.
38. Stich., S., Fragmentation of Reason, MIT Press, 1990.
39. Turvey, M.T., Shaw, R.E. Reed, E.S., Mace, W.M.," Ecological Laws of Perceiving and Acting: In Repley to Fodor and Pylyshynm", Cognition, 1981
40. Ullman, S.," Against Direct Perception", The Behavioral and Brain Sciences, No. 3, 1980.
41. Vaina, L., " 'What' and 'Where' in the Human Visual System: Two Hierarchies of Visual Modules", Synthese, 83, 1991.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

☒	samoevaluacija koju provodi nastavnik
☒	rezultati u postizanju ciljeva
☒	evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Doc. dr. sc. Ana Gavran Miloš/ doc. dr. sc. Nebojša Zelič	
Naziv kolegija	Političke emocije i građanske vrline	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	1-2	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Kolegij ima za cilj: • analizirati suvremene teorije političkih emocija i njihov normativni status • ispitati odnos između emocija, građanskih vrlina i političkih institucija • kritički razmotriti konkurentske modele političkog rasuđivanja (racionalističke vs. emocionalne) • istražiti ulogu emocija u legitimaciji političkog poretka • razviti sposobnost samostalnog teorijskog rada i istraživačkog argumentiranja
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema uvjeta.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Po završetku kolegija doktorand će moći: • kritički analizirati i evaluirati teorije političkih emocija i građanskih vrlina • povezati i kritički razmotriti odnose između pojmova i teorija koji se odnose na političke emocije s pojmom građanskih vrlina i političke zajednice • identificirati i formulirati istraživačke probleme u području političkih emocija • izraditi znanstveni rad spreman za publikaciju
1.4. Sadržaj kolegija
Kolegij se bavi teorijskim i normativnim pitanjima vezanim uz političke emocije i građanske vrline, s naglaskom na njihovu ulogu u oblikovanju političkog poretka, javne sfere i kolektivnog identiteta.

Analiziraju se različiti teorijski pristupi emocijama u politici, uključujući racionalističke modele koji nastoje minimizirati njihovu ulogu te suvremene pristupe koji emocije smatraju konstitutivnim za političko rasuđivanje i djelovanje. Posebna se pažnja posvećuje napetosti između emocionalne mobilizacije i normativnih zahtjeva liberalne demokracije. Osim toga kolegij je usmjeren na analizu specifičnih političkih emocija (npr. strah, bijes, empatija, povjerenje, nada) u kontekstu ključnih političkih problema, poput legitimnosti političkog bijesa, uloge straha u sigurnosnim politikama, te funkcije povjerenja i solidarnosti u održavanju institucija. Kolegij također razmatra rizike manipulacije emocijama u suvremenim demokracijama, osobito u kontekstu populizma i digitalnih medija. Kolegij se također bavi i odnosom političkih emocija i građanskih vrlina, uključujući pojmove građanskog prijateljstva, političkog povjerenja i javnog diskursa, te istražuje u kojoj mjeri politička zajednica može ili treba oblikovati emocionalni život građana.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☒ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	x
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

U kolegiju se ne provodi klasična provjera znanja putem ispita. Vrednovanje se temelji na kontinuiranom radu u vidu čitanja obavezne literature, aktivnosti na nastavi i ostalih elemenata koji će dodatno biti razrađeni izvedbenim planom i programom, a uključuju pisanje eseja i prezentaciju.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Nussbaum, M. C. (2013). Political emotions: Why love matters for justice. Harvard University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Nussbaum, M. C. (2004). Hiding from humanity: Disgust, shame, and the law. Princeton University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

Haidt, J. (2012). The righteous mind: Why good people are divided by politics and religion. Pantheon Books.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Arthur, J. (Ed.). (2019). Virtues in the public sphere: Citizenship, civic friendship and duty. Routledge.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Robaert A. Schneider "The Return of Resentment: The Rise and Decline and Rise Again of Political Emotion", University of Chicago Press, 2023.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
Praćenje kvalitete usklađeno je s načinima praćenja kvalitete studija na Sveučilištu u Rijeci i Filozofskom fakultetu u Rijeci.		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Luca Malatesti/ izv. prof. dr. sc. Marko Jurjako	
Naziv kolegija	Projektno planiranje i znanstvena istraživanja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj predmeta je upoznati doktorske studente s temeljnim vještinama koje su potrebne za organiziranje rada na doktorskoj disertaciji i razvoj akademske karijere. Ove vještine uključuju tri područja: 1. strategija publiciranja; 2. pisanje projektnih prijedloga i financiranje istraživanja; 3. upravljanje projektima (raspored i upravljanje vremenom za istraživanje i pisanje doktorske disertacije).		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Nema		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		
Student će moći:		

- Strateški planirati svoju karijeru prema zahtjevima za napredovanje u nastavno-znanstvenim izborima u Hrvatskoj i inozemstvu.
- Identificirati važnija tijela u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji koja financiraju istraživačke, edukativne i stručne projekte (uključujući istraživačke posjete, edukacije, konferencije, radionice, itd.)
- Napisati prijedlog za financiranje istraživanja
- Upravljati procesom izrade doktorske disertacije

1.4. Sadržaj kolegija

Uspješno studiranje na poslijediplomskom studiju uključuje razvoj vještina za pripremu, istraživanje i pisanje doktorske disertacije. U novije vrijeme istraživanje i pisanje doktorske disertacije se tretira kao jednu vrstu projektne aktivnosti. Također, uspješno završavanje poslijediplomskog studija uključuje i pripremu za sljedeći korak u razvoju karijere gdje su važne općenitije sposobnosti za pripremu, izradu i vođenje znanstvenih i edukativnih projekata. Stoga ovaj kolegij ima za cilj da studente pripremi za usvajanje vještina pripreme i prijave projekata. Pojam projekta se koristi u širokom smislu zahvaćajući izradu doktorske disertacije kao individualni projekt do pisanja i prijave znanstvenih, edukativnih i stručnih projekata te pojedinačnih prijava za stipendije i kratkoročne i dugoročne istraživačke posjete. U sklopu kolegija pruža se pregled osnovnih aspekata izrade, prijave i vođenja projekta za filozofe i općenitije humanističke znanosti. Na kolegiju studenti će se upoznati s časopisima, izdavačkim kućama i bazama podataka koje su relevantne za razvoj njihovih istraživačkih sposobnosti i karijere. Upoznat će se s relevantnim fondovima u Republici Hrvatskoj, Europskoj uniji i svijetu na koje se mogu prijavljivati radi dobivanja stipendija i financiranja istraživanja, publikacija i drugih stručnih aktivnosti. U sklopu tih aktivnosti steći će vještine pisanja istraživačkih prijedloga. U izvođenju kolegija oslanjamo se na relevantne studije slučaja (primjeri uspješnih prijava projekata) i pripremamo studente kako da koriste naučeno u svom radu. Teme koje obrađujemo uključuju sljedeća područja:

1. Upoznavanje s relevantnim tijelima za financiranje znanstvenih projekata u Hrvatskoj i svijetu
2. Vrste projekata i kontekst prijave
3. Doktorska disertacija kao projekt
4. Odabir institucija i fondova s obzirom na istraživačke potencijale i interese
5. Planiranje projekta (uključujući i izradu doktorske disertacije)
6. Strateško planiranje publikacija

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

- Od studenata se očekuje redovno pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje na nastavi i izvršavanje zadanih obveza. Studenti moraju prisustvovati na 70% sati.
- Studenti moraju koristiti i redovito provjeravati službenu fakultetsku studentsku e-mail adresu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	X	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	X	Esej		Istraživanje	
Projekt	X	Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	

Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti tijekom nastave je 100 (ocjenjuju se aktivnosti označene u tablici), dok na završnom ispitu može ostvariti 30 bodova. Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
European Commission. 2013. 'How to Apply for a Grant?' *International Cooperation and Development – European Commission*. 18 July 2013. https://ec.europa.eu/europeaid/funding/about-grants/how-applygrant_en. (accessed 10.09.2019)	Dostupno online	10
Polese, Abel. 2018. *The SCOPUS Diaries and the (Il)Logics of Academic Survival: A Short Guide to Design Your Own Strategy And Survive Bibliometrics, Conferences, and Unreal Expectations in Academia*. Auflage. Stuttgart:	2	10

1.10. Dopunska literatura

175. Bell, Judith, and Stephen Waters. 2018. Doing Your Research Project: A Guide for First Time Researchers. London: McGraw-Hill Education.
176. Folsom, Raphael Brewster. 2019. How to Get Grant Money in the Humanities and Social Sciences. Yale University Press.
177. Jacobsen, Julia M, Jan Fay Kress, and Jane C Belcher. 2008. From Idea to Funded Project: Grant Proposals for the Digital Age. Westport, Conn.: Praeger.
178. Semenza, Gregory M. Colón. 2010. The Graduate Study for the 21st Century: How to Build an Academic Career in the Humanities. Basingstoke: Palgrave Macmillan

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Standardni postupci osiguranja kvalitete koje je razradio i vodi Odbor za kvalitetu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (evaluacija rada nakon završetka nastave).

OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj kolegija	Prof.dr. Boran Berčić

Naziv kolegija	Realizam	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	2026.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Upoznati studenta s osnovnim pozicijama u raspravi o realizmu, osobnom identitetu, motivima za te pozicije i implikacijama tih pozicija.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema uvjeta. Samo da je upisan na doktorski studij.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Da student bude u stanju samostalno pratiti raspravu o realizmu, samostalno sudjelovati u toj raspravi, koristiti alate realizma i antirealizma, biti u stanju prepoznati kada je pozicija realistička a kada antirealistička, te samostalno nastaviti rad na problemima realizma i antirealizma.

1.4. Sadržaj kolegija

- Eutifronova dilema
- Sječenje prirode po zglobovima
- Primarna i sekundarna svojstva
- Realizam: metafizički, znanstveni, semantički, moralni, modalni, strukturalni, itd.
- Zaključak na najbolje objašnjenje
- Verfikacionizam, kvijetizam, verbalizam
- Ontološka obveza
- Interna i eksterna pitanja
- Laka i teška ontologija

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	**x**☐ predavanja **x**☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	**x**☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij **x**☐ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata

Proći relevantne materijale prije početka kolegija, redovito pohađati nastavu, održati izlaganje na dogovorenu temu. Ovisno o broju upisanih studenata i njihovom predznanju, napisati rad o dogovorenoj temi.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi	x	Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	

Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad na pripremnim materijalima , pripremljenost za nastavu, aktivnost na nastavi, kvaliteta izlaganja. Ovisno o dogovorenom načinu rada, kvaliteta završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Greenough, Patrick & Lynch, Michael (eds.) (2006) *Truth and Realism*, Oxford University Press.	1	10
Wright, Crispin (1994) *Truth and Objectivity*, Harvard University Press.	1	10

1.10. Dopunska literatura

Carnap, Rudolf (1956) *Meaning and Necessity*, University of Chicago Press.
Devitt, Michael (1996) *Realism and Truth*, Princeton University Press.
Dummett, Michael (1978) *Truth and Other Enigmas*, Harvard University Press.
Field, Harty (1980) *Science Without Numbers*, Blackwell.
Goodman, Nelson (1977) *Ways of Worldmaking*, Hackett.
Mackie, John (1977) *Ethics: Inventing Right and Wrong*, Penguin.
Putnam, Hilary (1981) *Reason, Truth and History*, Cambridge University Press.
Sider, Theodore (2011) *Writing the Book of the World*, Oxford University Press.
Thomasson, Amie (2018) *Ontology Made Easy*, Oxford University Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

U pripremnim konzultacijama, u raspravama na seminaru, i u održavanju seminara, vidi se stečeno znanje, vještine i kompetencije.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Socijalna filozofija	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja u pitanjima interdisciplinarnog područja filozofije i društvenih znanosti (sociologija, socijalna psihologija, politologija, ekonomija, povijest) ali i kulturalnih studija. Socijalna filozofija je kolegij koji nije sastavni dio ranijih studijskih ciklusa, te je doktorski ciklus prva razina na kojoj se doktorandi sustavno upoznaju s ovom filozofskom tematikom. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike, sposobnost razumijevanja relevantne literature i stalnog samostalnog unapređivanja spoznaje iz navedene domene.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito pitanjima socijalne filozofije.
Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene socijalne filozofije.
Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme socijalne filozofije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta.
Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature.
Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema.
Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu.

1.4. Sadržaj kolegija

1. Kritička teorija
   - Frakfurtska škola i predstavnici: M. Horkheimer, T. Adorno, H. Marcuse, J. Habermas
   - emancipatorska uloga filozofije (kao istraživanja društva)
   - demokracija kao praktični cilj kritike: od ideologije do socijalnih činjenica (Habermas o politici i
   - delibarativnoj/diskurzivnoj racionalnosti)
   - Kritička teorija, pragmatička epistemologija i društvene znanosti
   - društveno istraživanje kao praktično znanje
   - društvene činjenice, normativni ideali i multiperspektivna teorija (pluralizam, globalizam)

2. Socijalna ontologija
   - analiza temeljnih struktura društvenog svijeta i njihov ontološki status (uzročna moć društvenih entiteta)
   - kolektivna intencionalnost, kolektivne emocije, kolektivno zaključivanje, kolektivna (grupna) solidarnost
   - kolektivni identiteti i kolektivna akcija (odgovornost)
   - društvene institucije, društvene norme, namjeravane i ne-namjeravane posljedice institucinalnih organizacija
   - socijalna ontologija i moderna ekonomija

3. Djelovanje, teorije akcije (*agency*)
   - socijalna struktura i kolektivno/individualno djelovanje (G.W.F. Hegel. K. Marx)
   - donošenje odluka i (i)racionani izbor (bihevioralna ekonomija)
   - epistemičko, moralno, političko djelovanje i odgovornost
   - govorni činovi
   - uračunljivost (*accounatability*)
   - *Vita activa*: rad, posao, djelovanje i *Vita contemplativa* (mišljejnje, želje, sudovi) (K. Marx, J.
   - Habermas, H. Arendt)

4. Autoriteti i povjerenje
- legitimitet vlasti i vrste autoriteta (M. Weber: racionalni, tradicionalni, karizmatični)
- politički autoriteti, epsitemički autoriteti (kognitivni autoriteti), religijski autoriteti
- socijalni pokreti i revolucije, politički anarhizam, autoritarianizam (prinuda, sila, moć, društveni neposluh, protesti)
- porijeklo totalitarizma i banalnost zla (H. Arednt)
- povjerenje u epistemičke i političke autoritete (autonomija, egalitarianizam, epistemički egoizam)

5. Situacionizam
- univerzalizam vs. kontekstualizam, partikulralizam, lokalizam, situacionizam
- situacijska etika i moralni karakter
- teorije ličnosti, situacijska psihologija i i teorije vrijednosti (vrlina)
- ljudsko ponašanje i društvena situacija (psihologija mase, Millgramov eksperiment, Zimbardov eksperiment i dr.)
- situacija, racionalnost i iracionalnost

6. Ideologije, zakon, vlast
- sustavi političkih ideja i političkih vjerovanja (liberalne, konzervativne, fašističke, komunističke i dr.)
- liberalne i radikalne koncepcije o ideologiji
- ideologija, znanost, manipulacija
- idelogija, izvori zakona i pravni akti
- ideologija i pravednost
- posebne političke i epsitemološke ideologije (obrazovanje, javno zdravstvo, ekonomija, imigracija, okoliš i dr.)
-

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☒ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti koji odaberu kolegij, dužni su ispunjavati obveze definirane na početku kolegija (kolegij može biti organiziran kroz predavanja i radionice, ali i projektno i istraživački te ovisno o posebnostima gostujućih predavača). Polaznicima je omogućen dodatni individualni (tutorials) rad s nastavnikom-mentorom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad doktoranda ocjenjuje se kontinuirano tijekom trajanja kolegija (projektni zadaci, izlaganja na radionicama i znanstvenim skupovima, objavljivanje prikaza ili članaka, dnevnik čitanja i sl.), a završni rad uključuje pisanje eseja/članka.		
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Arendt, H., 1951., *The Origins of Totalitarianism*. New York: Harcourt Brace Jovanovich,	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Arendt, H., 1958., *The Human Condition*. University of Chicago Press, Chicago, Illinois.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Bohman, J., 1991. *New Philosophy of Social Science: Problems of Indeterminacy*, Cambridge: MIT Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Habermas, J., 1972., *Knowledge and Human Interests*. Heinemann, London, 1972.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Habermas, J.,1993., *Justification and Application.* Cambridge: MIT Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Habermas, J.,1996., *Between Facts and Norms*, Cambridge: MIT Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Horkheimer, M. and T.W. Adorno, 1972. *Dialectic of Enlightenment*, New York: Seabury. Marcuse, H., 1969. *Negations*, Boston: Beacon Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

Marx, K.: *Karl Marx: Early Writings*, Lucio Colletti (ur.) Penguin, Harmondsworth, 1975.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Marx, K.: *Karl Marx: Selected Writings*, David McLellan (ur.), drugo izdanje, Oxford University Press, Oxford, 2000.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Searle, John, 1995, *The Construction of Social Reality*, London: Penguin.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Searle, John, 2010, *Making the Social World: The Structure of Human Civilization*, Oxford: Oxford University Press	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

179. Adorno, T.W. et al., 1953., Studies in the Authoritarian Personality. New York: Norton.
180. –––, 1973. Negative Dialectics. New York: Seabury.
181. Anderson, E., 1999., "What is the Point of Equality?" Ethics, 109/2: 287–337.
182. Arendt, H., 1994., Essays in Understanding: 1930–1954. Edited and with an introduction by Jerome Kohn. New York: Harcourt Brace & Company.
183. –––, 1979., Hannah Arendt: The Recovery of the Public World. Edited by Melvyn A. Hill. New York: St. Martin's Press.
184. –––, "Understanding and Politics." Partisan Review, vol. 20, no. 4 (July–August 1953): 377–92. Reprinted in Essays in Understanding: 1930–1954.
185. –––, "Personal Responsibility under Dictatorship." The Listener, (6 August 1964): 185–205. Reprinted in Responsibility and Judgment.
186. –––, "Thinking and Moral Considerations: A Lecture." Social Research, 38(3) (Autumn 1971): 417–46. Reprinted in Social Research, 51(1) , (Spring 1984): 7–37, and in Responsibility and Judgment.
187. –––, "Public Rights and Private Interests." In M. Mooney and F. Stuber, eds., Small Comforts for Hard Times: Humanists on Public Policy. New York: Columbia University Press, 1977.
188. Austin, J., L., 1962, How to Do Things with Words trans. Ben Brewster, Oxford: Oxford University Press. Bohman, J., 1996. Public Deliberation: Pluralism, Complexity and Democracy, Cambridge: MIT Press.
189. –––, 1999. "Democracy as Inquiry, Inquiry as Democratic: Pragmatism, Social Science, and the Cognitive Division of Labor," American Journal of Political Science, 43: 590–607.

190. ---, 1999. “Theories, Practices, and Pluralism: A Pragmatic Interpretation of Critical Social Science,” Philosophy of the Social Sciences, 29: 459–480.
191. ---, 2000. “The Importance of the Second Person: Normative Attitudes, Practical Knowledge, and Interpretation,” in Empathy and Agency: The Problem of Understanding in the Human Sciences, K. Stueber and H. Koegler (ed.), Boulder: Westview Press, 222–242.
192. ---, 2002. “Critical Theory as Practical Knowledge,” Blackwell Companion to the Philosophy of the Social Sciences, Paul Roth and Stephen Turner (eds.), London: Blackwell, 91–109.
193. ---, 2003. “How to Make a Social Science Practical: Critical Theory, Pragmatism, and Multiperspectival Theory,” Millennium, 21 (3): 499–524.
194. ---, 2004. “Realizing Deliberative Democracy as a Mode of Inquiry,” Journal of Speculative Philosophy, 18 (1): 23–43.
195. Barnes, B., 1995., The Elements of Social Theory, Princeton, N.J.: Princeton University Press.
196. Bloor, D., 1997., Wittgenstein, Rules and Institutions, London: Routledge.
197. Bratman, M., 1987., Intentions, Plans and Practical Reason, Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
198. Buchanan, A., 1985. Ethics, Efficiency, and the Market, Rowman and Allanheld, Totowa:N.J.
199. Cohen, G. A., 1978., Karl Marx's Theory of History: A Defence, Oxford: Clarendon Press.
200. Doris, J., 2002., Lack of Character: Personality and Moral Behavior, Cambridge: Cambridge University Press.
201. Durkheim, E., 1992., Professional Ethics and Civic Morals, C. Brookfield (tr.), London: Routledge.
202. ---, 1964., Rules of Sociological Method, New York: Free Press.
203. Elster, J., 1989., Nuts and Bolts for the Social Sciences, Cambridge: Cambridge University Press.
204. Feinberg, J., 1988., Harmless Wrongdoing, Oxford University Press, Oxford.
205. French, P., 1984., Collective and Corporate Responsibility, New York: Columbia University Press
206. Giddens, A., 1976., New Rules of Sociological Method, London: Hutchinson.
207. ---, 1984., The Constitution of Society: Outline of the Theory of Structuration, Cambridge: Polity Press
208. Gilbert, M., 1989., On Social Facts, Princeton: Princeton University Press.
209. Goodin, R., 1988., Reasons for Welfare, Princeton University Press, Princeton.
210. Habermas, J., 1971., Knowledge and Human Interests, Boston: Beacon Press.
211. ---, 1973., Theory and Practice, Boston: Beacon Press.
212. ---, 1975., Legitimation Crisis, Boston: Beacon Press.
213. ---, 1979., Communication and the Evolution of Society, Boston: Beacon.
214. ---, 1984., 1987. The Theory of Communicative Action, Volumes 1 and 2. Boston: Beacon Press.
215. ---, 1985., The Philosophical Discourse of Modernity, Cambridge: MIT Press.
216. ---, 1988., The Logic of the Social Sciences, Cambridge: MIT Press.
217. ---, 1989., (1961). The Structural Transformation of the Public Sphere, Cambridge: MIT Press.
218. ---, 1990., Moral Consciousness and Communicative Action, Cambridge: MIT Press.
219. ---, 1991., Structural Transformation of the Public Sphere, Cambridge: MIT Press.
220. ---, 1993., Justification and Application. Cambridge: MIT Press
221. ---, 1996., Between Facts and Norms, Cambridge: MIT Press.

222. –––, 1996., Labor and Interaction: Remarks on Hegel's Jena Philosophy of Mind, in (O'Neill, J. ed.), Hegel's Dialectic of Desire and Recognition, 123–148, State University of New York Press, Albany, New York.
223. –––, 2001., The Postnational Constellation, Cambridge: MIT Press.
224. Harman, G., 1999., "Moral Philosophy Meets Social Psychology: Virtue Ethics and the Fundamental Attribution Error", Proceedings of the Aristotelian Society, 99: 315–331
225. Hegel, G. W. F., Elements of the Philosophy of Right, Cambridge University Press, Cambridge, 1991.
226. Kymlicka, W., 1989., Liberalism, Community and Culture, Clarendon Press, Oxford.
227. Mannheim, K., 1936, Ideology and Utopia, New York: Harcourt, Brace and World. Marx, K.: Capital, Vol. I. Foreign Languages Publishing House, Moscow, 1961.
228. McLellan, D., 1973., Karl Marx: His Life and Thought, Macmillan, London.
229. Miller, S., 2001., Social Action: A Teleological Account, New York: Cambridge University Press
230. Parsons, T., 1968., The Structure of Social Action, New York: Free Press.
231. –––, 1982., On Institutions and Social Evolution, Chicago: University of Chicago Press. Smith, A., 1970., The Wealth of Nations, Penguin, Harmondsworth England.
232. Spencer, H., 1971., Structure, Function and Evolution, S. Andreski (ed.), London: Michael Joseph
233. Taylor, C., 1985., Philosophy and the Human Sciences: Philosophical Papers 2, Cambridge: Cambridge University Press
234. Tuomela, R., 2002., The Philosophy of Social Practices: A Collective Acceptance View, Cambridge: Cambridge University Press
235. Weber, M., 1949., The Methodology of the Social Sciences, Glencoe, Illinois: Free Press. Wolff, J., 2002., Why Read Marx Today?, Oxford University Press, Oxford, 2002.
236. Wood, A., 1981., Karl Marx, Routledge, London

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
Studentske evaluacije, suradničko opažanje, razgovori i konzultacije.

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija	
Naziv kolegija	Spoznaja i društvo	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene epistemologije, s naglaskom na društvenu dimenziju spoznaje i socijalnu epistemologiju. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito epistemološkim pitanjima
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene socijalne epistemologije
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme socijalne epistemologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema

Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu

1.4. Sadržaj kolegija

1. <u>Socijalna epistemologija</u>

- uloga društva i spoznaja: povijesni pregled (Platon, Aristotel, F. Bacon, J.Locke, R.Descartes, D.Hume, T. Reid, G. Vico, J.J. Rousseau, K. Marx, E. Durkheim i dr.)
- socijalni konstruktivizam i socijalna epistemologija
- socijalni konstruktivizam: Strogi program edinburške škole (D. Bloor, B.Barnes, S .Shapin i dr.); postmodernizam (M. Foucault) ; L. Witgenstein; C.S. Peirce; feministička epistemologija; S. Latour; T. Kuhn; N. Goodman; R.W.Quine; A.I. Goldman; P. Kithcer, H. Kornblith; R. Rorty i smrt epistemologije; epistemološki komunitarizam (M. Kusch)
- Popperov treći svijet
- metodološki individualizam i kolektivizam
- individualna i socijalna epistemologija
- naturalistička epistemologija i socijalna epistemologija
- instrumentalizam, relativizam i istina (M. Williams, P, Moser, R. Rorty)
- društvena povijest istine

2. <u>Svjedočanstvo (komunikacija)</u>

- Epistemologija svjedočanstva i povjerenje: status svjedočanstva kao prezervativnog izvora znanja, opravdanje vjerovanja stečenih putem svjedočanstva; svjedočanstvo i ostali izvori znanja (R. Audi)
- Povijesni pregled problema (Platon, R. Descartes, J. Locke, D. Hume, T.Reid i dr.)
- Redukcionizam i anti-redukcionizam (D. Hume, Th. Reid, C.A.J. Coady, P. Graham, T. Burge, P. Faulkner i dr.)
- Evidencijalizam i anti-evidencijalizam u pogledu svjedočanstva (J. Adler)
- Epistemološka podjela rada (organizacija spoznajnog posla); epistemološka kooperacija i povjerenje; problem prenošenja znanja, stručnjaci (Ph. Kitcher, A.I. Goldman)
- Teorije osobnosti i situacijska psihologija (G. Harman, J. Doris, S. Stich)
- Povjerenje i demokracija; povjerenje i poslovanje (D. Gambetta, R. Hardin)

3. <u>Prakse formiranja vjerovanja i društvo</u>

- Prakse formiranja vjerovanja i društvo: konsenzus, stručnjaci, veritizam (A. I. Goldman)
- Konsenzus i konsenzualistička teorija opravdanja u socijalnoj epistemologiji; zdravorazumski konsenzus i racionalni konsenzus (K. Lehrer i C. Wagner); konsenzualizam i koherentizam
- Stručnjaci i ekspertistička teorija opravdanja u socijalnoj epistemologiji; ekspertizam i fundacionalizam (G. Pappas)
- Veritizam kao teorija opravdanja u socijalnoj epistemologiji (A.I. Goldman); veritizam i relijabilizam
- Argumentacija: monološka i dijaloška argumentacija; istina utemeljena na dokazima i kulturalna klima argumentacije; greške i dobra argumentacija; alternativni pristupi argumentaciji (A. I. Goldman)

4. <u>Znanje u društvu: posebne domene</u>

- Znanost: znanost kao konvencija; političko-militaristički prikaz znanosti, teorijska ovisnost opažanja, neodređenost znanstvenih teorija itd.
- Tehnologija: tehnologija i znanje, komunikacija računalima
- Zakon: istina i zakonska regulativa; svjedočenja stručnjaka, otkrivanje i tajnost, sustav porote i pravila isključivanje i dr.
- Demokracija: znanje i narav glasovanja, znanje i informiranost glasačkog tijela, demokratska vrijednost znanja glasačkog tijela, demokracija i mediji i dr.

Obrazovanje: ciljevi, metode i interesi obrazovanja i istina, kritičko mišljenje, povjerenje i pedagogija, kulturalni sadržaj i epistemički autoriteti i dr.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Uz redovito i aktivno sudjelovanje u predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	x	Usmeni ispit	x	Esej		Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta prati se kontinuirano.
Aktivnost u nastavi uključuje i pohađanje konzultacija.
U slučaju da se student odluči na dodatni individualni rad s mentorom, osobito će se vrednovati istraživanje rad na pripremi članka za objavljivanje u časopisu ili predstavljanje na (međunarodnom) skupu.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Prijić –Samaržija, S., *Društvo i spoznaja,* Zagreb, Kruzak, 1995.	2	10
Schmitt, F.F., (ur.) *Socializing Epistemology*, Lanham, Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 1994	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Goldman, A.I., *Knowledge in a Social World*, Oxford, Oxford University Press*,* 1999.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Coady, C.A.J., *Testimony: A Philosophical Study*, Oxford, Claredon Press, 1992.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Adler, J. *Belief's own Ethics*, Cambridge, Mass., A Bradford Book, MIT Press, 2002	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Matilal, B.K. i Chakrabarti, A. (1994), *Knowing from Words*, ur. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Wittgenstain, L., (1969), *On Certainty*, New York, Harper	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Popper, K., (1972), *Objective Knowledge*, Oxford, Clarendon Press	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Rorty, R., (1979), *Philosophy and the Mirror of Nature*, Princeton, NJ: Princeton University Press	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

1. Aristotel, *Politika*, Beograd, Kultura, 1960.
2. Barnes, B., i Bloor, D.,"Relativsim, Rationalism and the Sociology of Knowledge", u M. Hollis i S. Likes (ur.) , *Rationality and Relativism*, Oxford, B.Blackwell,1982.
3. Barnes, B., *Scientific Knowledge and Sociological Theory*, London, Rauledge and Kegan Paul, 1974.
4. Bender, J.W., (ur), *The Current State of the Coherence Theory*, Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, 1989.
5. Bloor, D., (1981) ,The Strenght of Strong Programme", *Philosophy of Social Science*, br. 1.1
6. Bloor, D., (1983) , *L. Wittgenstein. A Social Theory of Knowledge*, London, Macmillan Press.
7. BonJour, L., (1985) , *The Structure of Empirical Knowledge*, Cambridge, Mass., Harward University Press.
8. Dancy, J., (1990) , *An Introduction to Contemporary Epistemology,* Blackwell.
9. Fricker, E., (1987) ,"The Epistemology of Testimony", *Aristotelian Society Supplementary,* Vol. LXI.
10. Fricker, E. (1995) , "Telling and Trusting: Reductionism and Anti-Reductionism in the Epistemology of Testimony", *Mind*, Vol. 104. br. 414.

11. Goldman, A.I., (1986) , "The Cognitive and Social Sides of Epistemology", u A.Fine i P.Machamer, izd., *Philosophy of Science Association*, Vol. 2.
12. Goldman, A.I., (1987) , "Foundations of Social Epistemics", *Sythese*, br. 73.
13. Hardwig, J., "Epistemic dependence" Journal of Philosophy, No. 82, 1985
14. Hardwig, J., ""The Role of Trust in Knowledge", Journal of Philosophy, No. 88, 1991.
15. Hume, D., (1748/1962) , *An Enquiry Concerning the Human Understanding*, Oxford, ur. L.A. Selby-Bigge, Claredon Press.
16. Hume, D. *Of Miracles*, Open Court, La Salle, Illinois, ur. Anthony, Flew , (izd.) 1987.
17. Kitcher, P., (1990) , "The Division of Cognitive Labour", *The Journal of Philosophy*, Vol. LXXXVII, br. 1.
18. Lehrer, K., i Wagner, C., (1981), *Rational Consensus in Science and Society*, Dordrecht, Reidel Publishing Company.
19. Lewis, C.I., "The Bases of Empirical Knowledge", u *Empirical Knowledge*, ur. Chisholm, R.M. i Schwartz, R.J., New Jersey, Englewood Cliffs, 1973.
20. Locke, J., *An Essay concerning Human Understanding*, ur. J.W. Yolton, London, 1965.
21. Moore, G. E., "The Defence of Common Sense", London, Contemporary British Philosophy, 1925.
22. Moser, P. K., (1985), *Empirical Justification,* Dordrecht, D. Reidel Publishing Company.
23. Pettit, P. (1993), *Common Mind*, Oxford, Oxford University Press.
24. Plantinga, A., (1994), *Warrant and Proper Function*, Oxford, Oxford University Press.
25. Platon, *Fileb i Teetet*, Zagreb, Naprijed, 1979.
26. Platon, *Menon*, Beograd, BIGZ, 1970.
27. Pollock, J., (1974), *Knowledge and Justification*, Priceton, Princeton University Press;
28. Popper, K.R., (1972) , "Epistemology Without a Knowing Subject", u *Objective Knowledge*, Oxford, Oxford University Press.
29. Quine, W.V., (1969) ,*Ontological Relativity and Other Essays*, New York, Columbia University Press.
30. Reid, T., *Inquiry and Essays*, ur. R. E. Beanblossom i K. Lehrer, Hacket Publishing Company, Indianapolis, 1983.
31. Sosa, E., (1991) , *Knowledge in Perspective,* Cambridge, Cambridge University Press.

Witgenstain, L., *Filozofska istraživanja*, Beograd, Nolit, 1980.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- ☒ samoevaluacija koju provodi nastavnik
- ☒ rezultati u postizanju ciljeva
- ☒ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Suvremene rasprave o spoznaji	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Pitanja koja se tiču našeg poznavanja mentalnih stanja drugih ljudi imaju istaknutu filozofsku povijest. U posljednja tri desetljeća ta su pitanja bila predmetom žestokih rasprava među filozofima i psiholozima. Do sredine devedesetih, rasprave su bile obilježene prilično jasnom opozicijom između dva gledišta: teorijska teorija (TT) i "teorija simulacije" (ST). Teorijski teoretičari obično tvrde da imamo mentalna stanja drugima na temelju "teorije uma" koja je ili izgrađena u ranom djetinjstvu, a potom je revidirana i izmijenjena, inače je rezultat sazrijevanja urođenih "čitanja" modula. Simulacijski teoretičari, s druge strane, smatraju da je stvaranje simuliranih "pretvaranih stanja" u sebi da razumijemo mentalna stanja drugih. Od devedesetih godina, ova "teorija o umu" (ToM) se značajno razvila. (1) Mnogi sudionici rasprave sada zagovaraju 'hibridne pristupe' koji sadrže elemente TT i ST. (2) Nedavno se rasprava proširila od svog početnog, uskog fokusiranog pogleda na misli i uvjerenja, uključujući sada, između ostalog, naše priznanje osjećaja drugih i namjernih akcija. (3) Početkom devedesetih činilo se da su ST i TT "samo dvije teorije u igri", ali to više nije slučaj. Oni koje bismo mogli nazvati teoretičarima "izravne percepcije" tvrde da mi ne sudjelujemo u mnogim osnovnim slučajevima atribucije mentalnog stanja ni u teoriji, niti u simulacijskim rutinama: jednostavno vidimo drugo mentalno stanje. Prema tom pogledu, simulacija i teorizacija su strategije koje obično koristimo kada (iz jednog razloga ili drugom) izravna percepcija nije moguća. Većina branitelja DP-a su fenomenolozi, ali drugi su preuzeli vodstvo od analitičke filozofije uma, posebice Wittgensteina. Na ovom kolegiju razmatrat ćemo raspravu o "klasičnoj" TT i ST, kao i neke od novijih rasprava. Konkretno, raspravljat ćemo o novijim ST izvješćima "niske razine" o prepoznavanju emocija i o izgledima DP računa kao alternativa teoriji o teoriji o uma.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Kolegij je usmjeren na promicanje znanja studenatao sljedećim pojmovima u odnosu na teme obuhvaćene predavanjima: filozofi, teorije, pojmovi, argumenti. Konkretno, kolegij ima za cilj promicanje sljedećih sposobnosti: 1. Filozofi: sposobnost da ih se pridruži specifičnim teorijama, argumentima, pojmovima u filozofiji uma koji su razmatrani tijekom kolegija. Neka (gruba) ideja o tome kada su predložili te stavove ili argumente. 2. Teorije: sposobnost da se sažeto, jasno i rigorozno iznose specifični problemi koje teorija želi riješiti i glavne teze od kojih polaze. 3. Pojmovi: sposobnost da definiraju pojmove ili ih karakteriziraju na sažet, jasan i rigorozan način i daju odgovarajuće primjere. 4. Argumenti (za rješavanje filozofskog problema, prigovora i odgovora): 1. Sposobnost predstavljanja argumentacijske strukture, sposobnost pojašnjavanja premisa i zaključka. 2. Sposobnost procjene valjanosti (dovodi li logički do zaključka) i ispravnosti (ako su valjani, jesu li njihove premise istiniti). Ova procjena ne mora nužno zahtijevati sposobnost studenata da ponude originalnu argumentaciju. Dovoljna je inteligentna i razborita upotreba onoga što se uzimaju kao najjači prigovor u dodijeljenoj literaturi. Konkretno, odabir odgovarajućih primjedbi na različite argumente i doktrine zahtijevat će razmišljanje o odnosima između tema raspravljanih na različitim seminarima.
1.4. Sadržaj kolegija
Predavanja: 1. *TT vs. ST: Klasična rasprava*

2. *Simulacija niskog stupnja*
3. *Fenomenološki kriticizam i teorije direktne percpecije*
4. *Rasprava o teorijama direktne percepije*

Seminari

1. *TT vs. ST*

   Načelne teme za izlaganja:
   - Prikaz i evaluacija Goldmanove obrane ST-a.
   - Prikaz i evaluacija Gopnik & Wellmanove obrane TT-a.
2. *Sripada & Goldmanova obrana ST teorije o face-based prepoznavanju emocija.*

   Načelne teme za izlaganja:
   - Koliko je uspješan argument protiv TT teorije o face-based prepoznavanju emocija?
   - Prikaz i evaluacija različitih ST modela o kojima raspravljaju Goldman & Sripada.
3. *Gallagher & Zahavi kritika ToM rasprave.*

   Načelne teme za izlaganja:
   - Prikaz i evaluacija G & Z's kritike.
   - Prikaz i evaluacija njihove alternative ToM-u.
4. *Huttova kritika 'Spectatorial Folk Psychology*'.

   Načelne teme za izlaganja:
   - Prikaz i izlaganje Huttove kritike ToM-a.
   - Prikaz i izlaganje Huttove alternative ToM-u.
5. *ToM odgovori*

   Načelne teme za izlaganja:
   - Prikaz i evaluacija Herschbachovog odgovora Gallagher & Zahaviju.
   - Prikaz i evaluacija Spauldingovog argumenta.
6. *Direktna percepcija?*

   Načelne teme za izlaganje:

Prikaz i evaluacija Smithove obrane direktne percepcije mentalnih stanja drugih.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti se za seminare pripremaju čitajući barem jedan od osnovnih tekstova i trebaju biti spremni odgovoriti na popis istraživačkih pitanja koje će biti najavljeno tjedan dana unaprijed. Nastavnik će sustavno provjeriti jesu li svi studenti pročitali tekstove i zahtijevat će se njihovo sudjelovanje na raspravi.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	x	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu		
Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati na temelju pohađanja nastave, aktivnoga sudjelovanja u seminarskim diskusijama, izlaganja referata i eseja duljine 3000 riječi. Ukupan broj bodova koje student može ostvariti aktivnim sudjelovanjem na nastavi je 20, držanjem referata 30, predajom eseja 50 (ukupno max. 100 bodova).		
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Goldman, A. I., 'Interpretation Psychologized'. In Davies & Stone (1995a), pp. 74-99.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Gopnik, A. & Wellman, H. M., 'Why the Child's Theory of Mind Really *is* a Theory'. In Davies & Stone (1995a), pp. 232-258.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Gallese, V. & Goldman, A. I. 1998. "Mirror Neurons and the Simulation Theory of Mind-Reading". *Trends in Cognitive Sciences* 2: 493-501.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Goldman, A. I & Sripada, C. S. (2005), 'Simulationist Models of Face-Based Emotion Recognition'. *Cognition* 94: 193-213.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Gallagher, S. (2008), 'Direct Perception in the Intersubjective Context'. *Consciousness and Cognition* 17: 535-543.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Gallagher, S. & Zahavi, D. (2008), *The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science*. London: Routledge, chapter 9 (pp. 171-196).	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

Hutto, D. D. (2004), 'The Limits of Spectatorial Folk Psychology'. *Mind & Language* 19: 548-573.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Herschbach, M. (2008), 'Folk Psychological and Phenomenological Accounts of Social Perception'. *Philosophical Explorations* http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t713706422~db=all~tab=issueslist~branches=11 - v11 1: 223-235.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Smith, J. (2010), 'Seeing Other People'. Forthcoming in *Philosophy and Phenomenological Research*. Available at Smith's website: http://www.joelsmith.net/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=39&Itemid=67	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Spaulding, S. (2010), 'Embodied Cognition and Mindreading'. *Mind and Language* 25: 119-140.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

237. Avramides, A. (2001), Other Minds. London: Routledge.
238. Carruthers, P. & Smith, T (eds.) (1996), Theories of Theories of Mind, 169-183. Cambridge: Cambridge University Press.
239. Davies, M. & Stone, T. (eds.) (1995a), Folk Psychology: The Theory of Mind Debate. Oxford: Blackwell.
240. Davies, M. & Stone, T. (eds.) (1995b), Mental Simulation: Evaluations and Applications. Oxford: Blackwell.
241. Gallagher, S. and Zahavi, D. (2008), The Phenomenological Mind: An Introduction to Philosophy of Mind and Cognitive Science. London: Routledge.
242. Goldman, A. I. (2006), Simulating Minds. New York: Oxford University Press.
243. Overgaard, S. (2010), 'The problem of other minds'. In S. Gallagher & D. Schmicking (eds.), Handbook of Phenomenology and Cognitive Science. Dordrecht: Springer, pp. 254-268.
244. Ratcliffe, M. (2007), Rethinking Commonsense Psychology. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
245. Dennett, D. 1988. "Quining Qualia." In A. Marcel and E. Bisiach, eds. Consciousness in Contemporary Science. Oxford: Oxford University Press, 43-77. Reprinted in N. Block, O. Flanagan and G. Güzeldere, eds. The Nature of Consciousness. Cambridge (Mass.): MIT Press, 1997, 619-642.
246. Rey, G. 1997. Contemporary Philosophy of Mind: A Contentiously Classical Approach. Oxford: Blackwell.

247. Tye, M. forthcoming. "Representationalist Theories of Consciousness ." In B. McLaughlin and A. Beckermann, eds. The Oxford Handbook of Philosophy of Mind. Oxford : Oxford University Press.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima, usvajanje gradiva, institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Aleksandra Golubović	
Naziv kolegija	Suvremene teme iz filozofije religije	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Ciljevi predmeta su istražiti i argumentirati temeljne pozicije i probleme filozofije religije. Biti će riječi o klasičnim i suvremenim interpretacijama koje zastupaju teistički i ateistički filozofi. Na kolegiju će se analizirati, interpretirati i kritički promišljati klasične i suvremene verzije glavnih tema i rasprava vezanih za filozofiju i epistemologiju religije, poput: Bog i njegovi atributi, klasični i suvremeni dokazi za Božju opstojnost, religijsko iskustvo, odnos morala i religije, problem zla, glavne poteškoće epistemologije religije, odnos vjere i objave. Obradit ćemo i analizirati nove pravce u suvremenoj analitičkoj filozofiji religije (poput reformirane epistemologije, ne-realističke filozofije religije, feminističke filozofije religije, filozofije religijskog pluralizma itd.).

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Svi polaznici poslijediplomskog doktorskog studija mogu upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- definirati Boga, navesti njegove glavne atribute, navesti, opisati, objasniti, analizirati, kritički preispitivati i vrednovati odnos među atributima (osobito kada je riječ o temeljnim ili esencijalnim atributima)
- navesti, objasniti, analizirati, interpretirati, kritički preispitivati, argumentirati i vrednovati klasične i suvremene inačice dokaza za Boga, zatim usporediti i vrednovati različite inačice istog dokaza za Boga

- navesti, definirati, analizirati različite vrste religijskog iskustva, argumentirati za ili protiv religijskog iskustva kao mogućeg dokaza za Boga
- navesti i opisati vrste zla, objasniti i analizirati rješenja problema zla, analizirati i vrednovati temeljne obrane Boga s obzirom na problem zla (riječ je o 6 temeljnih teodiceja), argumentirati za određeno rješenje (primjerice, obranu iz slobode volje)
- navesti, opisati, objasniti, interpretirati i analizirati nove pravce u suvremenoj analitičkoj filozofiji religije poput: reformirane epistemologije, ne-realističke filozofije religije, feminističke filozofije religije, filozofije religijskog pluralizma itd.
- analizirati i kritički preispitati odnos morala i religije
- navesti, objasniti i interpretirati temeljne probleme epistemologije religije
- navesti, objasniti, interpretirati i kritički preispitati odnos vjere i objave.

1.4. Sadržaj kolegija

- Bog i njegovi atributi
- klasični i suvremeni dokazi za Božju opstojnost
- religijsko iskustvo
- odnos morala i religije
- epistemologija religije
- vjera i objava
- novi pravci u suvremenoj analitičkoj filozofiji religije.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej (ili pripremiti izlaganje) koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja/izlaganja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

J. Mackie, *The Miracle of Theism*, Oxford University Press, 1982.	1	10
W. L. Craig, *Philosophy of Religion: A Reader and Guide*, Ruthers University Press, 2002. E. Stump i M. Murray (ur.), *Philosophy of Religion: The Big Questions*, Blackwell, 1999.	1	10
E. Stump i M. Murray (ur.), Philosophy of Religion: The Big Questions, Blackwell, 1999.	1	10

1.10. Dopunska literatura

248. B. Davies: Uvod u filozofiju religije, Scopus, 1998.
249. M. Peterson, W. Hasker, B. Reichenbach i D. Basinger (ur.), Philosophy of Religion: Selected Readings, Oxford University Press, 1996. (2001.).
250. A. Plantinga i N. Wolterstorff (ur.), Faith and Rationality, University of Notre Dame Press, 1983. J. J. C. Smart i J. J. Haldane, Atheism ∞ Theism, Blackwell, 2003.
251. R. Swinburne, Is there a God?, Oxford University Press, 1996.
252. R. Swinburne, The Existence of God, Clarendon Oxford, 1979.
253. T. Akvinski, Izbor iz djela 1 i 2, Zagreb, Naprijed, 1990.
254. W. Wainwright (ur.), The Oxford Handbook of Philosophy of Religion, Oxford University Press, 2005.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika. Posebice, kontinuirano će pažnja biti fokusirana na praćenje polaznika tijekom nastave (te u izradi eseja), a s obzirom na njihovo aktivno sudjelovanje u obradi tematskih cjelina (te na uočavanje eventualnih poteškoća u savladavanju određenih tema i problema).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Dr. sc. Nenad Smokrović, prof. emeritus	
Naziv kolegija	Suvremene teme: logika i svijet	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj je predmeta istražiti relacije u kojima stoji, s jedne strane, logika kao idealan, formalan i apstraktan jezik koji opisuje stvarnost, i s druge, različiti aspekti te stvarnosti. Istraživanje će se primarno usmjeriti na tri aspekta stvarnosti. Prvo, istraživat će se odnos logike i svakodnevnog mišljenja. Drugo, odnos logike i prirodnog jezike, te, konačno, odnos logike (ili, boje rečeno, logika) i vanjskog svijeta. Na

kolegiju će se analizirati, interpretirati i kritički promišljati prominentni suvremeni teorijski prijedlozi koji doprinose rasvjetljenju problema kojima se predmet bavi.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Svi polaznici poslijediplomskog doktorskog studija mogu upisati predmet.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da će studenti biti sposobni:

- definirati platonističko za razliku od konstruktivističkih shvaćanja logike.
- navesti, objasniti, analizirati i vrednovati suvremene kognitivne teorije koje na razne načine određuju odnos logike i mišljenja.
- navesti, definirati i analizirati temeljne logičke kategorije i principe ključne za razumijevanje logike i prirodnog jezika.
- razumjeti na koji se način ključne logičke kategorije odnose spram svijeta.
- identificirati različite logike i biti u stanju argumentirati za ili protiv pluralnosti logika.

prepoznati načine na koje različite logike mogu doprinijeti razumijevanju i objašnjenju različitih područja vanjske stvarnosti.

1.4. Sadržaj kolegija

- Psihologizam i antipsihologizam u logici
- Logika u sustavu i logika dokaza
- Logika i kognitivna znanost (mentalna logika; mentalni modeli; dualna teorija)
- Logički principi i evolucija
- Logika i razvoj jezika
- Logika i svakodnevno zaključivanje
- Pluralnost logika
- Logike i mogućnosti njihove primjene.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Studenti imaju obvezu pohađati nastavu, kontinuirano se za nju pripremati te aktivno sudjelovati. Nakon pohađanja nastave, student imaju obvezu napisati esej koji će se dorađivati u suradnji s nastavnikom, a koji će biti temelj za formuliranje konačne ocjene.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata temelji se na angažmanu i aktivnosti koju su pokazali tijekom nastave kao i na uspješnosti dorade eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Haack, S. 2005. Filozofija logika, Biblioteka Skopus, Zagreb. Frege, G. 1995, Osnove aritmetike, Kruzak, Zagreb.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
McGinn, C., 2000. Logical Properties, Clarendon Press, Oxford.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Quine, W.V.O. 1970. Philosophy of Logic, Harvard University Press, Cambridge, Mass. Strawson, P., 1967, Philosophical logic, Oxford University Press.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

255. Boghossian, P, Peacocke, Ch., 2000. New Essays on the A Priori, Clerendon Press, Oxford
256. Bennett, J., 2003. A Philosophical Guide to Conditionals, Clatrendon Press, Oxford. Byrne, Ruth, 2005. Rational Imagination, MIT, Cambridge.
257. Corcoran, J. 1969. Three Logical Theories, Philosophy pf Science, Vol 36, no 3. Enoch, D. Schechter ,J. How Are Basic Belief-Forming Methods Justified? Evans, J. B.T, Oven, D.E., 2004. If, Oxford Unversity Press, Oxford.
258. Jacquete, D. (ed.), 2006. A Companion to Philosophical Logic, Blackwell Publisching, Oxford. Quine, W.V.O. 1961. From a Logical Point of View, Harper&Row, New York.
259. Russell, B. 1956, Logic and Knowledge, Marsh, Allen and Unwin.
260. Resnik, M., 1985. Logic: Normative or descriptive? The Ethics of Belief or Branch of Psychology, Philosophy of Science, V. 52, No. 2.
261. Schapiro, S (ed.), 2005, The Oxford Handbook of Philosophy of Mathematics and Logic, Oxford University Press, Oxford.
262. Schechter, J., Enoch, D. 2006,Meaning and Justification: The Case of Modus Ponens; Nous, 687–715.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika. Posebice, kontinuirano će pažnja biti fokusirana na praćenje polaznika tijekom nastave (te u izradi eseja), a s obzirom na njihovo aktivno sudjelovanje u

obradi tematskih cjelina (te na uočavanje eventualnih poteškoća u savladavanju određenih tema i problema).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	
Naziv kolegija	Suvremene teme u estetici	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Cilj je predmeta omogućiti studentima uvid u suvremene teme koje se obrađuju unutar filozofske domene estetike, uključujući i filozofiju umjetnosti, ukazati im na relevantne autore, pozicije i argumente u suvremenim raspravama i na tim osnovama omogućiti kvalitetno bavljenje ovim problemima i pisanje radova na te teme. Iz praktične perspektive, cilj je omogućiti stjecanje kompetencija za aktivno profesionalno bavljenje filozofijom.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Očekuje se da će nakon odslušanog kolegija, studenti moći: (1) nabrojati i objasniti osnovne probleme unutar suvremene estetike i filozofije umjetnosti (2) analizirati i interpretirati relevantne filozofske tekstove argumente na kojima ti stavovi počivaju (3) izdvojiti osnovne pravce unutar raznolikih filozofskih teorija, identificirati relevantne predstavnike i objasniti njihove teorijske postavke (4) ukazati na povezanost estetike i ostalih filozofskih disciplina odnosno na povezanost problema kroz različita filozofska područja (5) ukazati na i objasniti doprinos kognitivnih znanosti i evolucijskih pristupa za suvremeno tumačenje tradicionalnih estetskih problema (6) napisati filozofski relevantan esej koji se sadržajno vezuje uz probleme o kojima se raspravljalo na kolegiju (7) primijeniti teorijske spoznaje na konkretna umjetnička djela (8) analizirati suvremene umjetničke prakse alatima filozofske estetike (9) ponuditi vlastito tumačenje i razviti vlastiti stav o ovim pitanjima
1.4. Sadržaj kolegija
Sadržaj predmeta bit će organiziran oko sljedećih tema: 1. Podrijetlo estetike i njezin povijesni razvoj 1a. Britanski empiristi i njemački racionalisti (Hutchenson, Hume i Kant) 1.b. Baumgarten 1c. F. Sibley, M. Budd, M. Beardsleya 2. Centralni problemi u estetici:

2a. Estetska svojstva – definiranje, određivanje, prepoznavanje, realizam, antirealizam 2b. Fenomenologija estetskog iskustva i njegova važnost za svakodnevni život i iskustva umjetnosti 2c. Estetski sudovi i estetsko nesuglasje 2d. Estetsko svjedočanstvo 3. Ljepota kao centralni pojam estetike 4. Naturalizirana, kognitivna i empirijska estetika: teorijski pristupi 5. Estetika vrlina 6. Percepcija, imaginacija, pažnja, iskustvo, djelovanje 7. Metaestetika: metodologija filozofskog promišljanja o estetici, estetika kao 'treća kultura' 8. Problemi definiranja umjetnosti 9. Umjetnost i kultura 10. Umjetnost i etika – pitanje moralnog razvoja,Platonov izazov, cenzura, nemoralna umjetnička djela 11. Umjetnost i epistemologija – umjetnost i kognitivna vrijednost, umjetnost i znanje 12. Kategorije umjetnosti

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☒ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi, redovito čitanje relevantne literature, pisanje rada na odabranu temu.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave. Jedan dio bodova student može ostvariti za vrijeme nastave, redovitim sudjelovanjem u nastavi, prezentacijom seminarskog rada i konstruktivnim doprinosima diskusiji. Drugi dio bodova student ostvaruje uspješno napisanim esejem, što podrazumijeva i samostalno istraživanje. Detaljna razrada načina praćenja i ocjenjivanja rada studenata bit će prikazana u izvedbenom planu predmeta.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Feagin S. & P. Maynard, *Aesthetics*, OUP	Dostupno kod predmetno	10

	g nastavnika	
Kivy P. (2015), *De Gustibus*: *Arguing About Taste and Why We Do It*, OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Lamarque . I S. Haugom Olsen,(2004), *Aesthetics and the Philosophy of Art*, OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Levinson J. (2005), *The Oxford Handbook of Aesthetics* , OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Levinson J. (2016), *Aesthetic Pursuits*, OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Lopes D.M. (2018), *Being for Beauty: Aesthetic Agency and Value,* OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Currie Greg, M. Kieran, A. Meskin & J. Robson, ur. (2014), *Aesthetics and the Sciences of Mind*, OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Elisabeth Schellekens and Peter Goldie (eds.), (2011), *The Aesthetic Mind; Philosophy and Psychology,* OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
1. Nanay B. (2016), Aesthetics as philosophy of percpetion, OUP 2. Kivy P. (2001), The Possessor and the Possessed: OUP . 3. Abrams M.H. (1971), Natural Supernaturalism, Tradition and Revolution in Romantic Literature, New York: W.W: Norton & Company 4. Attridge D. (2015), The Work of Literature, OUP		

5. Carroll N. i J. Gibson (2016), The Routledge Companion to Philosophy of Literature OUP
6. Currie G. (2011) The Nature of Fiction, CUP
7. Currie G. (2010), Narratives and Narrators: A Philosophy of Stories, OUP
8. Davis D. (2007), Aesthetics and Literature, London: Continuum
9. Hagberg G.L. i Walter Jost ur. (2010), A Companion to the Philosophy of Literature, Wiley-Blackwell, 2010
10. Hagberg G.L. ur. (2016), Fictional Characters, Real Problems, OUP
11. Hogan C.P. (2003), The Mind and its Stories, Cambridge UP
12. Gibson J. (2015), ed. The Philosophy of Poetry, OUP
13. Lamarque P. i S.H. Olsen (1994), Truth, Fiction and Literature, OUP
14. Felski R. (2008), Uses of Literature, Willey
15. Robinson Jenefer (2005), Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art, OUP
16. Seller A. i Gaydon P. (2016), Literary Studies and the Philosophy of Literature, Palgrave

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Standardni postupci osiguranja kvalitete koje je razradio i vodi Odbor za kvalitetu Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci (evaluacija rada nakon završetka nastave).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Teorija djelovanja	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj kolegija je prezentirati suvremene teorije i rasprave u području teorija djelovanja, te razviti sposobnost samostalnog iščitavanja izvorne literature.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Nakon odslušanog kolegija studenti će moći kritički raspravljati o različitim stajalištima u području teorije djelovanja, te svoje stavove potkrijepiti adekvatnom literaturom.

1.4. Sadržaj kolegija

U okviru kolegija bavit ćemo se analizom toga što je ljudsko djelovanje, nasuprot onome što bi ljudi mogli činiti, bez da to djelovanje doprinosi ljudskosti. Rasprava otvara sljedeći problem: koji su to

uzroci, motivacija, namjera ili razlozi za djelovanje? Što su i kako razlikujemo voluntarističko i nevoluntarističko djelovanje? Koja je veza između voluntarizma i volje? Koji je odnos između kauzalni neuroloških procesa i volje? Studenti će se upoznati s glavnim pozicijama započevši od onih koje slijede poziciju Tome Akvinskog. Posljedično, suvremene teorije će se kritički analizirati.		
1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

- Aktivno sudjelovanje u nastavi.
- Esej (približno 10.000 znakova)
- Obavezne konzultacije tijekom rada na eseju.
- Pisani ispit na kraju odslušanog kolegija.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Aquinas T., *Summa Theologiae*, English translation by the Fathers of the English Dominican Province.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Pugh M., *Analytical Thomism: Traditions in Dialogue*, Aldershot: Ashgate (Forthcoming).	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Anscombe, G.E.M. (Elizabeth), 1963, *Intention*, 2nd. ed., Cornell University Press, Ithaca, NY	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Frankfurt, Harry, 1999, *Volition, Necessity, and Love*, Cambridge, Cambridge University Press	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

Goldman, Alvin, 1970, *A Theory of Human Action*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Mele, Alfred (ed.), 1997, *The Philosophy of Action*, Oxford University Press, Oxford	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Pietroski, Paul, 2000, *Causing Actions*, Oxford University Press, New York	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

263. Haldane J. (ed.), Mind, Metaphysics and Value, Notre Dame, IN: UND, 2002
264. Davidson, Donald, 1980, Essays on Actions and Events, Oxford University Press, Oxford
265. Ginet, Carl, 1990, On Action, Cambridge, Cambridge University Press
266. Korsgaard, Christine, 1996, The Sources of Normativity, Cambridge University Press, Cambridge
267. Vermazen B. and Hintikka M. (eds), 1985, Essays on Davidson, MIT Press. Cambridge, MA
268. von Wright, Georg, 1971, Explanation and Understanding, Cornell University Press, Ithaca, NY

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

- ☒ samoevaluacija koju provodi nastavnik
- ☒ rezultati u postizanju ciljeva
- ☒ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić	
Naziv kolegija	Teorije istine	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj kolegija je detaljnije raditi na problemima vezanim uz istinu. Obrađivat će se najutjecajniji tekstovi suvremenih autora. Time će se studenti osposobiti za samostalan nastavak rada na toj temi.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

- ☒ Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito ontološkim pitanjima
- ☒ Stjecanje primjerene razine spoznaja iz domene ontologije

☒ Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme ontologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprostavljenih stajališta ☒ Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature ☒ Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema ☒ Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema u interdisciplinarnom pristupu
1.4. Sadržaj kolegija
Kriterij istine i značenje istine: Odvajanje teorija opravdanja od teorija istine. Epistemičko i realističko shvaćanje istine: Aletički realizam i istina kao epistemički pojam; odražavanje ovih shvaćanja na raspravu oko realizma i antirealizma općenito; uvjeti istinitosti i uvjeti tvrdljivosti. "Truthmakers": Što sud čini istinitim, činjenice, stanja stvari? Što su činjenice i postoje li kao vrsta stvari koja bi sudove mogla činiti istinitima? Nominalizam i realizam. "Truthbearers": Koja vrsta stvari uopće može biti istinita ili neistinita, to jest, nositelj istinosnih vrijednosti? Jesu li to rečenice, značenja rečenica, što su to propozicije? Fizička teorija istine kao (nezadovoljavajući?) odgovor na ovaj problem. Korespondencijska teorija istine: Što točno znači da sud odgovara činjenicama? Kako uspoređivati različite vrste stvari? Wittgensteinova logička forma i struktura činjenica, nominalističke kritike. Redundancijska teorija istine: Cijeli niz suvremenih deflacijskih ili minimalističkih teorija; diskvotacijska teorija, srodnost redundancijske i semantičke toerije istine. Paradoks lažljivca: Paradoks lažljivca i njegova rješenja, neki drugi semantički paradoksi.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☒ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☒ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata
Student je dužan prisustvovati nastavi, izložiti seminarski rad i obraditi zadanu literaturu.
1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.
1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Horwich Paul: *Truth*, Clarendon Press, Oxford, 1998.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Horwich Paul (ed): *Theories of Truth*, MIT, Dartmouth Pub Co, UK/Ashgate Pub Co Darthmouth, 1994. (izbor)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Michael Dummett: *Truth and Other Enigmas*, Duchworth, 1978. (izbor)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Devitt, Michael: *Realism and Truth*, Oxford, Blackwell, 1991. (izbor)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
- Sainsbury R.M: *Paradoxes*, Cambridge University Press, 1995. (izbor)	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
1. Kirkham Richard L. Theories of Truth, The MIT Press, 2. -Newman Andrew The Correspondence Theory of Truth, Cambridge University Press.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
☒ upitnik nakon pojedinog predavanja s ciljem provjere studentskog razumijevanja ☒ upitnik za procjenu programa predmeta, nastave i nastavnih materijala, vještina poučavanja i interakcije sa studentima (na početku i na kraju provedbe kolegija)		

OPĆE INFORMACIJE	
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija
Naziv kolegija	Teorije znanja
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*
Status kolegija	izborni
Godina	1., 2.

Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Temeljni cilj kolegija je stjecanje relevantnih spoznaja iz domene epistemologije, s naglaskom na suvremene rasprave iz teorije znanja. Nadalje, cilj je kolegija stjecanje sposobnosti analitičkog i kritičkog promišljanja tematike.

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Upisan doktorski studij.

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

- Razvijanje vještine analitičkog i kritičkog mišljenja o općenito epistemološkim pitanjima
- Stjecanje primjerene razine spoznaja iz recentnog stanja epistemoloških rasprava
- Usvajanje metodologije znanstvenog istraživanja i filozofskog promišljanja vezanog uz teme epistemologije; upoznavanje strukture argumentacije i razvijanje sposobnosti i vještina suočavanja suprotstavljenih stajališta
- Razvijanje sposobnosti analize i interpretacije izvorne literature
- Poticanje na kritičko mišljenje prakticiranjem problemskog pristupa, koncipiranje i razvijanje osobnih stajališta o pojedinim problemima, poticanje sposobnosti samostalnog rada i promišljanja problema
- Poticanje kreativne upotrebe stečenih spoznaja i sposobnosti kompleksnog zahvaćanja problema

1.4. Sadržaj kolegija

1. Istinito opravdano vjerovanje
- tradicionalna definicija znanja (Platon, I. Kant)
- Gettierov problem i odgovori (E. Gettier, A. Ayer, R. Feldman)
- Kauzalna teorija opravdanja i naturalistički pristup znanju (D. Armstrong, A.I. Goldman)
- Ispravna vrsta opravdanja i pojam konkluzivnog opravdanja (A. Plantinga, K. Lehrer i T.D. Paxson, F. Dretske)
- Ostale teorije znanja (T. Williamsona, L. Zagzebski i dr.)

2. Skepticizam
- suvremena obrana skepticizma (B. Straud, P. Unger)
- teorije «običnog jezika» (J. L. Austin)
- princip zatvorenosti (R. Nozick)
- teorije relevantnih alternativa (F. Dretske, A. Goldman)
- kontekstualizam (D. Lewis, K. DeRose, S. Cohen, M. Williams)
- Semantički eksternalizam (H. Putnam, F. Dretske)
- Koherentizam, istina i radikalna interpretacija (D. Davidson)

3. Normativizam i naturalizam
- program naturalizacije epistemologije (W.O. Quine)
- radikalni i umjerni naturalizam (F. Dretske, A. Goldman, Ph. Kitcher, H. Kornblith)
- normativizam (J. Kim, L. Bonjour); deontološka pozicija u epistemologiji (R. Chisholm)

- epistemologija vrline (E. Sosa, L. Zagzebski)
- metodološki naturalizam (R. Feldman)

4. Internalizam i eksternalizam
- znanje prema modelu termometra (D. Armstrong)
- diskriminacija i perceptivno znanje (A. Goldman); znanje kao protok informacija (F. Dretske)
- koherentizam i internalizam (L. Bonjour, K. Lehrer); kontekstualizam i internalizam (S. Cohen, M. Williams,)

5. Etika vjerovanja
- voluntarizam vjerovanja (W. James, B. Williams)
- epistemička akrasia i odgovornost vjerovanja (D. Owens)
- evidencijalizam (J. Adler)
- religijsko, moralno i znanstveno znanje (R. Audi)
- samo-kontrola vjerovanja (fanatizam, emocije, samo-kritičnost) (J. Adler)

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Uz redovito i aktivno sudjelovanje na predavanjima i seminarima, polaznici su dužni napisati esej (oko 10.000 slova), te položiti pismeni ispit. Polaznicima je omogućen dodatni individualni rad s nastavnikom-mentorom.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta prati se kontinuirano.
Aktivnost u nastavi uključuje i pohađanje konzultacija.
U slučaju da se student odluči na dodatni individualni rad s mentorom, osobito će se vrednovati istraživački rad na pripremi članka za objavljivanje u časopisu ili predstavljanje na (međunarodnom) skupu.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

. Kim & E. Sosa (ur.), *Epistemology: An Antology*, London, Blackwell, 2000	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
S. Bernecker & F. Dretske (ur.), *Knowledge: Readings in contemporary epistemology*, Oxford, Oxford University Press, 2000	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
R. Audi: *Epistemology*, London, Rautledge, 2003	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
L. BonJour: *The Structure of Empirical Knowledge*, Cambridge, Mass, Harvard University Press, 1985.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
F. Dretske: *Knowledge and the Flow of Information*, Cambridge, MA, MIT Press, 1981	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
A.I.Goldman, A., (1986), *Epistemology and Cognition*, Cambriddge, MA: Harvard University Press	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Naturalizing Epistemology, Hilary Kornblith (ur.), Cambridge, MA: Harvard University Press, 1985	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Adler, J. *Belief's own Ethics*, Cambridge, Mass., A Bradford Book, MIT Press, 2002	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
1.10. Dopunska literatura		
1. Lehrer, K., (1974), Knowledge, Oxford, Claredon Press.		

2. Pappas, G. and Swain, M., (ur.), Essays on Knowledge and Justification, Ithaca, Cornell Unversity Press, 1978
3. Sosa, E., (1991) , Knowledge in Perspective, Cambridge, Cambridge University Press
4. Chisholm, R.M., (1982), The Foundations of Knowing, Brighton, Harvester Press
5. Dretske, F., Enc, B., (1984), «Causal Theories of Knowledge», Midwest Studies in Philosophy 9, Causation and Causal Theories
6. Moser, P.K., (1989), Knowledge and Evidence, Cambridge, Cambridge University Press,
7. Armstrong, D., (1973), Belief, Truth and Knowledge, Cambridge, Cambridge University Press,
8. Austin, J.L., (1962), Sense and Sensibilia, Oxford, Claredon Press
9. G. Harman, (1973) Thought, Princeton, Princeton University Press.
10. R. Fumerton, (1995), Metaepistemology and Skepticism, Lanham/MD, Rowman &Littlefield
11. Stroud, B., (1984), The Significance of Philosohical Skepticism, Oxford, Oxford University Press
12. Strawson, P.F., (1985), Skepticism and Naturalism, London, Methuen
13. Williams, M., (1991), Unnatural Doubts, Oxford, Basil Blackwell
14. DeRose, K., (1995), «Solving the Sceptical Puzzle», The Philosophical Review, 104.
15. S. Stich: Fragmentation of Reason, Cambridge, MA: Bradford Books/MIT Press, 1990
16. Lewis, C.I., “The Bases of Empirical Knowledge”, u Empirical Knowledge, ur. Chisholm, R.M. i Schwartz, R.J., New Jersey, Englewood Cliffs, 1973.
17. Moser, P. K., (1985), Empirical Justification, Dordrecht, D. Reidel Publishing Company.
18. Pettit, P. (1993) , Common Mind, Oxford, Oxford University Press.
19. Plantinga, A., (1994), Warrant and Proper Function, Oxford, Oxford University Press.
20. Pollock, J., (1974), Knowledge and Justification, Priceton, Princeton University Press;
21. Linda M. Alcoff (ur.), Epistemology: The Big Questions, London, Blackwell, 1998
22. G. Harman: Change in View, Cambridge, MA: MIT Press, 1986
23. BonJour, L., (1985) , The Structure of Empirical Knowledge, Cambridge, Mass., Harward University Press.
24. Cohen, S., (1999), "Contextualism, Scepticism and the Structure of Reasons", Philosophical Perspectives, 13;
25. Cohen, S. (1998), "Contextualist Solutions to Epistemological Problems", Australasian Journal of Philosophy, No.76
26. Davidson.D, (1982), Essays on Action and Events, Oxford, Oxford University Press.
27. DeRose, K.,(1992) “Contextualism and Knowledge Attributions”, Philosophy and Phenomenological Research, Vol. LII, No. 4.
28. Williams, M. (2001), Problems of Knowledge, Oxford, Oxford University Press.
29. Williams, M, (2001), “Contextualism, Externalism and Epietemic Standards”, Philosophical Studies, Vol.103, No.1
30. Williamson, T., (2000), Knowledge and its limits, Oxford, Oxford University Press.f
31. Audi, R. (1995), “Acting from Virtue”, Mind, 104.
32. Flanagan, O., (1991), Varieties of Moral Personality: Ethics and Psychological Realism,Cambridge, Mass., Harvard University Press, .
33. Williams, B.A.O., (1973), “Deciding to believe”, in Problems of Self, Cambridge: Cambridge University Press
34. (obvezna i dopunska literatura će se nadopunjavati obzirom na nova izdanja i prijevode)

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
☒ samoevaluacija koju provodi nastavnik
☒ rezultati u postizanju ciljeva
☒ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	
Naziv kolegija	Umjetnost i moral	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA
1.1. Ciljevi kolegija
Glavni je cilj ovoga predmeta omogućiti polaznicima poslijediplomskog doktorskog studija proučavanje interakcije etike i estetike, posebice s aspekta procjene umjetničkog djela (određuje li etička dimenzija i estetsku vrijednost umjetničkog djela?), te mogućnosti razvoja moralne spoznaje putem umjetničkih djela. Takvim se proučavanjem postiže stručna osposobljenost vrednovanja umjetničkih djela u jednoj od njihovih bitnih komponenata i razvija dodatna kompetencija u području metodologije filozofije morala.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Upisan doktorski studij
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Nakon položenog ispita polaznici će: ▪ raspolagati kompetencijama rasuđivanja o moralu na temelju primjera iz umjetnosti; ▪ posjedovati vještine potrebne za moralnu procjenu umjetničkog djela; posjedovati vještine potrebne za estetsko vrednovanje umjetničkog djela, a s obzirom na njegove moralne komponente.
1.4. Sadržaj kolegija
Analizirati će se dvije glavne tematske cjeline. Prva je cjelina u vezi s pitanjem određuje li etička dimenzija umjetničkog djela i njegovu estetsku vrijednost. Analiziraju se glavni sukobljeni prijedlozi, prije svega moralizam, amoralizam (u različitim verzijama) i formalizam (kao posebno važan oblik amoralizma). U drugom dijelu, analizira se pitanje mogućnosti moralne spoznaje putem umjetničkih djela. Takvu mogućnost, štoviše, i prioritet, naglašavaju autori koji negiraju da je moral samo pitanje racionalnosti. Po njima iskustvo i senzibilitet su ključni za ispravnu moralnu spoznaju. U toj cjelini, analiziraju se prijedlozi u području filozofije morala koji ističu potrebu njegovanja iskustva i moralnog senzibiliteta, kao i prijedlozi u području filozofije morala i filozofije umjetnosti koji pokazuju kako upravo iskustvo koje donose umjetnička djela najbolje odgovara takvoj potrebi.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Obveze studenata čine redovito pohađanje nastave i ispunjavanje tekućih zadataka. Studenti su obvezni izraditi seminarski rad, za čiju izradu dobivaju potporu na konzultacijama. Očekuje se od studenata da čitaju temeljnu literaturu tijekom razdoblja kada se održavaju predavanja, tako da bi sama nastava mogla biti interaktivna, uz značajno kritičko sudjelovanje studenata. Studenti će imati obvezu polagati i konačni ispit.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
J.L. Bermudez i S. Gardner (ur.), *Art and Morality*, Routledge, London, 2003.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
G.L. Hagberg (ur.), *Art and Ethical Criticism*, Oxford, Blackwell, 2008.	1	10
J. Levinson (ur.), *Aesthetics and Ethics. Essays at the Intersection*, Cambridge, Cambridge University Press, 1998.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
M. Nussbaum, *Love's Knowledge*, Oxford, Oxford University Press, 1990.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
E. Schellekens, *Aesthetics and Morality*, London, Continuum, 2007.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

J.O. Young, *Art and Knowledge*, London, Routledge, 2001.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura

269. B. Gaut, Art, Emotion and Ethics, Oxford, Oxford University Press, 2007.
270. G. Graham, Philosophy of the Arts, London, Routledge, 1997.
271. M. Kieran, "In Defense of the Ethical Evaluation of Narrative Art", British Journal of Aesthetics, 2001, 26-38.
272. M. Kieran i D. McIver Lopes (ur.), Knowing Art, Springer, Dordrecht, 2004.
273. Lillehammer H., "Values of Art and the Ethical Question", British Journal of Aesthetics, 376-394, 2008.
274. M. Nussbaum, The Fragility of Goodness.Luck and Ethics in Greek Tragedy and Philosophy, Cambridge University Press, Cambridge, 2001.
275. M. Nussbaum, Pjesnička pravda, Zagreb, Deltakont, 2005.
276. T. Zamir, Double Vision. Moral Philosophy and Shakespearean Drama, Princeton, Princeton. University Press, 2007.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Praćenje kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta bit će fokusirano na studentsko iskustvo i intelektualni napredak. S time u svezi, izradit će se i primjenjivati upitnik kojim će studenti evaluirati vještine poučavanja, interakciju sa studentima, usvajanje gradiva, institucijsku okolinu. Predviđa se mogućnost rane evaluacije (3 do 5 tjedana nakon početka nastave) i evaluacije na kraju provedbe kolegija. Vodit će se rasprave s ciljem usmjeravanja na uzroke koji su doveli do stvaranja određenih stavova o kolegiju (grupne, kao i individualne). Nositelj predmeta oslanjat će se i na opažanja od strane drugih nastavnika, kolega, i eksperata. Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će i rezultati koje postižu studenti: ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva; portfolio svakog studenta (praćenje napredovanja).

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Iris Vidmar Jovanović	
Naziv kolegija	Umjetnost, društvo i humanistika	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

OPIS KOLEGIJA

1.1. Ciljevi kolegija

Cilj predmeta jest upoznati studente s društveno-kulturološkim vrijednostima umjetnosti i umjetničkih praksi i dovesti te prakse u vezu sa skupom humanisitčkih znanosti koje su primarno posvećene njihovoj analizi.

U kolegiju se polazi od pretpostavke kako su umjetnosti, u njihovom najraznolikijem obliku, jedna od najstarijih ljudskih djelatnosti i nastoji se pokazati kako to nije slučajnost. Drugim riječima, umjetničko djelovanje jedno je od primarnih poriva koje čovjek ima i koje ga definira i stoga je razumijevanje takvog djelovanja važan segment spoznaja koje imamo o kulturi i čovjeku općenito. Ovako shvaćeni cilj u nastavi će se razraditi kroz suvremene humanisitčke pristupe umjetnosti, posebno teorije unutar filozofije umjetnosti, uključujući komparativnu filozofiju umjetnosti, kognitivne i empirijske pristupe umjetnosti te prakse umjetničke kritike. S obzirom na to, konkretni ciljevi su:

(1) Upoznati studente s povijesnim pregledom filozofskih teorija umjetnosti i ukazati na odnos filozofije umjetnosti, umjetničkih praksi i praksi interpretacije i umjetničke kritike te s obzirom na takvo teorijsko zaleđe omogućiti studentima da osvijeste povezanost umjetnosti (kao stvaranja i recepcije djela) s etičkim, epistemološkim, političkim i estetičkim aspektom ljudske prirode
(2) Analizirati odnos umjetnosti i drugih ljudskih djelatnosti, prvenstveno znanosti (prirodnih i humanističkih) i tehnologije
(3) Uočiti suvremene trendove unutar umjetničkih praksi koje nameću potrebu za filozofskim preispitivanjem (formiranje novih umjetničkih formi, *online* platforme umjetnosti, visoka i niska umjetnost i slično)
(4) Potaknuti studente na kritičko preispitivanje doprinosa umjetnosti i umjetničkih praksi kulturi, obrazovanju i dobrobiti društva općenito i omogućiti im da se upuste u kritičke i argumentirane rasprave o vrijednosti umjetnosti i umjetničkih praksi
(5) Razviti sposobnosti čitanja, analiziranja i kritičkog raspravljanja o relevantnim problemskim pitanjima unutar filozofije umjetnosti i načine implementacije ovih zaključaka u druga područja
(6) Pružiti studentima teorijsko zaleđe s kojega mogu doprinijeti konkretnim spoznajama i praktičnim rješenjima za društveno relevantne probleme koji su povezani s umjetničkim praksama (primjerice, školski kurikulum i pitanje lektire, odabir kazališnih i televizijskih programa, financiranje umjetničkih i kulturoloških sadržaja i slično)
(7) Omogućiti studentima osnovno upoznavanje s humanistikom, njezinim ciljevima i vrijednostima

1.2. Uvjeti za upis kolegija

Nema

1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij

Očekuje se da studenti, nakon odslušanog kolegija, mogu:

(1) Definirati i objasniti fenomen umjetnost i umjetničke prakse i objasniti njihov razvoj, posebno s obzirom na društvene procese koji im omogućuju razvoj i utječu na njih (i obratno)
(2) Kritički analizirati tekstove koji se bave ovom tematikom, usporediti i kritički preispitati stavove filozofa i drugih relevantnih mislioca te zauzeti i argumentirati u korist vlastitoga stava
(3) Definirati i objasniti centralne argumente 'za i protiv' vrijednosti umjetnosti i objasniti povijesne debate karakteristične za pitanje vrijednosti
(4) Primijeniti spoznaje iz kolegija na konkretna pitanja poput financiranja obrazovnih, kulturnih i umjetničkih sadržaja, razvoja školskih kurikuluma, odabira školske literature i slično

1.4. Sadržaj kolegija

Sadržaj predmeta bit će organiziran oko nekoliko tematska blokova:
(1) Definiranje umjetnosti (umjetnosti kao oponašanje, umjetnost kao ekspresija, umjetnost kao značajna forma, institucijska teorija umjetnosti) i pitanje njezine vrijednosti (edukativna, ekspresivna, estetska tumačenja, umjetnost zbog umjetnosti)

(2) Umjetnost i evolucija: podrijetlo umjetnosti (rituali, ples, mitologija), umjetnost kao prilagodba, umjetnički impuls
(3) Umjetnost i tehnologija: bliskosti i razlike, uvođenje umjetničko-estetskih kriterija u tehnologiju, suvremeni trendovi brisanja granica (moda, telekomunikacije, dizajn interijera)
(4) Umjetnost i znanost: Platonov progon umjetnika; estetičko obrazovanje (Kant, Schiller), umjetnost i društvene/humanističke znanosti, treća kultura
(5) Umjetnost i društvo: kognitivna i etička vrijednost umjetnosti; edukativna funkcija umjetnosti, umjetnost kao socijalno ljepilo, pitanje visoke i niske umjetnosti, umjetnost i ideologija
(6) Umjetnost i kognitivne znanosti: percepcija i recepcija umjetničkih djela, kreativnost i imaginacija, emocionalni odgovori na umjetnost, umjetnost i samospoznaja, umjetnost i empatija
(7) Važnost umjetnosti za kulturu, obrazovanje, političke zajednice i individualni napredak
(8) Važnost humanisitčkog obrazovanja

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)		
	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☒ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☒ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

Redovito sudjelovanje na nastavi; čitanje relevantne literature, sudjelovanje u diskusijama

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	x
Projekt		Kontinuirana provjera znanja		Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave i na završnom ispitu. Vrednovanje tijekom nastave održava se u semestru putem aktivnosti na nastavi i održavanjem seminarskog rada i konstruktivnim doprinosom diskusijama. Studenti su dužni prisustvovati na nastavi, redovito čitati relevantnu literaturu i aktivno sudjelovati u diskusijama te održati izlaganje na odabranu temu. Završni ispit je esejskog tipa; studenti moraju predati rad na odabranu temu od minimum 4000 riječi i uz konzultaciju minimum 10 relevantnih izvora literature. Rad ne smije biti samo oglednog karaktera već predstavljati originalni doprinos problemu.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Carroll, N. (2010), ***Art in Three Dimensions*****, OUP**	Dostupno kod predmetno	10

	g nastavnika	
Currie Greg, M. Kieran, A. Meskin & J. Robson, ur. (2014), *Aesthetics and the Sciences of Mind*, OUP	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Hogan, P.C. (2003), *Cognitive Science, Literature, and the Arts: A Guide for Humanists*, Routledge	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Felski, R., The Uses of Literature. Oxford: Blackwell Publishing, 2008	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Small H., *The Value of Humanities*, OUP, 2013	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10
Vidmar Jovanović, I. ur. (2019), *Narrative Art, Knowledge and Ethics,* Rijeka: Faculty of Humanities and Social Sciences	https://izdavastvo.ffri.hr/wp-content/uploads/2019/12/Iris-Vidmar-Jovanovic-Knjiga.pdf	10

1.10. Dopunska literatura

1. Barfield, R. (2011), The Ancient Quarrel between Philosophy and Poetry, Cambridge: University of Cambridge Press
2. Berliner, T. (2017), Hollywood Aesthetic: Pleasure in American Cinema, Oxford: Oxford University Press.
3. Boyd, B. (2010), On the Origin of Stories, Evolution, Cognition and Fiction, Harvard University Press.
4. Boyd, B. (2012), Why Lyrics Last, Evolution, Cognition and Shakespeare's Sonnets, Harvard University Press
5. Dessanayke, E. (1992), Homoaestheticus; Where art comes from and why, University of Washington Press

6. Dodd, J. ed. (2016), Art, Mind, and Narrative. Themes from the Work of Peter Goldie; Oxford University Press
7. Dutton Denis (2009), The Art Instinct, Bloomsburry Press
8. Gaskin, R. (2013), Language, Truth, and Literature: A Defense of Literary Humanism, Oxford: Oxford University Press.
9. Gibson J. (2015), ed. The Philosophy of Poetry, OUP
10. Hagberg G.L. ur. (2016), Fictional Characters, Real Problems, OUP
11. Hagberg, G. ed.,(2011), Art and Ethical Criticism, Oxford: Blackwell
12. Halliwell, S. (2002),The Aesthetic of Mimesis, Princeton: Princeton University Press
13. Hogan C.P. (2003), The Mind and its Stories, Cambridge UP
14. Hogan P. C. (2011), What Literature Teaches Us about Emotion, Cambridge University Press.
15. Hogan P. C. (2011), Affective Narratology. The Emotional Structure of Stories Frontiers of Narrative Series.
16. Hogan, P.C. (2003), Cognitive Science, Literature, and the Arts: A Guide for Humanists, Routledge
17. Hutto Daniel, ur. (2007), Narrative and Understanding Persons, Cambridge: Cambridge University Press.
18. Janaway, Ch. (2006), "Plato and the Arts", u H.H. Benson, ur., A Companion to Plato, 388-400. Oxford: Blackwell Publishing Ltd.
19. John, E. (2010), "Literature and the Idea of Morality", u Hagberg G. & W. Jost, ur., A Companion to the Philosophy of Literature, 285-99. Oxford: Wiley-Blackwell.
20. Kaufmann, W. (1992), Tragedy and Philosophy, Princeton: Princeton University Press.
21. Kant Immanuel, (2000), Critique of the Power of Judgment, The Cambridge Edition of the Works of Immanuel Kant, edited by Paul Guyer
22. Kivy, P. (2007), Music, Language and Cognition, Clarendon Press, Oxford UP
23. Kivy, P. (2009), Antithetical Arts, On the Ancient Quarrel between Literature and Music, Clarendon press, Oxford
24. Kivy P. (2015), De Gustibus: Arguing About Taste and Why We Do It, OUP
25. Koopman, E. and Hakemulder., F. (2015), "Effects of Literature on Empathy and Self-Reflection: A Theoretical-Empirical Framework," Journal of Literary Theory 9(1): 79-111.
26. Lamarque L. i Olsen S.H. (2004), Aesthetics and the Philosophy of art, Blackwell
27. Lamarque, P. and Haugom Olsen, S. (1994), Truth, Fiction, and Literature: A Philosophical Perspective, Oxford: Oxford University Press.
28. Lamarque, Peter (2014), The Opacity of Narrative, London: Rowman and Littlefield International
29. Levinson J. (2016), Aesthetic Pursuits, OUP
30. Levinson, J. ed. (1998), Aesthetics and Ethics, Essays at the Intersection, Cambridge: Cambridge University Press.
31. Livingston, P.& Plantinga, C. ur, (2009), The Routledge Companion to Philosophy and Film, Routledge
32. Livingston, P. (2009), Cinema, Philosophy, Bergman, OUP
33. Lopes D.M. (2018), Being for Beauty: Aesthetic Agency and Value, OUP
34. McDonald R., (2015),The Values of Literary Studies, Cambridge University Press
35. M. Burke & E. T. Troscianko, ur., Cognitive Literary Stance, Dialogues between Literature and Cognition, 259-78. Oxford: Oxford University Press.

36. Mar, R., Oatley, K. and Peterson., J. (2009), "Exploring the Link between Reading Fiction and Empathy: Ruling out Individual Differences and Examining the Outcomes." Communications 34(4): 407-28.
37. Matravers, D. (2014), Fiction and Narrative, Oxford: Oxford University Press
38. Murray B. (2015), The Possibility of Culture. Pleasure and Moral Development in Kant's Aesthetics, Wiley Blackwell
39. Murray B. (2015), The Possibility of Culture. Pleasure and Moral Development in Kant's Aesthetics, Wiley Blackwell
40. Northrop F., The Educated Imagination, Indiana University Press, 1964
41. Plantinga, C. (2009), Moving Viewers, American Film and the Spectators Experience. University of California Press.
42. Plantinga, C. and G. Smith ur., (2009), Passionate Views: Film, Cognition, and Emotion, The Johns Hopkins University Press.
43. Plato, Complete Works, 971-1223, Cambridge: Hackett Publishing Company
44. Robinson J. (2005), Deeper than Reason: Emotion and its Role in Literature, Music and Art, OUP
45. Rosen S. (2005), Plato's Republic. Yale University Press.
46. Schellekens E.& P. Goldie (2011), The Aesthetic Mind, Oxford UP
47. Schellekens, E. (2007), Aesthetics and Morality, London: Continuum.
48. Seller A. i Gaydon P. (2016), Literary Studies and the Philosophy of Literature, Palgrave
49. Smith, M. (1995), Engaging Characters, Fiction, Emotion, and the Cinema. Oxford University Press.
50. Smith, M. & R. Allen, (1997), Film Theory and Philosophy, OUP
51. Smith, Murray, (2017), Film, Art and Third Culture, OUP
52. Spivak G. C. (2012), An Aesthetic Education in the Era of Globalization, Harward University Press.
53. Stecker R. (2010), Aesthetics and the Philosophy of Art, Rowman & Littlfield publishers
54. Vidmar Jovanović, I. (2020a), "Kant on poetry and Cognition", Journal of Aesthetic Education, 54, 1-17.
55. Vidmar Jovanović, I. (2020b), "Tv Series and their Boundaries", Rivista di Estetica, 73, 30 – 46.
56. Vidmar, I. (2010), "Against the Cognitive Triviality of Art", Proceedings of the European Society for Aesthetics 2: 516-31.
57. Vidmar, I. (2012), "Communicative View of Literature: A Case for Fictional Testimony", Balkan Journal of Philosophy 4(1): 81-92.
58. Vidmar, I. (2012), "Plato's Ion in the Context of Literary Cognitivism", Glasnik za Društvene Nauke 4: 111-52.
59. Vidmar, I. (2013), The Nature of Fictional Testimony and its Role in Reaching, Fulfilling and Promoting our Epistemic Aims and Values; Ph.D. thesis.
60. Vidmar, I. (2013), "Literary Cognitivism and Epistemic Aims", u M. Arsenijević, ur., Beogradsko-riječki susreti: zbornik filozofskih radova, 147-166. Beograd: Institut za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.
61. Vidmar, I. (2014), "Thought Experiments, Hypotheses and the Cognitive Dimension of Literary Fiction", Synthesis Philosophica 28 (1-2): 177-93.
62. Vidmar, I. (2014), "Istine i trivijalnosti književnih djela," Kultura 143(2014): 11-33.
63. Vidmar, I. (2016), "Identity, humanity and bioethics: philosophical aspects of Never Let Me Go", in A. Prnjat & V. Kolarić, eds., Shadows in the Cave: Film and Philosophy, Beograd: Alfa Univerzitet.

64. Vidmar, I. (2016), “Challenges of Philosophical Art“, Proceedings of the European Society for Aesthetics, 8: 545-569.
65. Vidmar, I. (2016), The Philosophers' Virtues“, Anthropology and Philosophy, 12: 137-53.
66. Vidmar, I. (2017), “On Literary Cognitivism from the Perspective of Difference between Literature and Philosophy”, Synthesis Philosophica 32: 371-86.
67. Vidmar, I. (2017). “Epistemic Game of Thrones”, Synthesis Philosophica 32(1): 215-34.
68. Vidmar, I. (2017), “Riječi koje crtaju slike: estetika poezije i poetskog iskustva”, in Teorija Umetnost kao Teorija Vrednosti, eds. Nataša Lah i Miško Šuvaković, Orion Art, (2017).
69. Vidmar, I. (2017), “The Portrait of an Artist as a Gifted Man; What Lies in the Mind of a Genius?“ Proceedings of the European society for Aesthetics, 9 591-614.
70. Vidmar, I. (2018), “Big Philsophical Questions: Why They Matter and Why They Are still Around?, The European Legacy 23(4):1-13.
71. Vidmar, I. (2019), “Literature and Truth – Revisiting Stolnitz’s Anti-cognitivism,” Croatian Journal of Philosophy 56: 351-70.
72. Vidmar, I. (2019),”Kant’s Aesthetic Ideas and the Notion of Beauty” u Imaging the Image, ur. Lah, Nataša; Miščević, Nenad & Šuvaković Miško, Rijeka: Filozofski fakultet, 318-329
73. Vidmar, I. and Baccarini, E. (2010), “Art, Knowledge, and Testimony.” Synthesis Philosophica 25(2): 333-48.
74. Vidmar, I. and Pektor, L. (2019), “Dangerous Passions of Fictional Characters: Why We Need Them in Our Classrooms,” u Language, Literature, and Emotions; Proceedings of the seventh international conference, 44-61. Belgrade: Alfa University.
75. Walsh, D. (1969), Literature and Knowledge, Middletown, Conn.: Wesleyan University Press.
76. Worth, S. In Defence of Reading, Rowman and Littlefield International, 2017
77. Zamir, T. Double Vision: Moral Philosophy and Shakespearean Drama. Princeton: Princeton University Press, 2006

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Samoevaluacija koju provodi nastavnik; praćenje rezultata u postizanju postavljenih ciljeva; evaluacija koju provodi Odsjek i evaluacija na razini Filozofskog fakulteta'

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Prof. dr. sc. Boran Berčić	
Naziv kolegija	Vrijeme	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	Izborni	
Godina	2026.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		

1.1. Ciljevi kolegija
Upoznati studenta s osnovnim pozicijama u suvremenoj filozofiji vremena, motivima za te pozicije i implikacijama tih pozicija.
1.2. Uvjeti za upis kolegija
Nema uvjeta. Samo da je upisan na doktorski studij.
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij
Da student bude u stanju samostalno pratiti raspravu u suvremenoj filozofiji vremena, samostalno sudjelovati u toj raspravi i samostalno nastaviti rad na suvremenoj filozofiji vremena.
1.4. Sadržaj kolegija
- McTaggartov paradoks - A teorija vremena (tensed theory of time) - B teorija vremena (tensless theory of time) - Apsolutno sada (filozofija vremena i rezultati znanosti) - Vremenski indeksikali (prevodivost iskaza A serije u iskaze B serije) - Nova B teorija vremena (uvjeti istinitosti iskaza A serije) - Prezentizam i eternalizam (status iskaza o prošlosti) - Supstantivizam i redukcionizam (vrijeme i promjena) - Strijela vremena (ireverzibilni fizički procesi)

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	**x**☐ predavanja **x**☐ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	**x**☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij **x**☐ mentorski rad ☐ ostalo _____

1.6. Obveze studenata
Proći relevantne materijale prije početka kolegija, redovito pohađati nastavu, održati izlaganje na dogovorenu temu. Ovisno o broju upisanih studenata i njihovom predznanju, napisati rad o dogovorenoj temi.
1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi	x	Seminarski rad	x	Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat	x	Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu
Rad na pripremnim materijalima , pripremljenost za nastavu, aktivnost na nastavi, kvaliteta izlaganja. Ovisno o dogovorenom načinu rada, kvaliteta završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju		
Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata
Emery, Nina (ed) 2025, *The Routledge Companion to Philosophy of Time,* Routledge.	1	10
Callender, Craig (ed.) 2002, *Time, Reality & Experience*, Cambridge University Press.	1	10
Oaklander, Nathan & Smith, Quentin (ed.) 1994, *The New Theory of Time*, Yale University Press.	1	10
1.10. Dopunska literatura		
Bourne, Craig ,2006, *A Future for Presentism*, Oxford University Press. Grunbaum, Adolf 1973, *Philosophical Problems of Space and Time*, Reidel. Le Poidevin, Robin (ed.) 1998, *Questions of Time and Tense*, Oxford University Press. Le Poidevin, Robin and Murray McBeath (eds.), 1993, *The Philosophy of Time*, Oxford University Press. Maudlin, Tim 2007, *The Metaphysics Within Physics*, Oxford University Press Newton-Smith, W.H. 1980, *The Structure of Time*, Routledge & Kegan Paul. Prior, Arthur N. 1968, *Papers on Time and Tense*, Oxford University Press.		
1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija		
U pripremnim konzultacijama, u raspravama na seminaru, i u održavanju seminara, vidi se stečeno znanje, vještine i kompetencije.		

OPĆE INFORMACIJE		
Nositelj kolegija	Odsjek za filozofiju	
Naziv kolegija	Znanje i skepticizam	
Studijski program	Doktorski studij *Filozofija i suvremenost*	
Status kolegija	izborni	
Godina	1., 2.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS bodovi	7
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15
OPIS KOLEGIJA		
1.1. Ciljevi kolegija		
Cilj kolegija je upoznati studente s temeljnim postavkama u suvremenoj epistemologiji.		
1.2. Uvjeti za upis kolegija		
Upisan doktorski studij		
1.3. Očekivani ishodi učenja za kolegij		

Studenti će tijekom kolegija čitati i kritički evaluirati suvremene i aktualne članke iz suvremene epistemogije, te steći vještinu pisanja referata od 3000 riječi koji će biti spreman za izlaganje na nacionalnim i regionalnim konferencijama.
1.4. Sadržaj kolegija
Dvije trećine kolegija biti će posvećene skepticizmu. Započet ćemo s tradicionalnim argumentima za skepticizam, uključujući kartezijanske argumente Zlog demona, argumente o mozgu u staklenci, argumente o neodstatku dokaza i sorit argumente. Zatim ćemo ispitati brojne protuargumente skeptiku, uključujući Mooreovske argumente, odgovor semantičkog eksternalizma, odgovor relevantnih alternativa, odgovor koji negira deduktivnu zatvorenost, kontekstualistički odgovor. Zadnja trećina kolegija bit će posvećena epistemičkom opravdanju i Gettierovom problemu. Ispitat ćemo prirodu opravdanja i ulogu u teoriji znanja. Bavit ćemo s efundacionalističkim, koherentističkim i relijabilisitičkim teorijama epistemičkog opravdanja. Ostale teme u ovom dijelu kolegija uključuju: raspravu o internalizmu i eksternalizmu; skubo falibilizma i infalizbilizma; prirodu pobijajućeg zaključivanja; Gettierov problem; problem epistemičke sreće; analizu znanja; kauzalne teorije znanja, znanje drugog reda; i metaepistemološki skepticizam.

1.5. Vrste izvođenja nastave (staviti X)	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☐ vježbe ☐ obrazovanje na daljinu ☐ terenska nastava	☐ samostalni zadaci ☐ multimedija i mreža ☐ laboratorij ☐ mentorski rad ☒ ostalo konzultacije

1.6. Obveze studenata

- Aktivno sudjelovanje u nastavi.
- Esej (približno 10.000 znakova)
- Obavezne konzultacije tijekom rada na eseju.

Pisani ispit na kraju odslušanog kolegija.

1.7. Praćenje rada studenata (dodati X uz odgovarajući oblik praćenja)

Pohađanje nastave	x	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit		Esej	x	Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	x	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.8. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje studenata će se obaviti na temelju aktivnosti na nastavi i završnog eseja.

1.9. Obvezna literatura i broj primjeraka u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na kolegiju

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

Selected articles contained in a Course Reader.	Dostupno kod predmetnog nastavnika	10

1.10. Dopunska literatura
277. Epistemology: An Anthology, eds. Ernest Sosa and Jaegwon Kim 278. Skepticism: A Contemporary Reader, eds. Keith DeRose and Ted Warfield 279. Forthcoming Erkenntnis volume on contextualism. 280. Forthcoming Acta Analytica volume on contextualism.

1.11. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija
☒ samoevaluacija koju provodi nastavnik ☒ rezultati u postizanju ciljeva ☒ evaluacija koju provodi Odsjek za filozofiju te evaluacija na razini Filozofskog fakulteta